

НАУКОВІ РОЗВІДКИ,

кі вийшли в річних звітах Дирекції ц. к. гімназії з руским язиком викладовим в Перемишили від початку.

- . в р. шк. 1895/6 Др. Гр. **Величко**: Вплив вітру на асиметрию долин всходно-европейської низини.
- . в р. шк. 1896/7 проф. А. **Чичевич**: Римський сенат.
- . в р. шк. 1897/8 І. **Франчук**: Жіночі типи в повістях Квітки Основяненка.
- . в р. шк. 1898/9 К. **Глібовицький**: Інтеграли рівнань ріжничкових первого ряду в точках особливих п-кратних.
- . в р. шк. 1899/00 проф. Дм. **Чеховський**: Домашні боги в Помпеях.
- . в р. шк. 1900/01 Др. В. **Щурат**: Вибрані оди Горация (переклад і пояснення).
- . в р. шк. 1901/02 Сильв. **Яричевський**: Франц Прешерен найбільший словіньський поет. Його житє і твори.
- . в р. шк. 1902/03. В. **Имицикевич**: Платонова оборона Сократа (переклад і пояснення).
- . в р. шк. 1903/04 проф. Вол. **Дикий**: De sententiis et proverbii Horatianis. Pars prima.
- . в р. шк. 1904/5 проф. Вол. **Дикий**: De sententiis et proverbii Horatianis. Pars posterior.
- 1. в р. шк. 1905/6 Йосиф **Роздольський**: Платон, Евтифрон. (переклад і пояснення).
- 2. в р. шк. 1906/7 Никифор **Садовський**: Короткий начерк теорії функцій аналітичних.
- 3. в р. шк. 1907/8 Орест **Авдикович**: Критичний розбір що важніших оповідань Ол. Кониського.
- 4. в р. шк. 1908/9 Ізидор **Елю**: Катальог учительської бібліотеки ц. к. гімназії з руским викладовим язиком в Перемишили.
- 5. в р. шк. 1909/10 Gabriel **Teloh**: Die Anfänge von Tiecks Novellistik in den „Straussfedern“ (Ein Beitrag zur Geschichte der deutschen Novelle).

З ВІТ

ДИРЕКЦІЇ Ц. К. ГІМНАЗІЙ

3

РУСКИМ ВИКЛАДОВИМ ЯЗИКОМ

В ПЕРЕМИШЛИ

за рік шкільний

1910 | 1911.

ПЕРЕМИШЛЬ

Накладом наукового фонду. — З друкарні Йосифа Стифіого
1911.

ЗМІСТ:

- I. Ор. Авдикович: Форма писань Маркіяна Шашкевича.
- II. Шкільні вісти — Дирекції.

Форма писань Маркіяна Шашкевича*).

Обговорюючи твори наших письменників мусимо, на жаль, нераз аж надто довго спиняти ся на умовах, які не давали як слід розвивати ся письменницьким талантам. Правда, що без освітлення так званих обставин, не мож дати повного образу діяльності; а всеж таки говорити на тему: *adsint Maecenates, non deerunt, Flacce, Mitones* — слова, які поклав Антін Могильницький на чолі передмови до „Скита Манявського“¹⁾) — роля загалом дуже немила. Вартість фактів складають передусім факти самі, а не ті моменти, задля яких факту не довершено, хоч і була у когось добра воля довершити його як найгарнійше.

Богато простійше брати за вихідну точку оцінки самі твори, вони мають служити для критиків жерелом думок і вражінь покажом нових напрямів, зеркалом підйому чутя, поглядів і поривів — сущільним образом творчої штуки. Але на жаль дехто з наших найбільше заслужених людей був може саме тим і великий, що творив або бодай пробував творити не зважаючи на тяжкі умови життя і сучасної йому доби. Бо коли інші народи витворили з давна такі умови життя, що поети мали спромогу жити у сьвіті своїх власних змагань і наділяти літературу добірними творами свого таланту та зрівноваженого настрою, у нас приходилося ся найтала-новитшим людям стояти нераз одинцем супроти суспільності, або покидати своїх та йти між чужих. Коли натомісъ нинішня продукція поетична і наукова — хочби й у народів, серед яких приходить ся жити і творити богато легше — носить пяtno хоровинного чи безсонного невивчовання²⁾), то як раз на похвалу декому

*) Для однообразного вигляду розвідки, яка бодай з назви має підходити до характеру наукових публікацій, лишею правописъ видань Наукового Товариства ім. Шевченка.

¹⁾ „Руска письменність“ III. Львів 1906. стор. 614.

²⁾ „Невивчоване (Unrast), цвіт що раз то труднішої боротьби за встановлене і щораз то більше замотаного у всіх своїх проявах культурного життя, вибиває на всім і на всіх та на кождім з окрема свое тавро. Воно описане ученою, політика, артиста“. Alfred Biese: *Lyrische Dichtung und neuere deutsche Lyriker*. Berlin 1896. 2.

з наших діячів давніших і новіших (Маркіян Шашкевич, Франко, Гринченко) треба сказати, що їх творчий дух не міг вивчасуватися не через нервозну безсонність, а саме тому, бо спати чи вивчасувати ся і постійної рівноваги — необхідного усілія до всякої творчості — у таких людій, як М. Шашкевич. Через те його творчість треба оцінювати не такою мірою, яку прикладаємо до писань зрівнених поетів, а треба таки іноді пошанувати і те гарне змаганє чи пробу, яка обявить ся у съмлім пориві і в добром намірі. Коли не довершено як слід діла, до якого рвав ся „невивчсований“ дух, то не тому, щоб не було сили довершити. Сила була, і то дуже велика, але вона мусіла витрачувати ся в боротьбі за хліб рантізмом. І тому, хоча невивчсоване творче зменшає артистично-літературну вартість таких авторів, за те іноді навіть підносять їх значине історичне, бо тоді і найдрібніша річ може бути причинком до освітлення даної епохи. Так прим. для характеристики епохи М. Шашкевича важний буде і його польський стих і деяк-там речене у польській мові, додане до листу, писаного по українськи, — як знова галицьких Українців навіть такий факт буде характеризувати, що деякі рукописи Маркіянові ходили з рук до рук і затратили ся зовсім, а критичного видання його творів немає і до нині.

Прикро, коли писання першого сівача живого українського слова на галицькій землі мають набирати значення що йно у звязі з оглядом громадянського життя, у звязі з суспільно-історичним апаратом, у якім ілюстровано би сферу авторової доби. Та сфера прояснена вже розмірно досить докладно працями Я. Головацького, Свистуна, Коцовського, Франка, Павлика, проф. Студинського, Щурата, Маковея, Возняка, Съвенціцького, Тершаковця та інших. А зауванем отсєї принарадкої розвідки — прослідити вартість писань М. Шашкевича з огляду на їх артистично-літературну форму.

Колишню девізу практичного Римлянина: *tem tene, verba sequentur*, не може нікак прикладти до правильно літературних творів, бо форма як раз рішас про вартість артистичного писання і хто зна чи не наглядніше говорить про автора, ніж зміст. „Не з одягом, який накидаємо зверха на тіло, треба прирівнювати форму у відношенню до змісту, але як у нас самих помічається сильно та-ємне зодинене тіла з душою, як ми самі буваємо або утіленим

духом або удуховленим тілом, так і в поезії зміст і форма мусять проникати одно одного, так і в пісні образ слова і образ стиха стрічають ся нам як поєви, удуховлені внутрішнім відчуваю¹).“ Зміст все таки в більшій мірі передається чоловікові від життя, як спонука зверхна, а вже ми самі якось обявляємо на зверх наші враження чи зображення. Форма се індівідуальна прикмета автора. вона надає знамени і змістови та аж тоді рішає разом про суцільній вигляд твору. Дарма, що через розбір поетичного твору легко мож обтрусти близкую луску, яка мигтить на крильцях метелика, чи розірвати платки цвітової корони — самохіть знивечити же рело краси, приглядаючи ся їй занадто з близка. Та поезія Ш-а не така то дуже тонка ні викохана, щоби легким дотиком зараз струсити з неї барву. Не бажається ся в отсій розвідці зазначувати естетично-хірургічне варварство — боледви чи любить квітку і чи вміє радувати ся нею той, хто її розриває — але перейти ся по нивці, засіяній Маркіяновим зілсем та вибрati лиш ті-квітки, що не посохли і не зовсім помарніли ще й по нинішній день.

Перший, основний елемент, яким обявляється зверхна форма твору — се його мова. Дарма, що Шашкевич, як широ-ліричний поет, майже не мав попередників у розроблюванню і витворюванню літературної мови книжної — мова його писань не тільки майже бездоганна навіть на нинішній міру, але іноді прямо близкуча, а загалом гнучка, цвітиста та мельодійна. Поминаючи з дитинячих літ віршоване польською мовою бачимо, що у перших починах поетичної, зовсім молодечої версіфікації, як показують тексти, опубліковані Тершаковцем²) — Шашкевич послугується мовою, дуже близкою до церковщини, з якої уважає потрібним раз-враз пояснювати незрозумілі слова. Але вже вчасно повертається до мови народної і послугується ся нею у поважній творчості по конець життя. „Сам зачав бажати власного образовання — каже Головацький. — За короткий час познакомив ся добре с словесностями кля-сичними латинскою і німецкою, котрих в школах може лише прихапці покушав, вивчив основно польську, — пізнав, поняв, полюбив народність і народну словесність.“ У львівських бібліотеках найшов немало поживи для свого ненаситного духа (Добровский, Шафарик, Лінде, Раковецький, Караджич), „і нитка по нитці

¹) Biese, op. cit. 14.

²) Причинки до житепису М. Ш. та дещо із його письменської спадщини. 10—12. (десять строф на релігійно-моральні теми).

дійшов до самого клубка. Тут єму отворив ся великий світ! — Словенщина, з своєю поважною, величною, стариною, з відмодженими відживаючими паристками¹⁾. « Мова польська, до якої привикла була вся тодішня інтелігенція, осталася йому й на дальшах до матері, жінки і тестя і часом з найближчими приятелями (приписка в листі до Козловського). Польською мовою орудував Ш. дуже зручно не тільки в буденній прозі, але й у поезії. Його вірш „Do Julii“, коли не транскрібований прямо з якогось іншого жерела, навіть дуже гарний, виказує добру техніку і — коли мож так назвати — версіфікаційну інтелігенцію, а разом зі стихом „Moje niebo“ вказував би, що поет у польськім віршованню придбав був собі неабияку вправу — хоч оба ці віршики дуже неоднаково стійні з огляду літературного.

Хоча „словенщина“ Добровского і Шафарика „помогла Мар'янови остаточно зорієнтовати ся в цілім славянськім питаню — як каже Тершаковець — і завершила кристалізацію його поглядів про становище укр.-руської мови супроти російської та церковно славянської²⁾ — поет „предці не знаходив нигде того, що дух єго віщий перечував, а душа так сильно бажала; все він тут жив за чимсь, шукав, чого у школах не учили, чого не знаходив ни в старих ни в нових словесностях, бо він шукав своєї народної, банував за свою родимою. Як півсонно снувала ся перед умом якась нова, питома, своя народна словесність, але не було відваги без проводу самому пустити ся в незнакому путь! Пригодою лучилася Котляревского Енеїда, малоросійські пісни Максимовича, та либонь Павловского граматика; урадований найшов тое, за чим так довго глядів, зобачив живий приклад, переконався о можности народної рускої словесності, — загадав великую гадку, утворити чистонародну словесність южноруську, і сесій гадці вірен остав до кінця³⁾. ”

¹⁾ И. Онишкевича: Руска бібліотека, том III. 194.

²⁾ Op. cit. 9.

³⁾ Головацький: Пам'ять М. Р. Шашкевичу. Бібл. Он. III. 194—5. Натомісъ у „вступительних преподаваніях“ говорачи про обнову літератури народної в Галичині замічав не те, що у Пам'яті М. Ш. „Роздільно від України, без всякого сообщення і порозуміння, під іншими віяннями зачала ся розвивати народова словесність руска на нашій землі галицькій“ (*Ibidem* 347).

Отсі виписки важні для характеристики особистої вдачі і поетичної діяльності Ш.-а. І в дальшій творчості у нього „не було відваги без приводу самому пустити ся в незнакому путь.“ Із такого побоювання мабуть і виходили ріжні — що правда — ледви намічені — напрями у творчості — після взірців, які Ш. стрінув у лекції на дорозі свого життя. Звідти і творчість його розділяється ся чи вагається ся між творчістю орігінальною а зазиченою, а таке роздвоєння не дає йому зібрати сили і згуртувати їх в одному напрямі. Мож думати, що й самі взірці чужих творів своїми темами і формою схиляли тонку, вразливу вдачу поета до вибору того, що йому хвилево більше подобало ся. До того ж і критика Левицьких (цензора Венедикта і диктатора Йосифа) могла ослаблювати той вроджений огонь, який у Ш.-а проявляється у його елементарній творчості, а навертати його до тем і смаку „благородних“ писань сучасних. Вплив народних пісень із збірника Максимовича та інших робив його поетом наскрізь народним, отже й так само несвідомим кобзарем, як бували автори устної словесності, але книжні жерела (Залєсский, Гощинський і Коляр) казали йому віршувати на мотив славянофільських ідеалів і бути поетом сучасної інтелігентної суспільності. Заки з боротьби обох вагань наклонула ся одна зріла сфера творчих симпатій, заниділо її жите поета¹⁾.

Але у виборі мови Ш. став заздалегідь на трівкім ґрунті рідної мови і почував ся компетентним забирати слово в полеміці з тодішніми авторитетними знатоками української фільольгії, граматики і правописи, Йосифом Левицьким і Йосифом Лозинським. Певна річ, що знайомство з текстами українських пісень натхнуло його богато сильнішою любвою до рідної мови, ніж натхнуло рівні розвідки з обсягу церковнославянської мови. Що відтак у учених розвідки з обсягу церковнославянської мови. Що відтак у 1849. році Головацький, як учений фільольог доказував у мовби порівнянній студії науковій, а Козанович виявляв у патетичній апо-

¹⁾ Подібне зрештою роздвоєння між творчістю безпосередною, широю а вивченю, силуваню чи розумовою, мож відмітити у поезіях Куліша, Федьковича, а трохи пізніше у Шевченка. Вислід боротьби виходить не дуже вдатний: Шевченкові писання ломлять ся і трохи тратять творчий одноцільний настрій; Федькович бажаючи писати на тему всеукраїнського патріотизму манерується, а Кухіш на старість вибирає чи собі головною темою проповідувати вищої культури, вирозумованими поезіями до казув, що огонь поетичний у ньому вигасав.

строфі до Маркіяна Шашкевича, те сам проводир руських націоналістів виявив простенськими словами із широї душі:

Руська мати нас родила

— Чом же мова єй не мила?

Чом ся нев встидати маєм,

Чом чужую полюбляєм?)

Горяче замилуване до своєї мови сеж і була та сама любов, яку відтак Головацький обявив у своїх вступительних преподаваннях — вона й єднала в тісний гурток Маркіянових товаришів і була першим сильним та здоровим звеном між народом а інтелігенцією і таки основним підкладом їхнього патріотизму з відразними демократичними симпатіями. А в тих „хлопських“ симпатіях містився й докір „революційності“ гурткови Шашкевичевих товаришів-фантастів. В дігармонії між своїми змаганнями а смаком суспільності черпав Шашкевич іноді своє поетичне вітхнене, мужичій мові і пісні завдячував красу і вартість своїх поезій, бо на них поклав він свою славу першого народного поета.

Мусів Шашкевич попрацювати над мовою, скоро не вагався покористуватися нею і в перекладах святого Письма і в переспівах з чужих поетів чеських та польських. Його майже повно затрачений переклад „Слова о полку Ігореві“ пок. Н. Вахнянин відчитував колись ученикам переміської гімназії і признавав його „вірним і рівно поетичним, як і сам оригінал“²⁾. Перекладови „Короледворської рукописі“, який щасливо зберігся до наших часів, Тершаковець, оголошуєчи його друком — робить деякі уваги до мови, але конець-кінців признає його „на свій час вповні вдатним“³⁾. Така сама оцінка пристане до перекладу поеми „Zamek Kapíowski“. Переклади з польського вказують передусім на тонке розуміння народної мови: хоча переклад близкий до оригіналу, він таки не змакаронізований ні схожою складнею ні схожими висловами. Не подивуємося ся деяким недомаганям мови в розвідках наукових (О Запорожцях, Старина, Передсліві) і в перекладі оповідання „Помста і великудущіє“, коли зважити, що переклади і наукові розвідки з пізніших часів у нас виказують багато більші недомагання (Вагилевич, Головацький та інші). За те

¹⁾ Б. Он. III. 23.

²⁾ Зоря. Львів 1887. 384.

³⁾ Записки Н. Т. ім. Шевченка, Львів, том LXVIII. Короледворська рукопись в перекладі М. Ш. стор 4.

дуже значенні своєю мовою „Псалми Русланові“, як pendant до слів, які колись Ш. приписав до одного віршика: *Иад'ючиш на* *Біа*, *тако гора сеня илюднингаетъ въ к'чи. Фаломъ рка.*¹⁾ Коли у поезіях орігінальних найдеться низка слів і зворотів, чужих нашому слухови або й прямо невдатних²⁾, то вони всеж таки не съвідчать про незнане мови, а радше про працю над мовою — про яку съвідчить і Головацький, кажучи, що Ш. „розберав народний язык, срівнаючи є другими словенськими, — сам без учителя учився свого язика“³⁾. — Коли попадаються ся розмірно дуже часто слова або й граматичні форми⁴⁾, взяті з місцевого говору, то вони бодай у Ш-а не вражают німо. Чому? на се може бути кілька причин: 1) мабуть через те, що так звана повна правильність у висловах скорше вразить у творі майстра-ремісника, ніж орігінальність або питоменна закраска у творі артиста; 2) оцінюючи твір вартного галицького письменника наш естетичний смак не подивується ся галичанциною, як не дивується ся й українциною з твору письменника-артиста з України закордонної; 3) писаня давнійших письменників мусять лишили деякі признаки питомої старовини, яка може й утратила би своє принадне архаїчне забарвлене, колиб її змодернізувати; 4) коли обнова української літератури в Галичині ішла під стягом зближення книжної творчості з устною, ми як раз закраскою льо-кального говору задокументуємо сю схожість; 5) слово само по собі звичайно буває естетично байдуже, а набирає естетичного значення щойно як зверхній вислів цілої думки, поняття чи образу, а у Ш-а як раз краса поезій основується ся на гармонії між змістом а формою, подібно як у найліпших творах устної словесності

¹⁾ Тершаковець: Причини... стор 11.

²⁾ Кладовила (Побрятимови), піснословна грудь, цвіті, (Бандурист), не терпить сорочки, (Нещасний): житя кончини подружити ббі. (До **); Славян зам. Славянин, ся влавляє; ханле білій гніздо орел вив (Згадка); темно тихо і страшненько, де сила образу зменшується через здрібніле слово (Погоня); чог зам. чого, чом, агірчиваши (Думка) та ще кілька інших м'єць. Зрештою доки нема критично пропонованого тексту, про мову не мож сказати нічо зовсім певного.

³⁾ Б. Он. III. 105.

⁴⁾ Ми, ти, си, (зам. мені, тобі, собі), ей, далекой, радбись, казавбись, сплакайті, засковиче, ніт, розлягат, згадат, цвіті, зоре (по аналогії до гіл, талуз, полов, пісеньков та богато інших).

безпретенціональна простота змісту і форми корисно вражає нас своєю внутрішньою згодою, гармонійністю та щирістю. Найгарнійші вислови, звороти, поняття й образи зазиченні з богатства устної творчості, або взоровані на ній, через те найвдатніші поезії Ш-а являють ся іноді лише артистичною пафразою устної лірки і вже тим самим утвіржують поетови славу і значінє народівнати поезії Ш-а, взоровані на народних піснях з поезіями Фед'ковича, на скілько Ф. ч не переставав бути удуховленим інтерковинського кобзаря. Ф. ч богато сильніше умів зрости ся з людиною творчістю, але перетоплював її у величині строфі поезії артистичної (Дума про сестру і брата і Фед'ковичева поезія „Сестра“). Натомісъ Ш-ч ділив себе несміло між творчістю народною і книжною і як з одного боку не переставав опирати ся на жерелі рідної пісні і на мужичий бесід поетичний, так з другого боку за богато респектував сучасну йому модну літературу чужу. Через таке роздвоюване Шашкевичеву поезія не виказує одностайного напряму ні смаку — поет являється ся в одній особі і штурмним наслідувачем чужих ніби взірцевих композицій і несвідомим творцем людової лірки. Таке роздвоєні замітне у Шашкевичевих поезіях і у виборі тем і в доборі слів та образів поетичних і в ритміці віршованої мови. Досить наглядним прикладом такого роздвоєння може бути поезія „Нещасний“, де побіч наївної композиції може віднайти „невеличку ремінісценцію народної пісні, яка — як замічає проф. Студинський¹⁾ — не стоїть в звязі ані з темою ані з її переведенем.“ Контраст між щасливим і нещасливим заложений у формі примітивної антигези; природне почуття глибокої безнадійності мусить виливати ся у гарних, що правда, і сильних висловах, образах і метафорах, але й виказує богато реторичного патосу, який прямо прибиває у читача охоту, спочувати чи бодай зрозуміти безпосередні спонуку — горе безсталаного поета. Глибоке ліричне чутє виливається тут у невдатно дібраним ритмі і з такого заложення виходить лише намагання до сентиментальності. А прикро й прямо нелюдяно до чоловіка, в якого нещастє ніхто не буде сумнівати ся — говорити в сім случаю Геттовими словами: „Bilde, Künstler, rede nicht!“

¹⁾ Генеза поетичних творів Маркіяна Шашкевича. Львів 1910. 36.

З цього прикладу виходило би, що ритміка віршованої мови рішає сильно про вражене того, що поет бажає передати, — бо ритмови піддається ся бесіда людська, по законі фізичної і психічної звязи між предметом поезії (змістом) а розміром і тактом (формою), — бо одним і другим у правдивій ліриці має керувати творчий дух поета. Реторичність думки „Нещасний“ вказувала би на польське жерело сеї поетичної композиції, яке підбирає Шурат (Агнішки з Подлевских Порадовской: Duma nad Iosem²⁾).

Питома Ш-еви ритмічність мови обявляється ся передусім у його писаннях прозових. Слідна вона головно у третім „Псальмі“, де поет так вдатно прямо з душі у вітхненій бесіді говорить на релігійно-патріотичну тему тоном одуховленого пророка і правовірного християнина. Натомісъ не так гармонійно пробивається вона у його „казці“ „Олена“, а ся поява промовляла би за тим, що і зміст і форма „Казки“ прямо зліплени з оригінальних частин і з частин зазичених може з Гощинського „Sobótki“, як наводить на найближче жерело замітка Шурата³⁾.

Не так користно представляється ся ритмічна будова Шашкевичевих поезій. Поет не зберігає строгої консеквенції у льогічнім наголошуванню силябічних груп, але часто допускає таку свободу у ритмованню, яка буває в текстах народних пісень, де — як признає Ф. Колесса — „поетична думка зароджується разом із музичною формою як одна цілість.“⁴⁾

Віршова форма у Ш-а взорується або на формі народних пісень (коломийки з деякими відмінами і шумки), або на звичайних типах ритмічної будови польської поезії книжної (12-складовий стих із 4 стопами амфібрахічними і 5-, 11-, чи 13-складовий стих з мішаними стопами⁴⁾).

Група поезій, взорованих після народних пісень, представляється ся безперечно користніше: тут і віршоване гладше та плавніше, ритмічно зложенні силябічні групи мовби самі піддавалися рамцям строфі, і лагідніші гармонії між змістом а формою — загалом шире та сильне почуване у простій, гарній обставі. І ри-

¹⁾ „Учитель“ 1910. чч. 3. і 4. стор. 45.

²⁾ „Неділя.“ Львів 1911. ч. 15. стор. 7—8.

³⁾ Ритміка українських народних пісень. Записки Н. Т. ім. Ш. том LXXXII. стор. 81.

⁴⁾ Ілюструвати знаками метричними чи музичними не можу, бо друкарня, де печатається ся отєя розвідка, не має потрібних черенок.

моване приходить ся тут доволі природніше, — що правда, вдатніше виходять рими двоскладові, ніж односкладові.

За те строфи, взоровані у Ш-а на книжній ритміці польській, не зберігають правильної обміни наголосів і колиб їх судити з пошилою на вимоги артистичної форми, то їх будова ритмічна вийде занадто довільна, а може і схиблена. Так прим. 1. строфу зонету „Сумрак вечерний“ проф. Смаль-Стоцький подає як зразок силябічного вірша, у якому зберігається лише означене число складів і кінцевий рим¹).

Відмінні проти правильного чергування наголосів прямо не дають іноді ключа, по якому може бути піднайти ритмічну схему та покласти її за постійний зразок строфічної будови, навіть у тих поезіях, що в їх ритмічній мові ще богато ремінісценцій з поезійного богатства народних пісень („Побрратимови“, „Погоня“.)

Ще сяк-так допускається свобода у ритміці коломийки, як витвору народної лірики призначеної до съпіву, де трохе можуть чергувати або й мінятися ямбами, а мельодія доволі незамітно затирає граматичний наголос слова; але коли вже автор користується ритмічним складом коломийки в поезії книжній, повинен зберігти правильну обміну наголосів, так само строго, як у всякій іншій формі стиха. Без строго артистичної форми, на нижній смак, годі уявити собі ліричної поезії, коли вона має бути вицвітом поетичного відчування А свобода у наголошуванню 11- і 13-складових стихів зводить їх іноді до форми силябічного вірша, у якому помічається хиба означене число складів і кінцевий рим (До ***, Сумрак вечерний, Ода). Також, хоч і не так дуже замітну свободу ритмовання допускає зрештою Ш. у віршах польських, що зберіглися до нашої пам'яті. Загалом віршоване приходилося Шашкевичеві легко доти, доки він являється нам поетом, що говорить з елементарною силою творчою, інстинктивно, чи несвідомо, але плавно і буйно. Отсю думку доказував би той факт, що поет складає іноді цілі строфи у прямо бездоганній формі. (Роспуха, Туга за милою, Лиха доля).

Що Ш. умів побороти технічну сторону стиха, доказує форма його „Оди“, але потерпіла через се гнучкість, мельодійність і природна легкість. „Ода“ виглядає робленим продуктом поетичним з силуваною, на лад усіх панегіrikів, маєстатичною

¹) Руска граматика. Друге видання, стор. 231.

повагою, хоча строфи і не зовсім правильні з погляду на строго технічне викінчене.

З невеликої спадщини поетичної Ш-а остается ся все таки більша частина поезій, що не втратили вартості літературної і по-нинішній день. Повело ся поетови зложити їх як безпосередній голос душі і підійти ними до вершин орігінальної сердечної лірики; у них природа поетова, нескомбінована, а глибока, вилилася голосом широго почування поетичного. Сюди зачислити би поезії на тему особистих почувань та переживань автора: Роспуха, Туга за милою, Веснівка, Дівчиночка мила (Дністрованка), Підліссе, Лиха доля, До милої, Думка і Над Бугом. Автор підходить незамітно, може й несвідомо, під лад народної лірики — отсеж і єдиний вплив, який добродійно зазначив ся у поетовій творчості. Та сама сумовитість, також і ритміка, простота, сердечність, ніжність і сила. Мож собі й називати поезії Ш а плакучими (Верхратський) а всежтаки загальний настрій байдорий та погідний — піснями поет мовби бажав перебороти той смуток, на який засуджувало його жите і люди. Із поезій Ш-а всеж таки лунає клич боєвий і змагань до боротьби, а не безнадійна резігнація або сонлива бездільність:

Уступи ся лиха нене
З вітром в ліси, гори;
Най по тобі й чутка згине,
Як сліди на морі.

Най радощі мому серцю
Най надія грає,
Най ми доля веселенька
Птичкою співає! (Думка).

Міг поет зазичити сумовитий тон своїх поезій з народної лірики, але й його приватне жите не пожалувало йому причини до смутку і питати поета, а ще й українського: чого він сумує, все одно, що питати його, чого він пісню співає. Лірика всяких народів має темою також мотиви загальнолюдські. До того ж сумовитість, і тужливість, хочби за чимось дуже мрачним та невиразним, була головною прикметою тодішньої поезії романтичної — її характер вязав ся з характером поезії народної (людової). Приклади такої поезії мав Ш. передусім у поетів польських. „Романтичний поет повинен був перейmitи ся поезією народу, серед

якого уродив ся і зріс, його традиціями та його історією¹⁾". Що поет, хоч і був говіркій та веселій, таки — як казав Головацький — тужив за чимось, у тім не лише признак його вдачі, але й засновок його змагань, національно-патріотичних і літературних. Що зрештою смуток буває так часто спонукою творчою, сеж поява зовсім зрозуміла, коли зважити, що сумоване витворюється іменно з діслармонії між голосом та відчуванням поетичної природи поета а байдужністю оточення, чи невмолямою консеквентністю природної сили життя та звичайного ладу на світі. Значить ся — смуток, хоч і поява пасивна, може містити в собі як раз завданок індівидуальної енергії та съмілих мрій, далеких змагань до ідеалів, яким поет поклоняється, в які він вірить глибоко.

Форма сих дрібних поезій простенька, достроєна* до знисту, через те стишки роблять дуже корисне вражене своєю безпретенціональністю і ширістю; ритміка також, як і у найбільше звісних народних піснях; поетична обстава буйна але проста; почуване передається або безпосередно або образово в формі порівнання, розмови, оповідання. „Веснівка“ може мати зрештою ще і значене аллегоричне або й символічне. Поза вплив народних пісень інших ремінісценцій, здається, дуже мало. Дарма, що анальгічні мотиви стрічаються і в поезії польській, у публікаціях 20тих та 30тих років, Ш. і на зазичену основу зумів покласти свої власні, дуже гарні та рідні мережки. Доказує се дуже докладно і совісно проф. Студинський²⁾, прослідуючи відношення між Шевими поезіями а народними піснями. Так приміром концепція „Веснівки“ зазичена з Міцкевичевого „Pierwiosnka“, але й у народних піснях богато таких декорацій, як у „Веснівці“.³⁾ Про споріднені мотиви справедливо замічає Щурат: „Поетичне ідеалізоване рідного сільського затишку, паралелізоване річки з людським житем, бажане мирного докінчення віку на лоні сільської рідної околиці — все те такі поетичні мотиви, які скоро знайдуться у всіх поетів романтиків, будуть повтарятися у ріжких варіаціях, будуть популяризуватися аж до банальності.“⁴⁾

Як зручно умів Ш. підійти до внутрішньої форми народної пісні, може показати стишик „Роспуха“. У ньому всего 4 строфки

¹⁾ Józef Tretiak: Bohdan Zaleski 1802—1831. Krakiv 1911. 128.

²⁾ Генеза поетичних творів Маркіана Шашкевича. 21—45.

³⁾ ibid. 42.

⁴⁾ „Учитель“ 1910. ч. 1. і 2. стор. 4.

коломийкові — з них кожда ділиться на дві частини, а кожда з тих частин про себе дає скінчений і доволі виразний образ. Образи обох половин строф, особливо 3. і 4. дають схожу думку, яка логічно виходила би з порівнання, як tertium comparationis.

Тяжко голубу малому
Гори перебити;
Ой ще тяжче безродному
На сім съвіті жити.

Ти зазуле сивенька
Закуй ми сумненько,
Най роспуска тай лютая
Вирве ми серденько. („Роспуха“)

Правда — і в сих віршиках стрінеться іноді то не зовсім правильне віршоване, то наголос або хибний або трохи відмінний від загально принятого, але такі дрібні недомагання у формі затираються ся мабуть інстинктивним сподіванням, що текст такої лірики се лиш менша частина з цілості, другу більшу частину займе мельодія. Бо таке вражене мається ся звичайно і з лектури народних пісень, призначених передусім для співу.

Стрічаються іноді і прямо непоетичні вислови („куди гониш біснуватий?“, „най ю громи тріснуть“, „розіллється ся біс мазею“), безпосередні вигуки душі, негарні і прості, але сильні барвою трагізму, ненависті чи проклону. Коли приймити би теорію ліричної творчості поета анальгічно з фізіологічними появами і ступенями у розвитку всякого повстання органічного¹⁾, то треба би сказати, що така поезія виходить незрілим продуктом тому, бо була недоношена. Але... хто серед безпосередньої творчості промовляє з роспуки чи з роспухи проклинає, той ризикує не тільки красу вислову чи думки, але й — коли би говорити під лад теорії проф. Вернера — здоров'я свого плоду. Бо справді про свою лиху долю поет говорить такими сильними висловами, що після них і проклін виригається сам собою.

А мені ось на сім съвіті
Своє серце їсти,
Бо з недолев бороти ся,
Як під воду плисти. („Лиха доля.“)

¹⁾ Prof. Dr. R. M. Werner: Lyrik und Lyriker.

Поезія „Лиха доля“ саме й являється прикладом, як лірична творчість Шашкевича іде тіню за житевим трагізмом поета — він творить у першій пориві безпосередньої спонуки. Такі появі стрічаються й у Шевченка і маючи собі засновком те, що дуже гірко накипіло в душі поета, виходять у творі штуки непропорціонально трагічними чи драстичними.

Отже говорити про прикмети стилю Шевіх поезій виключно із становища естетичних теорій було б і не дуже то вдатно — іх годі судити виключно, як твори штуки. До них годі прикласти ту міру, яка звичайно прикладається до оцінки ліричних композицій, бо Ш. уважає свою поетичну творчість безпосередньою потребою своєї душі, яка з елементарною силою тужить за кращим житєм і гориться до съвітла, а протестує проти вегетовання в таких умовах, на які засудила її доля. Поетичний стиль — як звичайно говориться — промовляє до нас образами¹⁾. Так загально говориться у критиків поетичного надбання, які з безлічі літературних творів вибирають на взірці що найгарніші перлини. Питання про уживання поетичних образів, про згоду між змістом а формою важне для теоретичного естетизовання.. Але „у стилю виповідається словами душа чоловіка.“²⁾ Тому оцінюючи поезії, які близко підходять до народної лірики, треба памятати, що гарний буває не тільки штучно виплеканий зільник, але й самонасіяній луг, на якому росте ціле море трави і ріжного зія. Тепличні квітки, зведені людською рукою у чудні узори, надята наші зимисли і причаровують. А на сіножаті нема узорів, тільки богато розкинена здорована, природна краса. Серед моря квіток денеде цілий гурт одна побіч другої аж душить своїм запахом і томить очі барвами, а денеде ледви одна-дві квітки, мов заблукані сироти. Вибрати одну квітку, то й не буде з неї краси, але поруч з іншими — се жерело богате і принадне і съвіже. Так і мається річ з поезією виплеканою і природною, з артистичною і устною. Такими чудовими зразками самонасіяніх образів не може повелічати ся ніодна штучна поезія, яка хоч і пянила наші змисли, але й томить їх і відриває дух від живої природи, уякій однаке дуже богато поезії. Так і буденна проза має свої метафори. І от коли скажемо: побила мене лиха година, сеж іменно одна з найсиль-

¹⁾ Chmielowski: Stylistyka polska. Варшава 1903. 9.

²⁾ ibidem 7.

ніжших, хоча й ледви зазначених метафор; вона, що правда, не підходить під осуд метафор майстерних, добірних чи вишукано-артистичних, а всеж таки вона вдатна і сильна, як щирий вислів буденної спонуки. Чим саме вражає нас устна лірика? Мабуть тим, що вона зберігає гармонію висловів, іноді дуже ніжних, мовби нароком витончених — всеж таки й у них звичайно богато більше трагізму, хоч і недостає їм так часто патосу і вирафіновання. Зате є там свій патос дуже сильний, хоча й природно-ніжний і лагідний.

Коли ж не всі поезії Ш.-а однаково сильні та гарні і в деякій мірі неподільні до себе, то, на мою думку, причина цього головно у роздвоєнню поета між простою, елементарною творчістю, а творчістю взорованою чи наслідуваною. Поети, сучасні Маркіянові, були не лише співаками, але й проповідниками „духа часу.“ Та-кою модною темою були поетичні симпатії славяно-фільські і патріотично-революційні накликування до мрачного розуміння й любови романтичної минувшини. Вихований лектурою своєї сфери Шашкевич уважав сю модну літературну продукцію класичним взірцем для себе. У ній зачитувала ся тодішня інтелігенція польська і руська, до неї пристав і Шашкевич своїми творчими симпатіями. Вже саме ужите нових родів форм поезій, сонету (Сумрак вечерний)¹⁾ і „думи“ (Побрратимови) вказує на знакомство Ш.-а із взірцями поезій чужих¹⁾, але й „Погоня“, зложена, як зазначив поет, „після народної казки“, дає наглядні ремінісценції з чужих продукцій. Докладніше прослідив жерела і схожості тих поезій проф. Студинський. Невірно названа у поета „дума“ „Побрратимови“ подобається головно сильними висловами, які поет перевів із народних пісень, поміщених у збірнику Максимовича. Пoema (чи поетичний лист) важна як приклад вражливості на красу народної пісні, важна і патосом та ентузіастичним огнем — тими питомими прикметами Ш.-ової вдачі, за які поетові товариши і прихильники-однодомці саме її цінули свого незабутнього керманиця. Вражінє вичитаних пісень лишало у поета настрій, сердечний та глибокий, який однаке поза мрачні симпатії до старовини не міг ще дати ясного образу історичної минувшини України. „Побрратимови“ се мовби імпровізація під лад глибоко настроєвої музичної композиції; її безпосереднім вражінєм — розмріянє, сердешна

¹⁾ Тут я зовсім не торкаю хронології писань М. Ш.-а.

любов до незнаної рідної бувальщини і мов під враженем суггестії — апoteозоване української пісні і віра в її безсмертну славу. Сеж і справді та сама романтична сфера, яку навівала поетична любов до народної творчості, романтичний німб поезій Залєского і Гощинського, а може і цвінтарний настрій поезій Метлинського. Все разом складається на оден, наче у сні змальований образ історичної чи поетичної сили України. Намагане до спокою епічного поета розвивається ся оживий нерв пристрасного відчування.

На концепцію і схожі моменти чужих взірців у „Погоні“ і в со неті „Сумрак вечерний“ вказали проф Студинський і Щурат. Нагода до наслідань і Міцкевичевого „Farysa“ в „Погоні“, поруч ремінісценції з дальшої руки (В. Гіто) і іншої лектури поетичної (Bołoza „Nad brzegiem Bystrzycy“) в сонеті „Сумрак вечерний“ — могли справді доходити через найближші жерела львівських „Rozmaitości.“ Зазначує се проф Щурат.¹⁾ На безперечно правдиве жерело Шевої „Згадки“ вказав проф. Студинський. Вже нині „Згадка“ не може загріти читача штучними накликуваннями до тури за минувшиною Славян в імя славянофільських симпатій. Але славянофільство вязалося також з романтичним замилуванем до рідної бувальщини, а патріотичне, хоч і мрачне забарвлене творів Ша вязало загальний напрям його творчості з романтичним характером літератури, що мало бути саме противагою до того життя, яке було передше темами літературних творів. „Куди не звернув ся б Шашкевич в перших роках свого побуту у Львові, всюди вже панувала духовна атмосфера, в якій легко було проклонити ся тим ідеям, що виразили ся в його писанях²⁾“ — каже Щурат.

Революційні клічі злід пера романтика мусіли виходити бліді, невиразні, мрачні, бо й мрачне та бліде було національне почуття геройчної минувшиною взагалі. Тим більше мрачні мусіли виходити накликування людій, які не то в пору М. Ш-а, а й гет гет пізнійше все ще таки заєдно розбирали у теоретично-наукових міркованнях питане: хто вони або любов до боскої минувшини виявляли блідоночими патріотичними декламаціями про поетичну Україну (Володимир Шашкевич: Серед поля широкого.) І тому ширій голос:

¹⁾ „Учитель“ 1910. чч. 3. і 4. стор. 46.
²⁾ ibidem 52.

.... Руська мати нас родила...
або: Відкінь той камінь, що ти серце тисне!
— — — Най свободоньки сонечко заблісне:
Ти не неволі син!

навіть з таких дрібоньких „Окрушків“, які попали ся до наших часів, вражают нас богато сильніше, ніж шумні та гороїжні наслідування з Гощинського, Залєского, Падури або славянофіла Коляра (Олена, Погоня, Болеслав Кривоустий під Галичем, Згадка), де замісьць широго почування ми таки бачимо досить богато штучної патетичності і реторичної декламації.¹⁾ Все, що може стрінути красного в сих поезіях Ш-а, не орігінальне, а зазичене і не дає загально корисного враженя вже і з тої причини, що воно не зацвссне як слід творчій техніці поета, утруднює йому віршоване і обнижує розгін його творчої сили.

За те безперечно гарною треба назвати частину Шашкевичової поеми „Перекинчик Бисурманський“, дарма, що і віршоване і ритмічна будова та склад і логічне вязане доволі розірваних частин „Бандуриста“ вказує, що спонука до поеми була не своя, а зазичена. Довгі очерки і скомбінована складня противні природному і легкому складанню інших поезій Ш-а (Веснівка, Дністро-ванка) як і противні складанню народних поезій, коли ж стрічаються довгі очерки у думах козацької доби, то се властиво самостійні і рівнорядні образи чи думки, повязані механічно в кілька речень рівнорядних поруч себе (Про побіг братів з Азова). Жерела „Бандуриста“ вказав проф Студинський. Найгарніше в поемі — опис гогри бандуриста — се мов бесіда бандури, що уміє промовити голосом струн до свого співака. Опис дуже гарний і богатий ніжними відтінками барви і тонів, поетичних образів та порівнань. Цілість робить ще й нині вражене доброї поезії, трохи придавненої, але не зіялої, сувіжкої та соковитої, хиба що одностайнє повторюване амфібрахічних стіл без усякої комбінації може надавати трохи сонливості і повільної утоми. І в сій поемі слідне намагане до епічної об'єктивності, але найвидатнійші частини як раз роблять сю поему родом лірики описової. Спокій чи монотонність поеми

¹⁾ Що III. переносив чужі взірці патріотичних пісень на український ґрунт, вказувала би ще й його „Товарищеська пісенька“, ритмічною структурою і змістом дуже схожа до польського краковиця. Зрештою вже з самої вартості твої пісеньки і по її мові мож дуже сумнівати ся в авторстві М. Ш-а.

перериває хиба іноді не зовсім вдатний, а може й фальшивий на-
голос¹). Очевидно граматичний наголос слова чи рядка або ре-
чена тут мусить переважити на шкоду ритмічної форми, а денеде
й забракне одного складу („Пчілка задзвонить лугами, полями“).

Коли приглянути ся формі писань Маркіяна Шашкевича, мож дій-
ти до кількох висновків про їх загальне значення і характер. Виказу-
ють вони — як на свій час — знамените знання української мови.
Вже Головацький так висказав ся про них: „Думки Маркіянови
повні глибокого чувства, пливуть із від самого серця гладким,
звукним, чистим руським язиком; рідко в них слобідна, безжур-
на мисль, найчастіше глибока, сердечна туга; жаль та скарга на
недолю аж серце розриває. От — словом — істинне пятно нашої
народної поезії рускої“².

Безперечно студіював Ш. мову і не переставав працювати
над нею по кінець життя. Галицький діалект він збогачував і спра-
вляв словами і зворотами, які доходили до него через літературні
„ластишки“ з України закордонної.

Але не досить було Шеви простудіювати наукові твори з по-
ля славянської фільольогії і познакомити ся з текстом україн-
ських новин літературних, щоби як слід орудувати письменською
мовою. Він послугується нею найкраще з сучасників у ре-
дакторській роботі над уложенем „Читанки“ і по свому ору-
дує нею неоднаково в оригінальних поезіях. Він засвоїв собі де-далі
інтімну силу поетичної мови — вона промовляє з його поезії не
тільки рідними словами, але й ритмікою живого слова. Що такий
дар інтімної сили творчої попав ся Маркіянови, про се сувідчить
не тільки форма його найкращих поезій, але й вітхнені оди на
його честь Николи Устияновича і палкий відзив М. Козановича
та ентузіастичні відзвізи з І. листу до Козловського. Сеж і був той
поетичний огонь, питомий Маркіяновій вдачі — він єднав для па-
тріотичної ідеї найгарніших синів з поміж збайдуженої або збало-
мученої української суспільності в Галичині.

Орудуване письменською мовою уводить нас і в сферу пое-
тичних композицій, в характер тем і в сферу секретів поетичної

¹ Здрібнілі слова треба би там наголошувати осьтак: рибник, пісник, де-
рев'цем, пташку; в кількох місцях ритміка прямо ломить граматичний наголос, бо
таке наголошування, як довгю, мислію... не годить ся.

² Б. Он, III, 197.

творчості. Значить побіч відповіди на питання, яке прояснили проф.
Студинський і Шурат: діє саме найближче жерело творчості,
не менше важко також знати, як справляється Ш. з зазиченими
чи самостійно вибраними темами.

З порівняння писань Ш.-а з їх найближчими жерелами слідно,
що твір виходив тоді вдатно, коли поет був спроможний засво-
їти тему своїй творчій інтуїції чи перетопити її у своїй власній
душі. Теми, надто чужі українському житю (Згадка), або далекі
своїм історичним характером і добою (Болеслав Кривоустий під
Галичем) виходили з під пера поетового тілом без душі — го-
лосом слів, а не чутя. Зрештою поминаючи поезію „Згадка“, яка
може уважати ся в меншій мірі переспівом з Коляра, ніж Могиль-
ницького „Думка“ (Ах, недоле) переспівом з Залеского — не мож
сказать, мовби то Ш. наслідував чужі взірці. Хоча і в найвдатній-
ших оригінальних поезіях Ша мож замітити слід польської лек-
тури (Веснівка, Лиха доля, Підлісся...), таки ті сліди не більші,
як вплив усіх реміїсценцій із прочитаних творів¹).

Розводити дальше сю хожість значило би відказувати по-
етові спромоги відчувати те саме, що можуть відчувати всі люди,
прим. у „Веснівці“: жаль молодого єства, яке так сильно горить
ся до світла й до житя, бажає буйного розцвіту не тільки про
себе, як радше на те, „щоби згорнути весь світ до себе.“ Роз-
бирати докладніше сю незвичайно мельодійну пісню, просліджу-
вати ще й у подробицях вплив чужий, значило би в поезії те
саме, що брати мотиля за крила, ніби то тому, що він гарний,
а по правді — хотіти струсити з него той блискучий пилок, у
якому саме й краса його крильців — дарма, що строго наукова ана-
ліза домагається доконче зіставленя побіч себе текстів, чимне
будь схожих з собою.

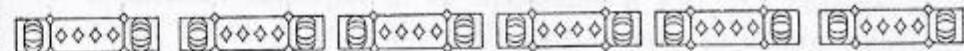
До характеристики творчості Ш.-а важкий і настрій з його
листу до Тадія Васілевського. Він вказує, що до всякої праці лі-
тературної поет брав ся у хвилі тужного, розмріяного настрою
Звідти не подивує нас, що його композиції розпадаються на ча-
стини прямо імпровізовані у хвилі творчого вітхнення і на частини
сяк-так дороблювані механічно. Як людина чутка і ніжна, він був
прямо засуджений на те, щоби бути самому собі „судею й об-

¹) Так прим. в поезії: „Валетів орел буйнокрилий“ мож би піднайти деяку ре-
міїсценцію з Гошинського „Orzel“, хоча теми обох цих поезій ріжні.

новою", із себе самого чернати вітхнене до праці, вибирати на-
прям і рід творчості. Нічо дивного, що хоч і сам іноді мусів хо-
дити чужими стежками, за те іншим вказував дорогу — прова-
див їх, хоч і сам не мав проводу. Головацький, Вагилевич і Усти-
янович держалися як раз лише силою того огню, що передав-
ався їм від ентузіазму і героїчної надійності Маркіянової праці.
По смерти Шашкевича не стало пасторія, і розбрілося стадо, бо
в Маркіяновій душі був той огонь віри і сила думок і съміла ідея
— засновок національного патріотизму.

І хоча творчість Ша не дала аж таких надбань, які виходили
ли би поза сферу інстинктивного змагання до обнови національних
почувань, він все остав для пізнійших поколінь першим съвачем
живого слова українського і пionіром національної съвідомості.
Він всеж таки був найбільше талановитим поетом в галицькій
Україні аж до 70-тих років минулого століття. Його поезії були
що правда, лише першим проліском весняним, але зростила їх рі-
дна земля, тому вони і понадобилися, бо корінь проліска був
сильний і здоровий. За теж і пам'ять поетові від грядучих поколінь.

Op. Авдикович.

ШКОЛЬНІ ВІСТИ.

I. УЧИТЕЛЬСКИЙ ЗБІР.

з кінцем шк. р. 1910/11.

1. Алиськевич Андрій, директор ц. к. гімназії, заст. директора ц. к. іспитової комісії для учителів нар. шкіл, учив пропедевтики фільзофії в VIIa., VIIIb. кл., разом 4 год. тижнево.
2. Авдикович Орест, ц. к. професор, завідатель рускої бібліотеки для учеників висшої гімназії, господар IIIa. кл., учив грецького язика в IVb. кл., руского язика в IIa., Va., VIa., VIIa., VIIIb. кл., разом в I півр. 21, в II. півр. 22 годин тижнево
3. Бачинський Евген, іспит. заступник учителя, господар IIIa. кл., учив математики в IIIa., IVa., IVb., Va. кл., крім того в I. півр фізики в IIIa., IVa., IVb. кл., а в II. півр, місто сего яз. руского Іг. кл., і математики в Iб., і Іг. кл., разом 20 годин тижнево.
4. Вахнянин Клим, заступник учителя, господар Iб. кл., учив латинського язика в Iб., IIa., IIIb. кл., разом 18 годин тижнево, крім того в I. півр. польського язика в Iб., а від 15. падолиста до 1. цвітня руского язика в Iб. кл.
5. Габіньский Ілярій, заступник учителя, учив польського язика в IVa. кл., учив німецького яз. ка в IVa., IVb., Vb., VIb., кл., разом 18 годин тижнево, крім того від 15. падолиста до 1. цвітня польського язика в Iг. кл.
6. Гамчикевич Роман, ц. к. професор в VIII. р., член комісій для військових іспитів і кваліфікаційних іспитів для народних шкіл, господар VIIIa. кл., учив грецького язика в IIIa. кл., німецького язика в IVb., VIIb., VIIIa., кл., крім того в I. півр. німецького язика в IIv., кл. а в II. півр. місто сего в VIa. кл., разом 21 годин тижнево.

7. **Гонтарський Іван**, заступник учителя, господар VIб. кл., учив латинського язика в Va, VIб. кл., грецького язика в Vб., VIб. кл., разом 22 годин тижнево.
8. **Греголинський Дмитро**, іспит. заступник учителя, завідатель рускої ббліотеки для низшої гімназії, господар Ів. кл., учив латинського язика в Ів. кл., грецького язика в IIIб. кл., руського язика в IIIа., IVа., VIIб. кл., разом 20 годин тижнево.
9. **Демчук Михайло**, дійсний учитель, господар VIIа. кл., учив математики в IVб., Vб., VIа., VIб., VIIа. кл., фізики в VIIа. кл., разом 19 годин тижнево.
10. **Дикий Володимир**, ц. к. професор, завідатель учительської ббліотеки, господар VIIб. кл., учив латинського язика в VIIб., VIIIа., VIIIб. кл., грецького язика в VIIб. кл., разом 19 годин тижнево.
11. **Дорундяк Семен**, заступник учителя, господар кляси приготувальної, учив в кл. пригот. язика руського і німецького, язика польського в Iа., Iв., IIа. кл., каліграфії в кл. приготування в Iа., Iб. кл., разом 23 годин тижнево, в першім півріці крім того каліграфії в Iа., Iб. кл., разом 23 годин.
12. **Зарицький Северин**, ц. к. професор в VII. р., на відпустці в обох півроках 1910/11.
13. **Івашкевич Дмитро**, заступник учителя, господар IVа. кл., учив латинського язика в IVа., IVб. кл., грецького язика в VIа., VIIа., кл., разом 21 годин тижнево.
14. **Коренець Денис**, ц. к професор, член комісії для військових іспитів, завідатель історично-географічного габінету, господар VIа. кл., учив історії в IVб., VIа., VIIа., VIIIа., VIIIб., кл., географії в IVб., VIа., кл., разом 18 годин тижнево, від 15. грудня до кінця шк. р. на відпустці.
15. **Коростіль Теодор**, іспитов. заступ. учителя, господар Va. кл., учив німецького язика в Iг., IIIб., Va. кл., язика грецького в Va. кл., разом 18 годин тижнево
16. **Костик Павло**, заступник учителя, господар IIIб. кл., учив від 1. лютого історії в IIIб., IVб., IVв., Vб. кл., географії в Iа., Iб., IIIб., IVб., IVв., Vб. кл., 20 год тижнево.
17. **Крушельницький Михайло**, ц. к. професор, господар VIIIб. кл., учив латинського язика в VIа., VIIа. кл., грецького язика в VIIа., VIIIб. кл., разом 21 годин тижнево.

18. **Левкевич Дмитро**, ц. к. професор в VIII. р., учив руського язика в IIIб., IVв., Vб., VIIIа. кл., разом 13 годин тижнево, крім того в I. півріці руського язика в Iг. кл., разом 16 годин тижнево.
19. **Лісикович Осип**, заступник учителя, учив польського язика в Ів. кл., географії в Ів. кл., математики в пригот., Ів., IIа. кл., історії природи в Iг., IIа. кл., фізики в IIIб. кл.. разом 19 годин тижнево, крім того від 15. падолиста до 1. цвітня історії в Iг. кл.
20. **Лукасевич Прокіп**, іспитов. заступник учителя, господар IVв. кл., в I. півр., VIа. кл. в II. півр., учив язика польського в приготуванні, руського в Ів. кл., історії в Iа., Iб., Iв., VIа., VIIа. кл., географії в VIа. кл., разом 21 годин тижнево, в I. півріці історії і географії в Iа., Iб., IVв., Vб. кл., разом 23 годин тижнево, крім того учив від 15. падол. до 1. цвітня історії і географії в IVа. кл.
21. **Малиновський Іван**, ц. к. професор в VIII р., на відпустці.
22. **Малиновский Стефан**, заступник учителя, господар Iа. кл., учив латинського язика в Iа. кл., німецького язика в Iа., Iб., IIб. кл., разом 20 годин тижнево.
23. **Мандюк Іван**, іспитований заступник учителя, господар Iг. кл., учив латинського язика в Iг., IIIа. кл., руського язика в IIб., VIб. кл., разом 19 годин тижнево, крім того від 15. падолиста до 1. цвітня руського язика в Ів. кл.
24. **Мануляк Іван**, ц. к. професор в VIII. р., інвігілятор молодежі в філіяльнім будинку ц. к. гімназії, завідатель природничого габінету, в II. півріці господар IVв. кл., учив природописної історії в Va., Vб., VIа., VIб. кл., крім того в I. півріці математики в Iб., Iг. кл., а в II. півріці місто сего мінеральогії в IVб., IVв. кл., разом 16 годин тижнево.
25. **Мартинович Омелян**, катихит ц. к. гімназії, помічник в канцелярії Дирекції, учив релігії в приготуванні, Iб., Iв., IIб., IIа., IIIб., IVб., Vб., VIб., VIIб., VIIIб. кл., 22 годин тижнево, крім того говорив ексорти в 2 відділах.
26. **Менціньский Володимир**, заступник учителя, господар IIб. кл., учив язика польського в IIб. кл., історії в IIа., IIб., IIв., IIIа. кл., географії в Iг., IIа., IIб., IIв., IIIа. кл., каліграфії в Iв., Iг. кл., разом 22 годин тижнево, крім того від 15. грудня до 1. лютого історії і географії в IVб. кл.

27. **Онофер Юліян**, заступник учителя, господар Vб. кл., учив латинського язика в IIб., IVб., Vб. кл., разом 18 годин тижнево, крім того від 15. падолиста до 1. цвітня латинського язика в Iв. кл., від 1. червня на відпустці.
28. **Пашак Михайло**, заступник учителя, учив в I. півроці природописної історії в Ia, Iб., Iв., IIб., IIv. кл., разом 10 год. тижнево, в II. півроці руского язика в Ia. кл., польського язика в Iб. кл., природописної історії в Ia., Iб., Iв., IIб., IIv., IVa. кл., каліграфії в Ia., Iб. кл., разом 20 годин тижнево.
29. **Прислопский Осип**, ц. к. професор, завідатель фізикального габінету, учив математики в VIIб., VIIIa., VIIIb. кл., фізики в VIIб., VIIIa., VIIIb. кл., пропедевтики фільозофії в VIIa., VIIb., кл., разом 19 годин тижнево.
30. **Редкевич Лев Орест**, іспитований заступник учителя, завідатель рисункового габінету, учив математики в Ia., IIб., IIv., IIIб. кл., фізики в IVб. кл., рисунків в Ia., Iб., Iв., Iг., Ia., IIб., IIv. кл., разом 29 годин тижнево, в II. півроці місто фізики в IVб. кл., учив математики в Iб. кл.
31. **О. Савчин Іван**, ц. к. катихит в VIII. р., учив релігії в Ia., Iг., Ia., IIIa., IVa., IVb., Va., VIa., VIIa., VIIIa. кл., разом 20 годин тижнево, говорив ексорти в двох відділах.
32. **Тайх Гавриїл**, заступник учителя, учив польського язика в IVb., кл., німецького язика в Ia., IIIa., VIa., VIIa., VIIIb. кл., разом 22 год. тижнево, в II. півроці місто в VIa. кл., нім. яз. в IIv. кл.
33. **Талляр Антін**, дійсний учитель, завідатель польської бібліотеки для учеників, учив польського язика в IIIa., IIIб., IVb., Va., Vb., VIa., VIb., VIIa., VIIb., VIIIa., VIIIb. кл., разом 22 годин тижнево.
34. **Терлецкий Маркіян**, іспитов. заступник учителя, на відпустці як учитель ліцея „Руского Інститута для дівчат“, учив від 15. грудня до 1. лютого історії в VIa., VIIa. кл., географії в VIa. кл., разом 8 годин тижнево.
35. **Туряньский Осип**, доктор фільозофії, господар IVb., учив грецького язика в IVa., IVb. кл., руского язика в IVa. кл., німецького язика в Iв. кл., крім того в I. півроці руского язика в Ia. кл., разом в I. півроці 19 годин тижнево, в II. півроці 18 годин тижнево.
36. **Целевич Олег**, ц. к. професор, завідатель історично-географічного габінету від 15. грудня до кінця, господар IIIб. кл.

в I. півроці, учив в історії в Va., VIb., VIIb., від 15. грудня в VIIIa., VIIIb., географії в Va., VIb., крім того в I. півроці історії в Iв., IIIb., географії в IIIb., разом 18 (24) годин.

37. **Шпитковский Іван**, іспитований заступник учителя, господар Iв. кл., учив латинського язика в Iв. кл., руского язика в Iб., Iв. кл., польського в Iг. кл., історії в Iг.. IVa. кл., географії в IVa. кл., разом 20 годин тижнево, перебував від 15. падолиста до 1. цвітня задля недуги на відпустці.
38. **Ярема Алексій**, ц. к. професор в VIII. р., на відпустці яко директор ліцея „Руского Інститута для дівчат.“

Учителі надобовязкових предметів:

1. **Коренець Денис**, я. в., учив до 15. грудня історії рідного краю в IVb., VIIa., VIIIa., VIIIb. кл., 4 год. тижнево.
2. **Целевич Олег**, я. в., учив історії рідного краю в IIIb., VIIb. кл., крім того в II. півроці в VIb. кл., а від 15. падолиста до 1. цвітня також в IIIa., VIIIa., VIIIb. кл., разом в I. півр. 2, в II. півр. 3 (зглядно 5) годин тижнево.
3. **Лукасевич Прокіп**, я. в., учив історії рідного краю в IVb. кл., крім того від 15. падолиста до 1. цвітня в IVa. кл., а в II. півроці в VIa., VIIa. кл., разом в I. півроці 1 (згл. 2), в II. півроці 3 (4) години тижнево.
4. **Шпитковский Іван**, я. в., учив історії рідного краю (винявши час від 15. падол. до 1. цвітня) в IIIa., IVa. кл., разом 2 год. тижнево.
5. **О. Пасічинський Теодор**, катихит при школі ім. Конарского, учив съпіву в 3 відділах, 6 годин тижнево.
6. **Жураковский Антін**, директор видл. школи ім. Конарского, учив рисунків в 2 відділах, 4 год тижнево.
7. **Любович Евген**, урядник Товар. „Віра“, учив рахунки в 6 відділах, 6 годин тижнево. в II. півр. в 8 відділах 8 годин тижнево.

ІІ. ЗМІНИ В УЧИТЕЛЬСКІМ ЗБОРІ.

1. Єго Величеству Цісар зволив Найвищою постановою з д.
4. серпня 1910, іменувати директором тутейшої гімназії Андрія Алиськевича, ц. к. професора VI. гімназії у Львові.

2. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 7. червня 1910, ч. 26713 надала заст. учит. Іванові Франчукові посаду дійсного учителя в ц. к. гімназії в Сяноку.

3. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 14. червня 1910, ч. 25611 надала заст. учит. о. Львові Несторовичеві посаду дійсного учителя в ц. к. гімназії в Сокали.

4. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 8. червня 1910, ч. 30531 уділила заст. учит. Мих. Пащакові знижене число годин до половини на I. піврік 1910/11.

5. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 30. червня 1910, ч. 36311 уділила бувшому управителеві тутешньої гімназії професорові Северинові Зарицькому для поратовання здоровля відпустку на протяг шк. р. 1910/11.

6. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 26. червня 1910, ч. 33884 поручила на р. шк. 1910/11 нагляд над рівнорядніми класами тутешньої гімназії проф. І. Манулякові.

7. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 14. липня 1910, ч. 37597 іменувала Івана Шпитковського заст. учит. в тут. закладі.

8. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 14. липня 1910, ч. 41125 перенесла заст. учит. тут. закладу Дра Фр. Марисюка в тім самім характері до ц. к. філії академічної гімназії у Львові.

9. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 16. липня 1910, ч. 38253 надала дійсному учителеві ц. к. гімназії в Сокали Мих. Демчукою таку саму посаду в тут. закладі.

10. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 16. липня 1910, ч. 38253 перенесла приділеного до служби в тут. закладі дійсного учителя о. Волод. Ардана в тім самім характері до ц. к. гімназії в Сокали.

11. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 22. липня 1910, ч. 42449 перенесла заст. учит. тут. закладу Ілью Гаврилюка в тім самім характері до ц. к. гімназії в Золочеві.

12. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 3. вересня 1910, ч. 52357 іменувала заступником учителя Івана Мандюка.

13. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 5. вересня 1910, ч. 53088 приділила на час потреби професора тут. закладу Дра Станислава Людкевича в тім самім характері до служби на філії ц. к. академічної у Львові.

14. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з 7. червня 1910, ч. 22807 уділила професорові тут. закладу Ал. Яремі відпустку на р. шк. 1910/11 для задержання управи в ліцею „Руского Інститута для дівчат.“

15. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 4. вересня 1910, ч. 52595 перенесла заст. учит. Сам. Вагмана в тім самім характері до ц. к. гімназії з польським яз. викладовим в Коломії.

16. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 16. вересня 1910, ч. 36286 іменувала Осипа Лісиковича заступником учителя в тут. закладі.

17. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з 18. вересня 1910, ч. 54239 поручила дійсному учителеві о. Ом. Мартиновичеві чинності помічника канцелярійного Директора на р. шк. 1910/11.

18. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з 17. вересня 1810, ч. 54957 уділила професорові Іванові Малиновському для поратовання здоровля відпустку на перший піврік 1910/11.

19. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 18. жовтня 1910, ч. 46482 іменувала заступником учителя в тут. закладі Маркіяна Терлецького а рівночасно уділила єму на р. шк. 1910/11 відпустку яко учителеві ліцея „Руского Інститута для дівчат.“

20. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 18. жовтня 1910, ч. 56640 іменувала заступником учителя в тут. закл. Дра Йосифа Туряньского.

21. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 31. жовтня 1910, ч. 66307 затвердила дійсного учителя Олега Целевича в учительськім званню і надала єму титул ц. к. професора, а рескр. з д. 31. жовтня 1910 ч. 66308 признала єму перший додаток пятилітній почавши від 1. липня 1910.

22. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 20. листопада 1910, ч. 73615 іменувала заступником учителя в тут. закл. Ілярия Габіньского.

23. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 5. грудня 1910, ч. 73468 уділила заступ. учит. І. Шпитковському відпустку до 1. лютого 1911 для поратовання здоровля.

24. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 8 січня 1911, ч. 95/IV уділила професорові Денисові Коренцеві відпустку від 15. грудня до кінця шк. р. 1910/11 для поратовання здоровля.

25. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 8. січня 1911, ч. 80298/10 продовжила професорові Іванові Малиновському відпустку до кінця шк. р. 1910/11.

26. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 29 січня 1911, ч. 856/IV продовжила заст. учит. І. Шпитковському відпустку до 1. цвітня 1911.

27. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 29 січня 1911, ч. 79329/10 затвердила дійсного учителя Михайла Крушельницького в учительськім званню і надала єму титул ц. к професора.

28. Ц. к. Рада шл. кр. рескр. з д. 31. січня 1911, ч. 1864/IV перенесла заступ. учит. Павла Костика з ц. к. гімназії ім. Франц Йосифа в Тернополі до тутешнього закладу.

29. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 13. цвітня 1911, ч. 6554/IV уділила професорові Алекс. Яремі відпустку на р. шк. 1911/12 в цілі задержання управи в ліцею „Руского Інститута для дівчат.“

III. Важніші розпорядки вищих властей шкільних.

1. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з 22. липня 1910, ч. 31559 уділила тут. закладові надзвичайні дотацію в квоті 1500 К. на закупно наукових середників.

2. Ц. к. Рада щк. кр. рескр. з 30. серпня 1910, ч. 366/През. пригадує Дирекції і Учит. Зборови обовязок нагляду і береження приписів шкільних дотично поведеня шкільної молодежі в школі і поза школою, особливо на публичних місцях, дотично вигляду мундурків і куреня тютюну.

3. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 2. вересня 1910, ч. 27401 в справі пособлювання розвоєви женьських ліцеїв та обмеження числа приватисток і госпітанток в мужеских гімназіях.

4. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 14. вересня 1910, ч. 48471 поручила до шкільного ужитку книжку: П. Огоновский, Учебник фізики для низших класів шкіл середніх, II. виданс.

5. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 19. вересня, 1910 ч. 45026 позоляє на основі рескр. Мініст. Просв. з д. 4. липня 1910, ч. 1204 на введенс в тут. закладі обовязкової науки польського язика (від I-V кл.).

6. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 21. жовтня 1910, ч. 63112 поручила до шкільного ужитку книжку: I. Верхратский, Зоологія на низші класи шкіл середніх, IV. вид.

7. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 29. жовтня 1910, ч. 61257 позоляє в тут. закладі відвувати ексорти в чотирох відділах.

8. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 2. грудня 1910, ч. 72732 поручає заошмотрювати бібліотеки для учителів і для учеників в твори з області плястичних штук.

9. Президія ц. к. Ради шк. кр. рескр. з д. 9. грудня 1910, ч. 512/Пр.

приказує пригадати ученикам тут. закл. як найенергічніше припис, що збороняє ученикам брати участь в якихнебудь публичних виступах і маніфестаціях без виразного дозволу Дирекції в кождім случаю з окрема.

10. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 8. грудня 1910, ч. 72531 постановляє, що норми, які відносять ся до письменних виробів в викладовій мові, мають відносити ся від тепер також до виробів письменних в другій мові краєвій (с. е. і що до числа задач і до веденя сеї науки в загалі).

11. Ц. к. Міністерство Просвіти рескр. з д. 27. грудня 1910, ч. 53106 зарядило, що учеників IV. кл., котрі одержали в I. півр. недостаточний поступ з фізики, не належить призначати до поправчого іспиту з того предмету, бо при науці хемії і мінеральогії мусить учитель в II. півр. покликувати ся заєдно на науку фізики і дає при кінці шкільного року одну загальну ноту з фізики, хемії і мінеральогії.

12. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 6. лютого 1911, ч. 1469/IV постановила, що ученики VIII. кл., котрі одержать з кінцем II. півр. з поведеня гіршу ноту ніж добру, мусять платити матуральну таксу в квоті 20 кор.

13. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 9. лютого 1911, ч. 1489/IV поручила до шкільного ужитку книжку: Вибір з письм римских елгіків, зладив о. Спир. Кархут.

14. Ц. к. Міністерство Просвіти рескр. з 20. січня 1911, ч. 47881/10 постановило, щоби не видавати на будуче. дуплікатів піврічних виказів цензур (хиба, що такий виказ видано рівночасно в виді съвідоцства відходу).

15. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 15. лютого 1911, ч. 429/Пр. пригадує дисциплінарний припис § 26, після якого не вільно ученикам належати до спортивних товариств, основаних для дозрілих людей в характері членів, брати участь в пописах і вправах таких товариств як і бенкетах устроюваних для краєвих і позакраєвих дружин.

16. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 4. марта 1911, ч. 3838/IV пригадує Дирекції обовязок точного береженя постанов в справі участі учеників в баллях і публичних забавах.

17. Ц. к. Міністерство Просвіти рескр. з 18. цвітня 1910, ч. 16300 поручає з огляду на продовженс літніх ферій, обходити всякі шкільні торжества тільки в часі вільнім від науки, щоби

вихіснувати весь час на науку шкільну і оминати всякої скорочування науки через опущене поодиноких днів або хотіти тільки годин. (рескр. ц. к Ради шк. кр. з д. 30. січня 1911, ч. 595/IV.)

18. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 28. лютого 1911, ч. 259/IV уповажнила Дирекцію увільнити учеників цілого закладу від науки в дні шкільних ювілейних роковин в честь Т. Шевченка.

19. Ц. к. Міністерство Просвіти рескр. з д. 22. лютого 1911 ч. 35613/10 постановило, що кінематографічні представлення належить зачисляти до публичних представлень а тим самим примінювати до них ті самі приписи шкільні і дисциплінарні.

20. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 4. цвітня 1911, ч. 5848/IV поручила до шкільного ужитку: Tempera i jej użycie przy paśmie rysunków do użytku szkół i malarzy, napisał Matzke, prof. szk. realnej.

21. Ц. к. Міністерство Просвіти рескр. з д. 30. марта. ч. 8661 постановило, що головні ферії мають в сім' році тривати від 1. липня до 31. серпня 1911, перший піврік 1911/12 скінчиться 31. січня 1912, який однак буде вільний а другий піврік зачиняється 1. лютого, в котрім також не буде науки; ферії з нагоди рим. кат. Різдва Хр. будуть тривати від 22. до 27. грудня; ферії з нагоди гр. кат. Різдва Хр. від 5. до 10. січня 1912; ферії з нагоди рим. кат. Великодня, як також і гр. кат. Великодня від середи Великого тижня до середи по Великодні включно.

22. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 5. цвітня 1911, ч. 5026/IV поручила до шкільного ужитку книжку: Едв. Фідерера, Гречка Граматика, з IV. польського видання переклав за дозволом автора Роман Цеглинський (примірник з К.), накладом Руск. Товариства Педагогічного.

23. Ц. к. Рада шк. кр. рескр. з д. 10. мая 1911, ч. 78211/10 поручила Дирекції закупити для закладу фотографічний апарат а се в цілі зладжування при помочі учеників репродукцій творів штуки, знимок краєвидів, будівель, характеристичних типів людowych і інших помічних середників наукових як також діяпозитивів до скіоптикону (світлин).

24. Ц. к. Міністерство Просвіти рескр. з д. 13. марта 1911, ч. 53650/10 побільшило в тут. заведенню число годин руханки (гімнастики) а се від 1. лютого 1911 о 2 години, від 1. вересня 1911 о 4 години тижнево.

IV. ТЕМИ письменних задач у вищих класах.

1. В рускім язиці:

КЛЯСА В. А.:

1. дом. Осінь на селі. Опис. 2. шк. Головні знамена епопеї. На підставі науки шкільної. 3. дом до вибору: а) Оден день з моого життя. б) Культурні надбання старинних народів. На підставі науки історії. 4. шк. до вибору: а) Провідна ідея „Божественної Комедії.“ б) Вплив атмосфери і піросфери на зміну кори земної. На підставі науки історії природи. 5. шк. до вибору: а) На підставі прочитаних баляд виказати прикмети баляди. б) Етична закраска поеми „Москалеві криниця.“ 6. дом. до вибору: а) Конець зими. Опис. б) Йорданське свято в Перемишли. в) Йорданське свято на селі. 7. шк. до вибору: а) Характеристика сонетів. На підставі науки шкільної. б) Хід гадок у Франковій поезії: „Я не жалуюсь на тебе, доле.“ 8. шк. до вибору: а) Переказ про гордійский узол. На підставі грецької лектури Арріана. б) Зміст проповіді В. Гречулевича до лінівих людей 9. дом. до вибору: а) Великдень на селі. Опис. б) Спомини з великодніх ферій. 10. шк. до вибору: а) Пояснити зміст Франкової „Ідиллі.“ б) Зміст Софоклевої „Антигони.“

КЛЯСА В. Б.:

1. дом. Вага лісів у хазяйстві природи і в життю чоловіка. 2. шк. Спір Ахілля з Агамемноном. 3. дом. Прогулка на Ліповицю, 4. шк. Подвиги воєводи Милоша. 5. дом. Різдви Свята. 6. дом. Вага води у природі і в життю чоловіка. 7. шк. Приємності і прикорости зими. 8. дом. Хосен і шкоди дожжу. 9. шк. Лови на медведі. 10. дом. Повінь та єї спустошення.

КЛЯСА VI. А.:

1. дом. Богатий а розумний. Порівнанє. 2. шк. Перші апостоли Слявян. 3. дом. до вибору: а) Зима як сон природи. б) Змагання лікаря Штокмана для добра міста. На підставі шкільної лектури „Ворог народу.“ в) Провідна думка твору „Суєта.“ На

підставі приватної лекції. 4. шк. до вибору: а) Похід Ігоря на Половців в літописі а в поемі. б) Поетична вартість „Слова о Полку Ігоревім.“ 5. шк. до вибору: а) Огляд літератури дотатарської історії. 6. дом. до вибору: а) Ріка а людске жите. Порівнанє. б) Значінє гуманізму. 7. шк. до вибору: а) Значінє апокрифів для літератури. б) Просвітне значінє церковних братств на Русі. 8. шк. до вибору: а) Початки драми на Русі. б) Просвітні змайданя Карла Великого. На підставі науки історії. 9. дом. до вибору: а) Guita cavat lapidem. б) Схарактеризувати мову памятниць. 10. шк. до вибору: а) „Чорна Рада.“ (з літописи). б) Характеристика проповіді XVII. ст.

КЛЯСА VI. Б.:

1. дом. Один день з моїх ферій. 2. шк. Характеристика староруської проповіді в її головних представителях. 3. дом. Чому ставимо славнимлюдам памятники? 4. шк. Етичний стан римської суспільності після диктатури Суллі. (На основі лекції: Bellum Catilinae). 5. шк. а) „Козацкий суд.“ (На основі лекції пов. „Чорна Рада“). б) Характеристика Радюка. (На основі лекції пов. „Хмари“). 6. дом. а) Non scholae sed vitae discimus. б) Скупий і марнотравний (порівнанє). в) Овочеве дерево, образ людского життя. 7. шк. а) Провідна ідея в „Слові о полку Ігоревім.“ б) Ремінісценції з народної поезії в „Слові о полку Ігоревім.“ в) Значінє епітетів орнанців в „Слові о полку Ігоревім.“ 8. дом. а) значінє рік для комунікації. б) Свобода-сваволя. в) Яке значінє мали хрестоносці походи для розвою культури? г) Які рефлексії насувають ся нам в часі весняного проходу? 9. шк. а) Чим замітна наша література середньої доби? б) Що розвинуло ся найліпше в нашій літературі середньої доби і чому? в) О скілько причинила ся кіево-могилянська школа до розвою нашої літератури? 19. шк. Характеристика головної особи із довільно прочитаної повісті.

КЛЯСА VII. А.:

1. дом Гнів а буря. (Порівнанє) 2. шк. Характеристика обрядових пісень. (На основі шкіль. лекції). 3. дом. до вибору: а) Значінє споминів з молодечих літ. б) Естетичний розбір думи про

„Бурю на Чорному морю.“ 4. шк. до вибору: а) Хід гадок у Заспіві до поеми „Мойсей.“ б) Сумніви Мойсея. 5. шк. а) Значінє устної словесності для літератури книжної. б) Доля староруської книжної мови у XVIII. ст. 6. дом. а) Вдоволене а заплата. (Порівнанє). б) Реформи Петра Великого. 7. шк. а) Национальна закраска в „Енеїді“ Котляревського. б) Характеристика одної з важливіших повістей Квітки. 8. шк. а) Мова писань М. Шашкевича. б) Характеристика лірики М. Шашкевича. 9. дом. а) І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь. б) Українці а Москалі. За Костомаровом. 10. шк. до вибору: а) Романтична закраска у ліриці Метлинського. б) Романтична закраска у перших поезіях Шевченка. (оперти ся на лектурі поезій, поміщених у читанці).

КЛЯСА VII. Б.:

1. дом. До вибору: а) Порівнююча характеристика двох довільних жіночих типів в повістях Квітки. б) Порівнююча характеристика двох довільних мужеских типів в повістях Фед'ковича. 2. шк. Поганський елемент в обрядових піснях. (На основі шкільної науки). 3. дом. До вибору: а) Значінє славної минувшості для народа. б) Значінє приповідки: „Чуже съяте, свое найпресвятыше.“ 4. шк. Розумінє національної чести у Атенців. На основі першої бесіди Демостена против Филипа. 5. дом. До вибору: а) Вплив гуманізму на розвій реформації в Німеччині. б) Наслідки трийцяльтної війни для економічних відносин в Німеччині. На основі науки історії. 6. шк. Вплив своєрідних, історичних і суспільних обставин на віднову української літератури. На основі шкільної науки. 7. дом. До вибору: а) Ідея Франкового Мойсея і єї переведене в поемі. б) Що спиняє Мойсея в його діяльності. На основі шкільної приватної лекції поеми „Мойсей“ І. Франка. 8. шк. Характеристика повістей Квітки. На основі шкільної науки. 9. дом. До вибору: а) Діяльність Марка Кравченка на хуторі Городинських. На основі приватної лекції повісті Чайченка: „Соняшний промінь.“ б) Характеристика Феногена Петровича в комедії Тобилевича „Хазяїн.“ На основі приватної лекції. 10. шк. До вибору: а) Галицька Русь перед виступом Маркіяна Шашкевича. б) Романтичний напрям в українській літературі 30 і 40их років. На основі шкільної науки.

КЛЯСА VIII. А.:

1. дом. Пряця і наука основою вдоволення чоловіка. 2. шк. Провідні ідеї у приказках Гребінчинах. 3. дом. Мотиви у писанях Юрия Фед'ковича. 4. шк. Кріпацтво в оповіданнях Марка Вовчка. 5. дом. Слово мама велике і найкраще слово. 6. шк. Весна у природі і в житію чоловіка. 7. дом. Не лізь у воду, не спідавши броду. 8. шк. Провідні ідеї у поезіях Руданського: „Наука.“, „До дуба.“

КЛЯСА VIII. Б.:

1. дом. До вибору: а) *Paulatim summa petuntur.* б) Головні мотиви невольницьких думок Т. Шевченка. 2. шк. Культурне значене Куліша. На підставі науки шкільної. 3. дом. До вибору: а) Характеристика стилю М. Вовчка. б) Жіночі типи в оповіданнях М. Вовчка. 4. шк. До вибору: а) Характеристика поезій Фед'ковича. б) Характеристика повістей Фед'ковича. 5. шк. Сократ перед судом. На підставі Платонової „Апольгії.“ 6. шк. До вибору: а) Розібрати поезію І. Воробкевича „Думка“ (з читанки). б) Розібрати думку І. Франка: „Якби само велике стражданє...“ 7. шк. До вибору: а) Провідна ідея епіоду О. Олеся „По дорозі в Казку.“ б) Ідейна закраска повісті „Непримирена.“ 8. шк. До вибору: а) Чим схожі з собою повісті „Хмари“ і „Скошений цвіт“? б) Повстане і значене мови. На підставі науки психологии.

2. В польськім язиці:

КЛЯСА V. А.:

1. dom. Z pamiętnika jodły. 2. szk. W jaki sposób zginął stolnik Horeszko? (Podług 2. ks. P. Tadeusza). 3. dom. Bieg słońca w wyobrażeniu starożytnych Greków. (Na podstawie lektury Owidiusza). 4. szk. Do wyboru: Poranek mglisty, lub: Wieczór letni na wsi. (Na podstawie VI, względnie VIII ks. P. Tadeusza). 5. dom. Która z przeczytanych w ostatnich czasach nowel podobała mi się najczęściej i dlaczego? 6. szk. Do wyboru: Wiosna na Litwie w r. 1812. i nastrój społeczeństwa, lub: Mickiewicz jako muzyk. (Podług Pana Tadeusza). 7. dom. Do wyboru: San, lub: Okolice Przemyśla. 8. szk. Do wyboru: Świat litewski, lub: Świat niemiecki w „Grażynie“ A. Mick. 9. dom. Jak żyją rośliny?

КЛЯСА V. Б.:

1. dom. Z pamiętnika lipy. 2. szk. Życie w Petersburgu. (Na podstawie opowiadania Telimeny w P. Tadeuszu). 3. dom. W jaki sposób usymbolizowali sobie Grecy zjawisko budzenia się i obumierania życia w przyszłości? (Na podstawie lektury Owidiusza). 4. szk. Koncert wojenny, lub: Koncert wieczorny w Panu Tadeuszu. (Na podstawie 4., względnie 8. ks. Pana Tadeusza). 5. dom. Jak opisują bitwy: Homer, Mickiewicz, Sienkiewicz? 6. szk. Do wyboru: Jakie znaczenie ma w Panu Tadeuszu opis serwisu? lub: Mickiewicz jako malarz. 7. dom. Czy i oile ziściły się moje plany, jakie ukladalem sobie na ferye wielkanocne? 8. szk. Charakterystyka dowolnej postaci z „Grażyny“ A. Mickiewicza. 9. dom. Bakterye i grzyby w przyrodzie.

КЛЯСА VI. А.:

1. dom. Znaczenie rzek dla ludzi. 2. szk. Jak pojmuję Rey życie człowieka poczciwego? 3. dom. Dwaj bracia Rochici w powieści J. I. Kraszewskiego: „Powrót do gniazda.“ 4. szk. Bieg myśli w „Satyrze“ J. Kochanowskiego. 5. dom. Do wyboru: Świat niemiecki, lub: Świat słowiański w „Krzyżakach“ H. Sienkiewicza. 6. szk. Serce ludzkie i jego funkcje. 7. dom. Jakie myśli przewodnie znajdujemy w „Kollokacyi“ J. Korzeniowskiego? 8. szk. Przekład z języka ruskiego. 9. dom. Znaczenie wypraw krzyżowych dla europejskiej kultury.

КЛЯСА VI. Б.:

1. dom. Znaczenie lasów dla ludzi. 2. szk. Klemens Janicki w świętej swojej elegii: „Do potomności.“ 8. dom. Pan Piachta i jego otoczenie. (Na podstawie „Kollokacyi“ J. Korzeniowskiego). 4. szk. Bieg myśli w „Proporcu“ J. Kochanowskiego. 5. dom. Do wyboru: Rodzina Hammerów, lub: Rodzina Ślimaków w „Placówce“ B. Prusa. 6. szk. Krew i jej znaczenie dla ciała ludzkiego. 7. dom. Znaczenie gier i zabaw ruchowych dla zdrowia ludzkiego. 8. szk. Przekład z języka ruskiego. 9. dom. Jaką rolę odegrał papież, Grzegorz VII w walce między władzą świecką a kościelną?

КЛЯСА VII. А.:

1. dom. Czas to pieniądz. (We formie rozprawki lub nowelki). 2. szk. Gdzie i w jaki sposób wypowiada najlepiej A. Mickiewicz pro-

gram swojej a zarazem całej poezyi romantycznej? 3. dom. Tło historyczne w Konradzie Wallenrodzie A. Mickiewicza. 4. szk. Wątek powieściowy w „Maryi” Małczewskiego. 5. dom. Co mi się najwięcej podobało w „Chłopach” Reymonta i dlaczego? 6. szk. Przekład wybranego ustępu z języka niemieckiego. 7. dom. „Nie pomogą próżne żale, ból swój niebu trzeba zlecić, a samemu wciąż wytrwale naprzód trzeba iść i świecić.” (A. Asnyk). 8. szk. Krótka charakterystyka poetów grupy ukraińskiej w literaturze polskiej. 9. dom. Piekło w wyobraźni starożytnych Rzymian. (Na podstawie lektury Wergiliusza).

КЛЯСА VII. Б.:

1. dom. Oszczędnością i pracą ludzie się bogacą. (We formie rozmawki lub nowelki). 2. szk. Bieg myśli w „Odzie do młodości” A. Mickiewicza. 3. dom. Obrzęd „Dziadów” na Litwie (Podług „Dziadów” A. Mick.) 4. szk. Osnowa „Ślubów panieńskich” A. Chr. Fredry. 5. dom. Dr. Judym i jego idea. (Z „Ludzi bezdomnych” St. Żeromskiego). 6. szk. Przekład wybranego ustępu z języka niemieckiego. 7. dom. „Szczęściem ojczyzny jeden czek być może, jak w ziarnku żyta rośnie całe przyszłe zboże.” 8. szk. Krótka charakterystyka poetów grupy litewskiej. 9. dom. Jaki proces myślowy odbywa człowiek, zanim wyrobi sobie sąd o pewnej rzeczy?

КЛЯСА VIII. А.:

1. dom. Kogo uważam za największego geniusza wojennego w historii powszechnej i dlaczego? 2. szk. Jakie pojęcie wyrobilem sobie o talencie poetyckim Juliusza Słowackiego na podstawie dotychczasowej lektury? 3. dom. Różnica między światopoglądami chrześcijan i pogon. (Na podstawie nauki historyi kościelnej). 4. szk. Jak rozwinął Z. Krasiński problem walki społecznej? 5. dom. Petroniusz Tacyta a Sienkiewicza. 6. szk. Źródła elektryczności. 7. szk. Mowa, jaką mógł wypowiedzieć Hannibal, stanawszy u stóp Alp. 8. szk. Jakie myśli przewodnie pojawiają się w literaturze polskiej w epoce romantycznej?

КЛЯСА VIII. Б.:

1. dom. Kogo uważam za największego w świecie poetę i dlaczego? 2. szk. Czy jest i jaka ewentualnie jest analogia między pojedynczemi

postaciami z „Balladyny” i „Lili Wenedy” Juliusza Słowackiego? 3. dom. Wpływ nauki chrześcijańskiej na świat pogański w Rzymie. (Na podstawie nauki religii). 4. szk. Jak rozwiązał Z. Krasiński problem walki narodowościowej? 5. dom. Do wyboru: Konrad Mickiewicz, Kordyan Słowackiego, Mojżesz Franki, lub: Hamlet a Płoszowski. 6. szk. Zastosowanie elektryczności w przemyśle. 7. szk. Mowa, jaką mógł wypowiedzieć do wojska król Jan III Sobieski, stanawszy pod Wiedniem. 8. szk. Kiedy i przez kogo rozwija się powieść polska?

3. В німецькім язиці.

КЛЯСА V. А.:

1. дом. Ein Sonntag auf dem Lande. 2. шк. Die Kraniche des Ibykus. 3. дом. До вибору: a) Ein Herbsttag in der Stadt, b) Mein Lebenslauf. c) Meine Lehrer. 4. шк. До вибору: a) Der Hirsch und der Graben. b) Eine Szene aus dem Hauffschen Märchen vom Zwerg Nase c) Charakteristik der Personen in der Erzählung „Aus Gellerts Leben.“ 5. дом. До вибору: a) Ein Schneefall in der Stadt. b) Die Betrachtungen eines Schülers vor dem Semesterschluss. c) Ein Ereignis aus meinem Leben. 6. дом. До вибору: a) Der Mensch und die Natur in ihrer Wechselbeziehung zu einander. b) Welche Vergnügungen bietet uns der Winter? c) Die Kunst zu vergessen. d) Eine Landschaft (Schilderung). 7. шк. До вибору: a) Eine Szene aus dem Hauffschen Märchen vom kleinen Muck. b) Die treuen Freunde in Schillers „Bürgschaft.“ 8. дом До вибору: a) Ein Frühlingstag auf dem Lande. b) Das interessanteste Buch, welches ich gelesen habe. c) Die Lieblingsspiele meiner Kindheit. 9. дом. До вибору: a) Ein Rückblick auf das verflossene Schuljahr. b) Die Beschreibung eines Baumes. c) Ein Dorf vor und nach dem Gewitter. 10. шк. Die Szene am Hügel in dem Hauffschen Märchen vom falschen Prinzen.

КЛЯСА V. Б.:

1. шк. Des Kaisers neue Kleider. 2. дом. Das Frühstück am Edelhofe in Soplicowo. (Auf Grund der Lektüre des „Pan Tadeusz“ von Adam Mickiewicz) 3. шк. Die Kraniche des Ibykus. (Nach der Ballade v. Fr. Schiller). 4. дом. Wenn die Rose selbst sich schmückt, schmückt sie auch den Garten. 5. дом. Die Eroberung und Zerstörung Thebens.

(Nach Arrians Anabasis). 6. шк. Der Anteil der Bürger an dem Schicksal der Vertriebenen. (Auf Grund des Vortrags in der Schule) 7. дом. Chryses im Lager der Achaeer. (Nach Homers Ilias I.) 8. шк. Aus Schillers Anfängen (Nach der Schullektüre). 9. дом. Meere verbinden, Gebirge trennen. 10. Rudolfs von Habsburg frommer Sinn. (Nach dem Gedichte von Schiller). 11. дом. Nemo patriam amat, quia magna est, sed quia sua est. 12. шк. Wie schildert der Taucher den Meeresgrund? (Nach Schillers Ballade). 13. дом. Die Schuld des Tantalos und deren Sühne.

КЛЯСА VI. А.:

1. дом. Der Sommer auf dem Lande. 2. шк. Reineke Fuchs vor Gericht. 3. дом. Ursachen und Vorbereitungen zur Verschwörung Catilinas. (Nach Sallust.) 4. шк. Mark Antons Rede vor der Leiche Caesars. (Nach Shakespeares Julias Caesar). 5. дом. Es ist der Inhalt des Gedichtes „Der Kampf mit dem Drachen“ chronologisch darzustellen. 6. шк. Das Abenteuer des Nachtwächters von Eschenwert von ihm selbst erzählt. (Auf Grund des Lesestückes der Nachtwächter v. Eschenwert). 7. дом. Der Revierjäger Hopp erzählt die Geschichte seines Hundes Krambambuli. (Auf Grund der Erzählung u. d. T. „Krambambuli“ von Eschenbach). 8. шк. Der Streit im Hause Jovers. (Auf Grund der Erzählung „Die Söhne des Senators“ von Th. Storm.) 9. дом. Das tragische Motiv in Meyers Erzählung „Gustav Adolfs Page.“ 10. шк. Brunhildens Tod. (Auf Grund des Lesestückes „Aus der Sigurdsage“).

КЛЯСА VI. Б.:

1. шк. Reinekes Freveltaten. 2. дом. Aus dem Tagebuche einer Blume. 3. дом. Τῆς ἀρετῆς ὕδρωτι θεοὶ προπροΐθεν ἔθηκαν Ἀθένατοι. 4. шк. Die Verschwörung Catilinas. (Nach Sallust.) 5. дом. Rast' ich, so rost' ich. 6. шк. Der Mensch im Kampfe mit der Natur. (Nach Schillers Ballade „Die Bürgschaft“). 7. дом. Welche Umstände führen die Ermordung Caesars herbei? (Paralleldarstellung nach Shakespeare und nach der Geschichte). 8. дом. Tu ne cede malis, sed contra audentior ito. (Nach Vergils Aeneis, VI.) 9. шк. Welche Anstalten trifft der Ritter, damit sein Kampf erfolgreich sei? (Nach Schillers Ballade: „Der Kampf mit den Drachen.“) 10. шк. Die Erlebnisse des Schwanitters. (Auf Grund der Schullektüre). 11. дом. Die Veranlassung zum dritten Kreuzzuge (Auf Grund des Geschichtsunterrichtes).

КЛЯСА VII. А.:

1. дом. Welche Ereignisse bilden die Grenze zwischen dem Mittelalter und der Neuzeit? 2. шк. Siegfrieds Tod. 3. дом. Die Exposition in Schillers „Wallenstein.“ 4. шк. Das heilige Abendmahl von Leonardo da Vinci. 5. дом. Antiochus als Guest bei Verres. 6. шк. Welche Umstände führen Wallenstein zum Verrate an seinem Kaiser? 7. дом. Der Gedankengang in Bürgers Ballade „Lenore.“ 8. шк. Charakteristik Maxxens in Schillers „Wallenstein.“ 9. дом. Die deutsche Poesie im Zeitalter der Kreuzzüge. 10. шк. Gedankengang in der Elegie Walthes von der Vogelweide, „Einst und jetzt.“

КЛЯСА VII. Б.:

1. дом. Es sind die Hauptpersonen der beiden Erzählungen u. d. T. „Sein Lebenswerk“ von A. af. Hedenstjerna und „Der Lars auf Lia“ von A. Garborg in Bezug auf ihren Charakter mit einander zu vergleichen. 2. шк. Das tragische Motiv in der Erzählung „Wojtek“ von Vallesca Bethusy-Huc. 3. дом. Die phantastische Welt in Fouques Undine. 4: шк. Inwiefern verdienen die Hauptpersonen in der Erzählung u. d. T. „Vornehme Menschen“ diesen Namen? 5. дом. Das gegenseitige Verhältnis zwischen Mutter und Sohn in Raabes Roman „Hungerpastor.“ (Auf Grund der Fragmente „Mutterliebe“ und „Kinderliebe.“) 6. шк. Wie schildert der Apotheker den Zug der Vertriebenen? (Goethe: Hermann und Dorothea). 7. Die Tragik in Heyses Novelle „Andrea Delfin.“ 8. шк. Der Brotgelehrte und der philosophische Kopf im Lichte Schillerischer Darstellung. (Auf Grund der Schullektüre). 9. дом. Laokoon in Kunst und Poesie (Auf Grund des lat. Unterrichtes. 10. шк. Welche Rolle spielt Lisett in der Erzählung: „Der Töpfer von Kandern“ von Villinger.

КЛЯСА VIII. А.:

1. шк. Das Übernatürliche in Kleists Erzählungen. (Mit Zugrundeliegung der Lesestücke u. d. T. „Die heilige Cäcilie“ und „das Bettelweib von Locarno.“ 1. дом. Das Wesen des Epos nach Hehns Darstellung. (Auf Grund des Lesestückes „Über des Epos“ von V. Hehn.) 3. шк. Die Exposition zu dem Roman „Zwischen Himmel und Erde“ von O. Ludwig. 4. шк. Wie scheidet Lessing das Gebiet der Poesie von dem der Malerei. (Auf Grund der Schullektüre). 5. дом. „Edel sei der

Mensch, hilfreich und gut". (Mit Zugrundelegung der Erzählung „Der Lotsenkommandeur“ von A. Wilbrandt.) 6. шк. Der Charakter und die Geschichte von Synnöves Mutter. (Björnstjerne Björnson: Synneve Solbakken). 7. шк. Macbeths Schuld und Sühne (Shakespeare Macbeth). 8. шк. Das Wesen der Bildung nach Paulsens Auffassung. (Auf Grund des gln. Lesestückes von Paulsen).

КЛЯСА VIII. Б.:

1. дом. Die Kunst im Dienste der Religion. 2. шк. Die Exposition in Goethes „Iphigenie auf Tauris.“ 3. дом Die Entwicklung der menschlichen Kultur nach Schillers Gedicht „Das eleusische Fest.“ 4. шк. Die Tätigkeit der Slavenapostel Cyril und Methodius. 5. дом. Das Verhältnis des Germanicus zu Tiberius. (Nach Tacitus). 6. шк. Das Kulturhistorische Bild in Schillers „Spaziergang.“ 7. дом. Wann tönt die Glocke? 8. шк. Die Exposition in Grillparzers „Sappho.“

4. Теми письменних праць при іспиті зрілості:

В першім відділі кляси VIIa.

1. Рускі до вибору:

- Які думки виявляє М. Шашкевич у своїх поезіях і яка сьому причина?
- Похожість і ріжниця між літературною діяльністю І. Котляревського а М. Шашкевича.
- Полтава, Харків і Київ огнищами духового життя у першій половині 19. ст.

2. Латинсько-руска:

Titi Livii a. u. c. I. VII. C. 2.

3. Грецко-руска:

Xenophontis Anabasis III. 4 11.

В другім відділі кляси VIIa.

1. Рускі до вибору:

- Літературний рух на Вкраїні і Галичині у 60 р. м. с
- Провідні думки та сувітогляд у писаннях Ю. Федьковича.
- Марко Кравченко і Катарина Городинська. Характеристика.

2. Латинсько-руска:

M. Tulli Ciceronis Tusc. disp. V. 3, 8—4. 11.

3. Грецко-руска:

Platonis Gorgias XII.

В першім відділі кляси VIIIb.

1. Рускі до вибору:

- Значінє реформації для розвою національних почувань у нових віках.
- На скілько повинен бути чоловік сам собі обновою?
- Чому уважаємо Шевченка нашим найбільшим поетом?

2. Латинсько-руска:

R. Cornelii Taciti Agricolae C.: 33, 34.

3. Грецко-руска:

Homeri Ὡδός XX. 75 — 109.

В другім відділі кляси VIIIb.

1. Рускі до вибору:

- Значінє колоніальних відносин для європейських держав.
- Що треба уміти, щоби могти добре судити самого себе?
- Национальне значінє Шевченкових ідей.

2. Латинсько-руска:

M. Tulli Ciceronis de natura deorum I. II. C. 30. C. 31.

3. Грецко-руска:

Homeri: Ὅδος, A 1—37.

ПЛЯНИ НАУКОВІ.

Кляса приготовляюча.

Наука в клясі приготовляючій відбувалася після пляну визначеного для IV. кл. шкіл народних висшого або міського типу зі змінами, порученими рескр. ц. к. Ради шкільної кр. з дня 20. падолиста 1894, ч. 25098.

Кляси I—VIII.

Розклад науки опирався на плані науковім і інструкціях для австрійських гімназій, а що до науки краєвих язиків і німецького язика на пляні для язиків, виданім ц. к. Радою щк. кр.

VІ. Виказ переробленої ткільної лектури в році шкільнім 1910/11.

I. Руска лектура:

Кляса III. Вибрані оповідання М. Вовчка.

Кляса IV. I. Повісти Квітки і балляди Т. Шевченка; Стефанік: Виводила зі села, Стратив ся; Франко: Малий Мирон, Грицева шкільна наука.

Кляса Va. В школі: Франко: „Захар Беркут“; приватно: М. Вовчок: „Карманюк.“

Кляса Vb. В школі: І. Левицкого: „Причепа“; приватно здавало 18 учеників вибрані повісті і новелі: І. Франка, А. Чайковського, І. Н. Левицкого, О. Маковея, Б. Грінченка, О. Кобилянської, Стефаника, Заревича, Коцюбинського.

Кляса VIa. В школі Ібсен: „Ворог народовий“; Куліш: „Чорна Рада“; приватно: Тобилевич: „Суєта.“

Кляса VIb. В школі прочитано: „Слово о полку Ігоревім“ (в оригіналі в щолоті); приватно. „Хмари“, „Чорна Рада“ (обов'язково для всіх); довільні повісті: А. Чайковського, Кобилянської, Франка, Коцюбинського, Мирного.

Кляса VIIa. Франко: „Мойсей“, Костомарів: частица монографії „Мазепа.“

Кляса VIIb. В школі: Франко: „Мойсей“, Костомарів: Моногр. „Дві руські народності“; приватно: Повісті Фед'ковича, Тобилевича „Суєта“, Чайченка „Соняшний промінь.“

Кляса VIIIa. В школі: Істория штуки Тена (Tain'-a) приватно здавали ученики твори Франка, Мирного, Стороженка, Тобилевича, Школиченка, Грінченка, Кобилянської, Данилевского, в переводах: Ібсена, Словацкого, Шекспіра, Шіллера.

Кляса VIIIb. В школі: Куліш: „Слово правди“, „Піонір“ „Братови Тарасови“; Франко: „Украдене щастє“; Олесь: „По дорозі в Казку“; приватно: Левицкий: „Хмари“ і Барвінський: „Скощений цвіт.“

II. Латинська лектура:

Кляса IIIa. З Neposa прочитано: Aristides, Cimon, Miltiades, Themistocles, Epaminondas, Pelopidas, Alcibiades.

Кляса IIIb. Ті самі, а крім цього приватно читали ученики житепись Ганибала.

Кляса IV. С. J. Caesaris Commentarii de bello Gallico, вибрані книги — в школі і приватно.

Кляса Va. і Vb. С. J. Caesaris Commentarii de bello gallico, виїмках; P. Ovidii Nas.: Метаморфози; приватно: De ultima, quam Romae exegi, nocte; Philemon et Baucis. Livii: Ab urbe condita I. I 1—30. XXI. I; приватно I. II.

Кляса VIa. Sallustius: Bellum Catilinae; приватно: Bellum Jugurthinum; Cicero: In Catilinam I.; приватно: In Catil. III.; Vergilius: Ecloga I, V, Aeneidos I; приватно: Ecl. VII., IX.

Кляса VIb. Sallustius: Bell. Catil.; Cicero: In Catilinam I.; Vergilius: Aeneidos I I., Eclogae I., V., VII.; приватно: Sallustius: Bell. Jugurth. I. або II. половину; Cicero: In Catil. III.; Aeneidos I. II.

Кляса VIIa. Cicero: In Verrem IV., Laelius de amicitia; Vergilius: Aeneidos II., VI.; приватно: Cato maior; Aeneidos V., VII.

Кляса VIIb. Cicero: In Verrem act. II., I. IV. Cato maior de se-nectute у виїмках; Vergilius: Aeneidos II., VI., VIII. ex abrupto 200 vv. з kn. IV.; приватно: Cicero: de imp. Cn. Pompei, Laelius de amicitia; Vergilius: Aeneidos IV., VII., XI., XII. (виїмки).

Кляса VIIIa. i б. P. C. Taciti Germaniae Cc. 1—27.; Annal. I., II., IV.; Historiarum I, 1—50; Q. Horatii Flacci: з „Carmina“ 34 од. epoda II., „Sermones“ I, 1; „Epistulae“ I., 1. курсорично 5 од, ex abrupto 15 од; приватно: Taciti Annal. I. 16. до кінця; II. 1—41; Agricola.

III. Грецька лектура:

Кляса Va. і б. Arriani: Anab. I., 1—20, II. в виїмках; Homeri Iliados I. I.; приватно: Homeri Iliados I. III.

Кляса VIa. Homeri Iliados I. II., VIII., XIX.; обов'язк. прив. лект. kn. VII.; Ксенофонта оборона Сократа ч. I. с. 1—20; Геродота Істория kn. VII. прив. лект. kn. IX.

Кляса VIb. Homeri Iliados II., X., Ксенофонта Апольогія Сократа I. ч.; Herodoti Histor. VII. 1—50, Homeri Iliados XXII; приватно: Homeri II. III., VI.

Кляса VIIa. Демостен: οὗτα Φιλίππων ἡ ἵ τ; приватно: Όλου. Θισκός δ, β; і περὶ τῆς εἰρήνης; Гомера Одиссея: I. XIII., XXIII.; приватно: XVI. і XVII.

Кляса VIIб. Демостен: κατὰ Φιλίππου ἡ ι γ; приватно: Ὁλούκης δ, β; κατὰ Φιλίππου β; ι περὶ τῆς εἰρήνης; Гомерова Одиссея: kn. I., IX., XII., ex abrupto: 3 kn., VIII., X. i XVI., vv. 400; приватно: kn. II., V. i X.

Кляса VIIIа і б. Платон: Оборона Сократа: прив. VIIIа.; Федон, VIIIб.: Протагор; Софокль: Антигона; прив.: Едип. цар.

IV. Німецка лектура:

Кляса V.: Hauffs Märchen.

Кляса VIa. Shakespeare: Julius Caesar, Macbeth; K. Storm: Die Söhne des Senators, K. F. Meyer: Gustav Adolfs Page.

Кляса VIб. Julius Caesar, Minna v. Barnhelm; прив.: Die Karawane, Oberon, Des Lebens Überfluss, Doktor Faustus, Der Nibelunge Not.

Кляса VIIa. Schiller: Wallensteins Lager, Die Piccolomini, Wallensteins Tod; Eichendorff: Das Leben eines Taugenichts.

Кляса VIIб. Fouqué: Undine; Eichendorff: Aus dem Leben eines Taugenichts; Heyse: Andrea Delfin; Goethe: Hermann und Dorothea; прив.; Sudermann: Frau Sorge; Jensen: Karin von Schweden; Shakespeare: Macbeth, Der Kaufmann von Venedig.

Кляса VIIIб. Goethe: Iphigenie auf Tauris; Grillparzer: Sappho.

V. Польска лектура

Кляса V. W szkole czytano w całości, bądź to z uzupełnieniem w domu: Pana Tadeusza i Grażynę A. Mickiewicza, Ojca Zadżumionych J. Słowackiego, Maraton Ujejskiego (w wyjątkach), Mohorta W. Pola (w wyjątkach), Wiesława Brodziskiego, kilka krótszych utworów lirycznych i epicko-lirycznych z Wypisów szkolnych. Zemstę St. Fredry. Z prozy: Latarnika H. Sienkiewicza, Stula z Lubartowa Szymańskiego. Lektura domowa: Nowele Prusa, Orzeszkowej, Sewera, Dygasińskiego, zawarte w trzech tomikach wydawnictwa Westa w Brodach i trylogię H. Sienkiewicza.

Кляса VI. Lektura szkolna: Odprawa posłów greckich i Treony J. Kochanowskiego, Powrót posła J. U. Niemcewicza, nadto wyjątki z ważniejszych autorów zawarte w Wypisach Tarnowskiego i Wójcicki. Lektura domowa: Powrót do gniazda J. I. Kraszewskiego, Kollokacyja J. Korzeniowskiego, Placówka H. Prusa, Krzyżacy H. Sienkiewicza.

Кляса VII. Lektura szkolna uzupełniona lekturą domową: Ballady i romanse, Konrad Wallenrod, Dziady A. Mickiewicza; Marya A. Małczewskiego, Zamek Kaniowski S. Goszczyńskiego (w wyjątkach), Śluby panieńskie A. Fredry, Balladyna J. Słowackiego. Lektura domowa: Ludzie bezdomni St. Żeromskiego, Chłopi Wł. Reymonta, Zemsta A. Fredry, Mazepa i Lilla Weneda J. Słowackiego.

Кляса VIII. Lektura szkolna: Anhelli, Mazepa J. Słowackiego, Nieboska komeda, Irydyon Z. Krasińskiego, ważniejsze wyjątki z Wypisów szkolnych. Lektura domowa: Balladyna i Lilla Weneda J. Słowackiego, Quo vadis i Bez dogmatu H. Sienkiewicza, Ludzie bezdomni St. Żeromskiego, Chłopi Wł. Reymonta.

ПРИВОРИ НАУКОВІ.

I. Учительська бібліотека:

Franz Pfeiffer: Deutsche Klassiker des Mittelalters: Томи: IX., X., XI. — Rud. Haym: Die romantische Schule. — F. Kauffmann: Deutsche Grammatik. — R. Huch: Blütezeit der Romantik. — J. Lippert: Kulturgeschichte der Menschheit. — H. Hettner: Gesch. d. deutschen Literatur im XVIII. J. III. 1, 2. — W H. Bruckmann: Denkmäler d. Malerei des Altertums. 2, 3. — Seemans Wandbilder. 100 шт. — Ks. M. Morawski: Wieczory nad Lemanem. — K. Kellner: Jesus v. Nazareth und seine Apostel im Rahmen der Zeitgeschichte. — Apologetische Vorträge 1. 2. — A. Meyenberg? Ob wir ihn finden? — idem: Eine Weile d. Nachdenkens über die Seele. — F. Spirago: Katholischer Volkskatechismus 1, 2, 3. — J. W. Arenz: Historisch-apologetisches Lesebuch. — Dr. A. Leinz: Apologetische Vorträge. — T. Pesch: Christliche Lebensphilosophie. — Fr. Brors: Die Wahrheit. — F. A. Weiss: Lebensweisheit in der Tasche. — Dr. J. Klug: Gottes Wort und Sohn. — idem: Lebensfragen. — Др. К. Лучаковский: Взори поезії і прози. — Dr. A. Jahner: Deutsche Grammatik. — Герман-Петеленц: Вправи німецькі для II. кл. — R. Suppentschitsch: Arithmetik III Heft. — idem: Lehrbuch d. Arithmetik für die IV. u. V. Kl. — idem: Lehrbuch der Geometrie f. d. IV. u. V. Kl. — Герман-Петеленц-Калитовский: Вправи німецькі для IV. кл. — Nohl-Jędrzejowski: M. T. Cicerona mowa przeciw Kw. Cecyliuszowi. — Ippoldt-Stylo: Deutsches Lesebuch f. d. ob. Klassen I T. V. kl. — Dr. W. Hojnacki: Księga zdrowia III. Tom. —

П. Кулиш: Записки о южной Руси Том I. i II. — Vademecum für Candidaten d. Mittelschulamtes in Österr., I. Teil: f. Philologen an Gymnas., II. Teil: f. Germanisten u. Historiker, III. Teil: f. Mathematiker, u. Naturhistoriker. — Dr. G. Heindrich: Arrians Anabasis I. T. — Ippoldt-Stylo: Deutsches Lesebuch II. T. VI. Kl. — Bädecker: Russland. — idem: Österreich-Ungarn. — J. Fetter — R. Altscher: Lehrgang der französischen Sprache. — Dr. F. Willomitzer: Deutsche Grammatik. — Dr. K. Kummer — Dr. K. Stejskal: Deutsches Lesebuch, III Band. — Talko-Hryncewicz: Materyaly do etnologii i antropologii ludów Azyi średowej. — Ł. Mlynek: Narzecze Wilanowickie. — G. Freytag: Die Wirkung d. Farben in der Geländedarstellung auf Landkarten. — Др. І. Демянчук: Вправи латинські на I. кл. — J. Amborski: Książka do nauki języka franc., Cz. II. — Sprawozdanie c. k. R. Szk. Kr. o stanie szkół średnich galic. 1908/9. — S. Szpostański: Maurycy Mochnacki. — G. Zapolska: Kaśka Karyatyda. — idem: Śmierć Felicyana Dulskiego. — Світло, укр. педаг. журнал, кн. I. — E. Jordan: Materialien f. d. Anschauungsunterricht in d. Elementarklassen. — idem: Materialien f. d. unterrichtliche Behandlung d. Hölzelschen Wandbilder. IV. Serie. — Вправи латинські для кл. II. — K. Huberich: Handbuch des modernen Zeichenunterrichtes. — W. Schum: Prakt. Anleitung f. d. Erteilung des Zeichenunterrichtes nach der neuen Methode. — A. Lichtenwark: Die Erziehung des Farbensinnes. — J. Czarnecki, J. Szablowski. — S. Tatuch: Podręcznik do nauki kaligrafii. — R. Händler: Lehrbuch f. d. Schreibunterricht nach physiologischer Methode. — F. Hirts Schreibschule — 17. Heste — W. Nowicki: Wzory pisma niemieckiego. — W. Jankowski: J. Kitowicz: Opis obyczajów i zwyczajów za panowania Augusta III. — Руска читанка для кл. III. — Germann-Petelenz-Gayczak: Ćwiczenia niemieckie dla kl. I. — idem: Ćwiczenia niemieckie dla kl. IV. — Ippoldt-Stylo: Deutsches Lesebuch dla VIII. kl. — Wydawn.: Akad. Umiej. w Krakowie: Pisma J. Dzwonowskiego; dtto: Joachima Bielskiego pieśń nowa etc., dtto: Franc. Pułaski Catechismus. — Dr. L. Finkiel: Elekcja Zygma. I. Sprawy dynastyi Jagiell. etc. — A. Wrzosek. — J. Śniadecki, życiorys i rozbiór pism. — A. Żółtowski: Metoda Hegla i zasady filozofii spekulatywnej. — W. Tokarz: Warszawa przed wybuchem powstania 17/4 1794. — Rocznik Akad. Umiej. w Krakowie r. 1909/10. — Прибуло в сім шк. році 81 творів в 203 примірниках

Часописи і періодичні видання: Видання наукового Тов. ім. Шевченка, Академії наук в Кракові (прислані даром); Літературно-Науковий Вістник; Учитель; Дзвінок; Наша Школа; Світло-Педаг.

часопись, вид. в Києві; Muzeum; Kosmos, Gazeta lwowska; Przewodnik naukowo-literacki; Przewodnik bibliograficzny; Misye katolickie; Zeitschrift für österreichische Gymnasien; Lehrproben und Lehrsätze; Verordnungsblatt des Ministeriums für Kultus und Unterricht; Neue Jahrbücher für das klassische Altertum und Pädagogik; Zeitschrift für den physikalischen und chemischen Unterricht; die neue Rundschau; Zeitschrift für Schulgeographie; Zeitschrift für Zeichen- und Kunstuunterricht; Zeitschrift für österreichische Volkskunde. (20 часописій).

2. Бібліотека учеників:

а) Руска:

I. Н. Левицкий: Над чорним Морем. — Idem: Причепа. — Ол. Грушевский: З сучасної укр. літератури. — Б. Лепкий: Начерк історії укр. літератури. — О. Маковей: Панько Олелькович Куліш. — В. Чайченко: Писаня Трохима Зіньківського ч. I. II.. — Іст. Монографії М. Костомарова I., X., XI. — Мазепа часть I., II.. — П. Куліш: Чорна Рада. — Г. Ібзен: Ворог народу. — I. Тобилевич: Драми и Комедии. Том III. — Idem: Том IV. — Idem: Суєта. — С. Руданський: Съпівомовки. — Н. Левицкий: Хмари. — Idem: Кайдашева сім'я. — Idem: Микола Джеря. — М. Вовчок: Народні оповідання. Том I. — Idem: Том II. — Idem: Посмертні оповідання. — Н. Франко: Вибір поезій. — Idem: В поті чола. — Idem: Захар Беркут. — Idem: Добрий заробок і др. — Idem: Малий Мирон і др. — Idem: Полуйка і др. — Idem: Сон князя Святослава. — У Шекспір-Куліш: Гамлет. — М. Коцюбинський: З глибини. — Б. Лепкий: З глубини душі. — Idem: З села. — Idem: З життя. — Idem: В горах. — Idem: Кара та інъ. — О. Кобилянська: Земля. — Idem: Покора. — Idem: До съвіта. — В. Стефаник: Дорога. — Idem: Мое слово. — I. Франко: Мойсей. — В. Щербаківський: Архітектура у різних народів і на Україні. — Модест Левицький: Оповідання. — В. Щербаківський: Деревляні церкви на Україні і їх типи. — М. Школиченко: На селі. — Е. Шатріян: Істория одного селянина. — М. Л. Кропивницький: Дай серцеві волю, заведе у неволю. — О. Пчілка: Оповідання. — Др. Е. Маркушка: Граматика М. Смотрицького. — I. Грабович: Вибір поезій. — I. Тургенев: Поезії в прозі (перекл. О. Луцького). — Л. Толстой: Кавказькі оповідання (перекл. Г. Хоткевич). — Idem: Козаки.

Ж. Сеньобо: Австрія в XIX. ст. (перекл. С. Томашівського), — М. Кичура: Без керми. — М. Чернявський: Зори. — Idem: Писни кохання. — Х. Алчевська: Туга за сонцем. — Філянський: Лірика. Т. І. — Збірник народних пісень і дум (Галиц. накладня). — Г. М. Бороковський: Збирникъ драматычныхъ творивъ. — О. Олесь: По дорозі в Казку. — Б. Грінченко: Брат на брата. — Idem: На новий шлях. — Idem: Драми й комедії. Т. I. Idem: Том II. — О. Стороженко: Оповідання. Ч. I., II., III., IV. — Русалка Дністрова: Вдруге видана. — С. Рудницький: Коротка географія України. — Байрон-Куліш: Дон Жуан. — І. Тобилевич: Хазайн. — Idem: Драми і комедії. Том II. — Idem: Том V. — В. Барвінок: Скошений цвіт. — І. Франко: Украдене щастє. — Idem: Нарис історії укр. р. літератури до р. 1890. — Ковалів: Чародійна скрипка. — Стефаник-Семанюк-Мартович: Вибір нарисів. — Гр. Воробкевич: Поезії. — Із. Воробкевич: Над Прутом. — Байки для Фонтена. — Опришок і ін. оповідання Юрія Фед'ковича. — Б. Грінченко: Укр. народні казки. — М. Старицький: Байки по Крілову. — Байки Езопа. — П. Котара: Не в руку. — О. Юркевич: Непорозуміння. — Б. Грінченко: Панько. — Г. Основяненко: Перекотиполе. — Модест Левицький: Злочинця. — А. Чайковський: За сестрою. — Idem: Козацька помста. — о. Ол. Коренець: Отче наш. — Ст. Ковалів: Чародійна скрипка. — Idem: Похресник і др. — Idem: Дезертир і др. — А. Чайковський: Оповідання. — І. Франко: В поті чола. — Б. Грінченко: Іван Виговський. — Стеф. Ковалів: Риболови і др. — Орлик: Нації герої. — М. Залізняк: Оповідання історії укр. землі. — Юр. Сірий: Крим. — Ст. Ковалів: Громадскі промисловці. — І. Вазов: Під ярмом. — Е. А. Бульвер: Останні дні Помпеїв. — Т. Бордуляк: Оповідання. — І. франко: Вибір поезій — Т. Єж.: Вдосьвіта. — В. Налковський: Про воду на суші і в морі. — Гетьман Петро Сагайдачний. — Р. Кіплінг: Оповідання. — А. Чайковський: Своїми силами. — В. Гілєрн: Власними силами. — О. Маковей: Ярошенко. — О. Пчілка: Світова річ.

б) Польська:

B. Prus: Placówka. — H. Sienkiewicz: Ogniem i mieczem. — Idem: Potop. — Idem: Pan Wołodyjowski. — Idem: Quo vadis. — Idem: Bez dogmatu. — Wl. Reymont: Chłopi. — L. Rydel: Zaczarowane koło. — St. Żeromski: Ludzie bezdomni. — M. Konopnicka: Pan

Balzer w Brazylii. — J. Pełnińska: Na falach życia. — H. Sienkiewicz: Wiry. — Mysing Oskar: Berezyna. — M. Balucki: Przeklęte pieniądze. — I. Grudziński: Półpanek. — Jan Zacharyasiewicz: Zakopane skarby. — M. Jokay: Serce kamienne. — Sewer: Wśród pokus. — Bolesławita: Czarna perelka. — J. Choiński: Trubadurowie. — Idem: Stłumione iskry. — Idem: Błyskawice. — Idem: O Mitrę hospodarską. — W. Reymont: Marzyciel. — Marion: Życie. — T. Jaroszyński: Doktor Tomasz. — J. Weyssenhoff: Unia. — B. Prus: Lalka. — K. P. Tetmajer: Na skalnym Podhalu. — Idem: Szkice. — J. Żuławski: Bajka o człowieku szczęśliwym. — W. Loziński: Madonna Busowicka. — E. Orzeszkowa: Gloria victis. — Zorjan: Grunwaldzki bój. — St. A. Müller: Henryk Flis. — J. Katerla: Róża. — S. Żeromski: Andrzej Radek. — Idem: Sulkowski. — M. Zych: Rozdziubią nas kruki wrony. — W. Orkan: W Roztokach. — T. M. Dostojewski: Idyota. — W. Przyborowski: Raclawice. — Idem: Przygody Adamka. — Idem: Było to pod Jeną. — Idem: Bitwa pod Raszyinem. — Idem: Namioty Wezyra. — Idem: Pod Stoczkiem. Idem: — Austryacy w Warszawie. — Idem: Chrobry. — Idem: Lelum Poleum. — Trąmpczynski: Gdy Jagiello szedł na Niemce. — W. Przyborowski: Myszy króla Popiela. — G. Glass: Wizerunek człowieka w r. 1906 w Polsce. — T. J. Choiński: Ostatni Rzymianin. — J. J. Kraszewski: Za Sasów. — Idem: Zygmuntowskie czasy. — Idem: — Idem: Saskie ostatki. — W. Gąsiorowski: Emilia Plater. — T. T. Jeż: Jaskółki.

в) Німецькі:

J. Hebbel: Drollige Geschichten. — W. Hauff: Märchen. — W. Hauff: Zaubermaerchen. — Moderne erzählende Prosa 1. 2. 3. 4. 5. u. 6. Bändchen. — P. Rosegger: Das zu Grunde gegangene Dorf. — F. Hebbel: Meine Kindheit.

Прибуло в сім шк. році: 6 творів, 160 примірників.

Габінет рисунковий.

Середники до науки рисунків і математики та геометрії:

Papilio podalirius. — Euchloe cardamines. — Colias myrmidone. — Pyrameis cardui. — Melitaca Athalia. — Argynniss selene. — Argynnis paphia. — Arctia villica. — Melolontha vulgaris. — Oryctes nasi-

cornis. — *Lucanus cervus* (2 окази). — *Aromia moschata*. — *Calopteryx virgo*. — *Libellula*. — 27 приладів столярських (пилки, молотки, гиблі). — 4 моделі гіпсові. — 6 деревляних трикутників. 5 цирклів. — 2 тасьми. — 4 складані метри. — 2 моделі мір і ваг. 1 бляшаний дециметр кубічний. — 4 лінії.

Загальне число предметів (не числячи скількості поодиноких примірників і частин) виносить 89.

Габінет історично-географічний.

Sydow-Habenicht: *Europa*. — Idem: *Asien*. — Idem: *Australien und Polynesien*. — Idem: *Afrika*. — *Umlauf: Österreich-Ungarn (histor.)* — Lehmann: *Kulturgeschichtliche Bilder*. — Rusch: *Wandbilder zur österr. Geschichte*. — *Burg Habsburg*. — *Haus Habsburg*. — *Umlauf: Wandbilder der Völker Oesterr.-Ungarns*. — Leonhardt: *Geogr.-statist. Schulwandtafeln*. — Hözel: *Europäische Völkertypen*. — Schmidt: *Sonnenzeiger*. — Redtenbacher: *Zeittafeln*. — Weber: *Bergmodell*. — Langhaus: *Handelsschulatlas*. — Ostahr: *Weltverkehrskarte*. — Weigeldt: *Geogr.-statist. Wandtafeln*. — Gaebler: *Wandkarte von Russland*. — Dr. Baldamus: *Wandkarte zur Geschichte Deutschlands seit 1815*. J. Klicke: *Verwaltung der Monarchie 2 пр.* — Рудницкий: *Стінна карта півкуль*. — Majerski: *Mapa Galicyi*. — Kampen: *Imperium Romanum*. — Lehman: *Menschenrassen*.

Загальне число предметів (не числячи скількості поодиноких примірників) виносить 268.

Габінет археологічний.

Моделі до науки класичної фільнології:

Domus Romana, Homerische Tür, Einfacher Peplos, Jonischer Frauenschiton, Peplos mit Überfall (Dorischer Chiton), Himation, Chlamys, Tunica latyclava, Toga praetexta, Діяпозитиви з старинної Греції і Риму. Начиня (грецькі типи і начиня історичної доби).

Фізикальний габінет.

Модель телеграфу (*Zeigertelegraph*), Вага Jolly'ого, Модель ваги з поправками, Вага звичайна і гідростатична, Пікометри, Пірометр, Модель гайзеру, Кальоріметр, Повздорожно дрожачі прути, 2 нормальних вилок строєвих, рурка до слухання, Стрілки магнетичні, Рурка з зелізними опилками, Пара стрілок астатичних,

Електричне яйце, Модель газової фабрики, Реторт з міди, Пріряд до витворювання ацетилену, Скляна кольба до кипіння.

Загальне число предметів (не числячи скількості поодиноких оказів в деяких предметах) виносить 330.

Природничий габінет.

Kallina inachis, Hegi u. Dunzinger: *Illustrierte Flora von Mitteleuropa 2 т.*, Голова щіпака, Хемічний склад корму: а) хліба, б) мяса, в) молока, г) бараболь, Жите в ставі, Апарат дифузійний, Апарат вапорацийний, Будова природоп. системи ботанічної, Таблиці: Leutemann'a 6 шт., Шмейля 5 шт., Matzdorfa 3 шт., Pfurtscheller 2 шт., Майнгольда 12 шт., Dünis'a 6 шт., König'a 1 шт., Tauber'a 3 шт.; Будова звірят: *Hesse u. Dölein*, 2 томи.

Загальне число предметів (не числячи скількості поодиноких оказів в деяких предметах) виносить 676.

Інвентар підручної бібліотеки Директора:

Др. Д. Дорожинський: Етика. — А. Тороньский: Істория бібл. Ст. З. — Idem: Істория бібл. Нов. З. — Idem: Догматика фундаментальна. — Idem: Догматика часна. — А. Стефанович: Істория церкви. — Вправи латинські II. кл. — Прухніцкий: Вправи латинські IV. — Commentarii de bello Gallico. — Вибір писань Овідія. — T. Livii ab urbe condita. — Cicero de officiis. — Cicero: Præcius Cecyliuszowi. — Cicero: Чотири мови. — Саллюстий: Війна з Югуртою. — Вергіль: Вибір поезій. — Горац: Вибір писань. — Вінковський: Грекі вправи III. — Гомер: Іліада. — Гомер: Одисея. — Демостен: Вибір писань. — Геродот: Вибір з історії. — Софокль: Електра. — Коцовский: Граматика. — Стоцкий: Граматика. — Читанка Руска на I. кл. — Читанка руска: II. кл., III. кл., IV. кл. — Лучаковский: Взори поезій і прози. — Барвіньский: Виїмки I. — Барвіньский: Виїмки II. — Konarski: Gramatyka. — Malecki: Gramatyka. — Wypisy polskie: II., III., IV. — Próchnicki: Wzory poezji. — Tarnowski i Wójcik: Wypisy polskie I. cz., II. cz. — Герман: Вправи німецькі I., II., III., IV. — Jähner: Deutsche Grammatik. — Ippoldt u. Stylo: Deutsches Lesebuch V. Kl. — Idem: Deutsches Lesebuch VIII. Kl. — Левицкий: Істория. — Закшевський: Істория всесвітня III. — Семкович: Оповідання II., III. — Беноні: географія. — Савицкий: Геометрія II. — Idem: Геометрія. — Левицкий: Альгебра I., II. — Савицкий: Фізика. — Шмідт: Зоология.

Верхратский: Ботаніка. — Мандибур: Льогіка. — Більший катехизм. — Барвінський: Виїмки з устної словесності. — Фінкель: Історія і статистика. — Кріреп: Психольгія. — Мочник: Геометрія. — Огоновський: Аритметика I., II. — Огоновський: Фізика. — Прухницький: Латинські вправи III. — Верхратський: Зоология. — Wypisy polskie dla kl. I. — Закшевський: Історія всесвітна I. II. — Вправи латинські I. — Dr. G. Heindrich; Arrians Anabasis in Auswahl. Lesebuch VIII Kl. — German Petelenz-Gayczak: Ćwiczenia niemieckie IV kl. — Ippoldt-Stylo: Deutsches Lesebuch VI. Kl. — German-Petelenz Gayczak: Ćwiczenia niemieckie kl. I.; F. Próchnicki i K. Wojciechowski: Wypisy polskie dla szkół średnich. Tom IV. — Idem: Tom V.
Загальне число підручників: 83.

VIII. 1. ПІДРУЧНИКИ ШКОЛЬНІ.

I. КЛЯСА:

Релігія: Більший катехизм християнсько-католицької релігії одобреній Австр. Епископатом. Львів. 1906.

Язик латинський: Самолевич-Цеглинський, Граматика латинська для I. і II. класи. Львів 1907. (Вичерпане). Нове видане друкується; Dr. I. Демянчук, Латинські вправи на I. класу. Друге спрощене видане. Станиславів 1911.

Язик руський: Коцовський-Огоновський, Методична граматика руської мови. Друге поправлене видане. Львів 1909; A. Крушельницький, Руска читанка для I. класи. (В друку).

Язик польський: Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego; Lwów. 1909; Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla I. klasy szkół średnich. Lwów 1910.

Язик німецький: Герман-Петеленц Калитовський, Вправи німецькі для I. класи. 2—4. вид. Львів. 1910.

Історія: Підручник приготовляється.

Географія: Юліан Левицький, Географія для I. класи середніх шкіл. (В друку).

Математика: Огоновський П., Учебник аритметики для низших клас. Часть I. Вид. 4. Львів 1911; Мочник-Савицький, Наука

геометрії з погляду для низших клас. Часть I. З. видане, Львів 1907.

Історія природи: I. Верхратський, Зоология на низші класи шкіл середніх. 4 вид. Львів 1910; Ростафінський Верхратський, Ботаніка на низші класи. Львів 1905.

II. КЛЯСА:

Релігія: Більший катехизм християнсько-католицької релігії, одобреній Австр. Епископатом. Львів. 1906.

Язик латинський: Самолевич-Цеглинський, як в кл. I; Шайндер Цеглинський. Вправи латинські для II кл. Львів 1902.

Язик руський: Граматика руської мови як в кл. I; Читанка руска для II. класи шкіл середніх. 3. вид. Львів. 1907.

Язик польський: Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1909; Dr. Maryan Reiter. Czytania polskie dla II. klasy. (В друку).

Язик німецький: Герман Петеленц-Калитовський, Вправи німецькі для II. кл. 2—3. вид. Львів 1910.

Історія: Семкович-Білецький, Оповідання із всесвітньої історії Ч. I. Львів 1910.

Географія: Калитовський, Учебник географії для шкіл середніх Львів 1900. (вичерпаній). Новий підручник приготовляється.

Математика: Огоновський П., Учебник аритметики Ч. I. З. вид. Львів 1906; Мочник-Савицький, Наука геометрії з погляду. Ч. I. Львів 1907.

Історія природи: Верхратський, Зоология на низші класи шкіл середніх. 4. вид. Львів 1910; Ростафінський-Верхратський, Ботаніка на низші класи. Львів. 1905.

Рисунки: Кл. II. і III: M. Коць, Основи перспективи.

III. КЛЯСА:

Релігія: Торонський, Літургіка. Вид. З. Львів 1905. (вичерпане). Торонський, Історія біблійна старого завіта. 2. видане. Львів. 1899. Літургіка греко-католицької Церкви для середніх шкіл. Видане Кружком католицтва. (В друку).

Язик латинський: Самолевич-Солтисік Огоновський, Граматика латинська Ч. II. Нове видане друкується; Прухницький-Огоновський, Вправи латинські для III. класи. 1—2 видане. Львів 1909; Cornelius Nepos, видане Саля, Львів 1907.

Язик грецкий: Фідерер-Цеглинський, Грецка граматика. Львів 1910.; Вінковський-Таборський-Роздольський, Вправи грецкі для III. і IV. класи. (Друкується).

Язик руский: Смаль-Стоцький Гартнер, Руска граматика. Вид. 2. Львів 1907.; Читанка руска для III. класи шкіл середніх. Нове видання. Львів 1908.

Язик польський: Małecki, Gramatyka polska. Wyd. 11. Lwów. 1910.; Czubek Zawiliński, Wypisy polskie dla III. klasy. Lwów. 1904. Wyd. II.

Язик німецький: Герман-Петеленц-Калитовский, Вправи німецькі для III. класи. Видання II. Львів. 1901.; Jahner, Deutsche Grammatik. 3. Auflage. Lemberg 1907.

Істория: Семкович-Поляньский, Оповідання з історії всесвітньої для низших кляс часть III., 1898.; Новий підручник приготовляється.

Географія: Калитовский, Учебник географії для шкіл середніх. Львів 1910. (вичерпаний). Новий підручник приготовляється.

Математика: Огоновский П., Учебник арифметики для кляс низших. Часть II. Вид. 2. Львів 1907.; Савицкий, Наука геометрії з погляду. Часть II. 1901.

Фізика: Огоновский П., Учебник фізики для низших кляс шкіл середніх. Друге змінене видання. Львів. 1910.

IV. КЛЯСА:

Релігія: Тороњский, Істория біблійна нового завіта. Вид. I. i 2. Львів 1901.

Язик латинський: Граматика як в кл. III.; Прухницкий-Огоновский, Вправи латинські для IV. класи. Львів 1898.; Caesar Compendiarum de bello gallico. Видання Макарушки 1905.

Язик грецький: Грецка граматика як в кл. III.; Вінковський-Таборський-Цеглинський, Вправи грецькі для III. і IV. класи. Львів 1899.

Язик руский: Руска граматика як в кл. III. Читанка руска для IV. класи. Друге видання. Львів. 1911.

Язик польський: Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906.; Próchnicki-Wojciechowski. Wypisy polskie t. IV.

Язик німецький: Герман-Петеленц-Калитовский, Вправи німецькі для IV. кл. 2. вид. Львів 1900.; Jahner, Deutsche Grammatik. 3. Auflage. Lemberg 1907.

Істория: Закшевский-Барвіньский, Істория всесвітня. Часть I. Львів 1900.

Географія: Беноні-Маєрский-Поляньский, Географія австроугорської монархії. Львів 1899.

Математика: Левицкий-Огоновский, Альгебра для низших кляс шкіл середніх. Часть I. Львів 1906; Савицкий, Геометрія для висших кляс гімназіяльних. Львів 1908.

Фізика: Огоновский П., Учебник фізики для низших кляс середніх. Друге змінене видання. Львів 1910. як в кл. III.

Мінералогія і хемія: Підручник приготовляється.

V. КЛЯСА:

Релігія: Тороњский, Христ.-катол. догматика фундаментальна і аполягетика для висших кляс. Вид. II. Львів 1906.

Язик латинський: T. Livius, видання Цінглера-Майхровича; Cvidius, видання Скупинського Макарушки, Львів. 1908. Самолевич-Солтисік Огоновский, Граматика латинська. Часть II. Львів 1906.

Язик грецький: Arrian Anabasis; Хрестоматія. Dr. Georg Heinrich; Homeris Ilias. Часть I. видання Шайндлера-Солтисіка. Фідерер-Мандибур-Цеглинський, Граматика грецька шкільна. Львів. 1898.

Язик руский: Dr. K. Лучаковский, Взори поезії і прози для V. класи. Друге видання. Львів 1909.

Язик польський: F. Próchnicki-K. Wojciechowski: Wypisy polskie tom V. Lwów 1911.

Язик німецький: Dr. Julius Ippoldt u. Adolf Stylo: Deutsches Lehrbuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. I. Teil V. Klasse. Вид. 2. Львів 1908.

Істория: Закшевский-Барвіньский, Істория всесвітня. Часть I. Львів 1900. Того самого. Часть II. Львів 1904.

Географія: Підручник приготовляється.

Математика: Левицкий-Огоновский, Альгебра для висших кляс шкіл середніх. Часть I. Львів 1906. Савицкий, Геометрія для висших кляс гімназіяльних, Львів. 1908.

Істория природи: Николай Мельник, Мінералогія і геологія для середніх шкіл. (Друкується). Ростафонський-Верхратський, Ботаніка для висших кляс. Львів 1896.

VI. КЛЯСА:

Релігія: Тороньский, Догматика частна для висших кляс. wyższych. Część II. Wyd. 2. i 3. Lwów 1906.

Язык польський: Cicero, In Catilinam I., вид. Солтисіка; C. VII. Kl. Lwów. 1905.

Язык немецкий: Ippoldt u. Stylo, Deutsches Lesebuch III. Teil.

Sallustius, bellum Jugurthinum, Вид. Макарушки; P. Vergilius, вид. Айхлера; Граматика як в кл. V.

Язык греческий: Homeri Ilias. Часть I. i II. видане Шайндлера-

Солтисіка. Herodoti Historiae видане Шайндлера-Терліковского.

Plutarchus, видане О. Сп. Кархута, Жите Перікла. Граматика грецка,

шкільна як в кл. V.

Язык русский: M. Пачовский, Виїмки з українсько-руського

письменства XI.—XVIII. в. (Друкую ся). Барвіньский: Виїмки з укра-

їнсько-руської словесності народної. З. Вид. Львів. 1903.

Язык польский: Tarnowski-Wójcik, Wypisy polskie. Część I. Wyd.

3. i 4. Lwów 1909.

Язык немецкий: J. Ippold u. A. Stylo, Deutsches Lesebuch. II. Teil

VI Kl. 2 вид. Львів 1910

Географія і історія: Закшевский-Барвіньский, Істория всесвітна. Часть II. Львів 1904. Того самого часть III. 1903. Підручник географії приготовляє ся.

Математика: Левицкий-Огоновский. Альгебра для висших кляс

шкіл народних. Часть II. Львів 1908; Савицкий, Геометрия для

висших кляс гімназіальних, Львів 1908. Логаритми Кранца, Кра-

ків 1904.

Історія природи: Шмідт-Поляньский, Зоологія для висших

кляс, Львів 1889.

VII КЛЯСА:

Релігія: Дорожинський, Етика. Львів 1904.

Язык латинский: Cicero, de imperi Сп. Rompei; de officiis II;

P. Vergilius, видане Айхлера. Вибір з елегіків, видане С. Кархута.

Plinius, Листи v. R. C. Kukula; Граматика латинська як в кл. V.

Язык греческий: Thukydides, видане Böhme-Widmann. II. Bändchen,

бесіда Перікла II, 35—65; Sophocles, Антигона (без хорів); De-

mosthenes, Катх.; Фліппов & вид. Водтке-Шмідта. Homeri Odyssea,

Часть I. i II. видане Павлі-Водткого; Platon. Apologia, ed. Wohlhab;

Граматика грецка шкільна як в кл. V.

Язык русский: Барвіньский, Виїмки з українсько-руської народ-

ної літератури XIX в. Часть I. 4. вид. Львів 1905.

Язык польский: Tarnowski-Próchnicki, Wypisy polskie dla klas wyższych. Część II. Wyd. 2. i 3. Lwów 1906.

Язык немецкий: Ippoldt u. Stylo, Deutsches Lesebuch III. Teil.

Mathematika: Альгебра як в кл. VI; Логаритми Кранца. Кра-ків. 1904.

Географія і історія: Закшевский-Барвіньский, Істория всесвітна. Часть III. Львів. 1904; Левицкий-Матієв, Істория краю родинного. Львів 1895.

Фізика: Йохман-Савицкий, Учебник фізики для висших кляс. Львів 1885.

Пропедевтика філософічна: Мандибур, Логіка. Львів 1902.

VIII. КЛЯСА.

Релігія: Ваплер-Стефанович, Істория христ.-катол. церкви. Львів 1903.

Язык латинский: Q. Horatius, ed. Petschenig; C Tacitus, Annales,

вид. Вайднера-Старомійского; Граматика латинська як в кл. V.

Язык греческий: Aristoteles, видане Auswahl. Dr. Oskar Weissenfels. Plato. Protagoras у виїмках. Sophocles, Цар Ойдип в щолоті. Homer Odyssea, як в кл. VII.

Язык русский: Барвіньский, Виїмки з українсько-руської наро-дної літератури XIX. в. Часть II. вид. З. Львів 1902.

Язык польский: Tarnowski-Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 2. i 3. Lwów. 1906.

Язык немецкий: Ippoldt, Deutsches Lesebuch für galizische Mittel-schulen. IV. T. VIII. Klasse. Львів. 1909.

Географія і історія: Фінкель-Гломбіньский-Білецкий, Істория і статистика австро-угорської монархії. Львів. 1901. Левицкий-Матієв, Істория краю родинного. Львів. 1895.

Математика: Альгебра як в кл. VI; Геометрия як в кл. VI; Логаритми Кранца, як в кл. V.

Фізика: Йохман-Савицкий, Учебник фізики для висших кляс. Львів. 1885.

2. Обовязкова лектура руска.

III. Кл.: Вибрані оповідання Ковальова і Бордуляка.

IV. Кл.: Вибрані оповідання Квітки і Чайковского.

V. Кл.: у школі: Захар Беркут і кара совісти; дома: Вівіан оповідань Франка „В поті чола“, оповідання М. Вовчка, Мако вея „Ярошенко.“

VI. Кл. у школі: Ворог народови і історичні поеми Шевченка і Руданського; дома: Чорна Рада, Хмари, Суєта, оповідання Лепкого.

VII. Кл. у школі: Мойсей і фільософія штуки Тена; дома: як попередного року кружок, який має назву: „Сянова Чайка.“ Земля, монографія „Мазепа“, евентуально з писань Зіньківського розвідка про Шевченка.

VIII. Кл. у школі: По дорозі в Казку, Житєві ідеали людини, евентуально „Сонце Руїни“ і вибір поезій Франка; дома: Вибір новель (Стефаника, Семашка і Мартовича), новелі Кобилянської і Кощубинського, Маковея розвідка про Куліша.

Загалом призначені на обовязкову лекцію шкільну чи домову передусім видання Філії „Учит. Громади“ в Коломії.

Обовязкова лекція польська
така сама як в р. 1910/11 (гляди глава VI.)

Обовязкова лекція німецька

IV. Кл. Grimms Märchen: (вид. Ст. Гайчака).

V. Кл. Hauff, Karawane (вид. Wiesbadene Volksbücher), Th. Storm: Pole Poppenspäler (Staackmann).

VI. Кл. Porger: Moderne erzählende Prosa, Band I. III. (Velhagen u. Klasing), Raabe, Die schwarze Galeere. (Wiesbad. Volksbücher).

VII. Кл. Goethe, Hermann u. Dorothea (Graeser), Wilhelm Tell (Graeser), Sudermann, Frau Sorge, Jensen, Karin von Schweden, R. Heyse, Andrea Delfin (Manze).

VIII. Кл. Schiller, Wallenstein; Goethe. Götz von Belchingen, G. Freytag, Die Journalisten; Fr. Hebbel, Die Nibelungen; Shakespeare, Das Wintermärchen. (Graeser).

IX. ЗАХОДИ

коло фізичного виховання молодежі.

В р. шк. 1910/11 поступили дальше в своїм розвитку засновані в попереднім році: „Спортивний кружок“ і „Гигієнічно прогулькова Секція.“

Перший гуртував заможніших учнів кляс IV—VIII, друга уртувала прочих учнів всіх кляс. Діяльність обох кружків змальовують маркантно слідуючі звіти зладжені їх секретарями:

I. Український Спортивний Кружок „Сянова Чайка.“

Учні, що любуються в руханці і спорті творили подібно збори в присутності Директора. Провід в зборах вів проф. М. Крушельницький. Учительський збір заступали проф. Целевич Олег, Бачинський Евген та покровитель кружка проф. Любович Евген. По звіті уступаючого виділу та оживленій дискусії вибрано повний виділ в який склад вийшли: проф. Любович Евген як похроповитель, Щирба Роман уч. VI. кл. голова, Дзуль Іван уч. VII. кл. містоголова, Мелех Дмитро уч. VII. кл. секретар, Григорчук Володимир уч. VII. кл. скарбник, Клюфас Іван уч. V. кл. господар, Маланчик Іван уч. VII. кл., контрольор, Кашубинський Андрій уч. V. кл. контрольор, Лопатинський Корнило бібліотекар. Директор заохотив членів до праці прирікаючи моральну і матеріальну поміч.

Дня 20. IX. відбувся відчит п. проф. Боберского зі Львова, на тему: „Копаний мяч.“ Саля руханкова була заповнена слухачами. Прелегент росказав подрібно значінє і перебіг гри: „Союзник.“ Відчитом заохотив проф. Боберский членів до скорої праці, бо в недовзі бачимо ряд грайок Союзника „Сянової Чайки“ з іншими дружинами перемислив спортивних товариств. І так:

a) 28. IX. відбулася стріча I. дружини „Сянова Чайка“ з I. дружиною кружка Югшенка на Болоню. Гра тривала від год. 3—4:46 і закінчилася вислідом 2 : 1 в користь С. Ч. Судив Дубляніця уч. VIII. кл. руської гімназ. в Перемишили.

b) 2. X. прийшло до стрічи між I. С. Ч. а I. „Олімпія“ на Болоню. Гра тривала від 3—4:45 з вислідом 2 : 0 в користь С. Ч. Судив т. Петро Франко зі Львова.

v) 16. X. Стріча IV. С. Ч. з I. „Іскра“ на Болоню з вислідом 9 : 0 в користь С. Ч. Судив Роман Щирба уч. VI. кл. руської гімназії.

g) 22. X. прийшло до відплатної стрічи I. С. Ч. з I. „Олімпія“ на Болоню з вислідом 5:0 в користь С. Ч. а ще гіршим

поражені Олімпії. Судив п. Federkevich, член клубу „Сан“. Гра тривала від 3:15—4:55.

д) 23. Х. змагалась ІІ. С. Ч. з ІІ. польського кружка „Сан.“ Гра тривала 90 мінут з вислідом 1 : 0 в користь С. Ч. Судив Т. Щирба.

е) 26. Х. стріча ІV. С. Ч. з „Надзея“ на Болоню з вислідом 1 : 1. Гра тривала від 3:30 до 5. Судив т. Щирба. Того самого дня VI. С. Ч. з ІІ. „Надзея“ з вислідом 5 : 1 в користь С. Ч. Судив т. Чума уч. VIII. кл. руськ. гімн.

ж) 28. Х. стріча відплатна ІІ. С. Ч., а ІІ. „Сан“ на площі „Шайбівка.“ Гра тривала від 10:15—11:30. Вислід в першій половині 2 : 0 в користь С. Ч., в другій половині 0 : 2 в користь „Сану.“ По 25 хвилях сходить „Сянова Чайка“ з грища ізза односторонності судії п. Federkevich, члена „Сану.“

Під час загальних прогульок гімн. уряджуваних Дирекцією, в яких спортивний кружок брав завсігди в повному числі участь, вправляли члени всіх рухових гри, біг, кидання диском ратищем.

Зимою переносяться дальша праця кружка до руханкової сали. Члени мають що суботи руханку і вправляють в присутності Покровителя. Дня 11. грудня відбувся „Руханковий вечір“ в руханковій сали нашого заведення. Між гостями і Учительським збором бачили ми Вл. п. Радника Майховича. Програма була досить інтересна і як на перший раз випала вдоволяючо. Грім оплесків збирав майже кождий руховик. Побіч руханки члени їздять санчатаами на взгірях „Знесіння“, „Липовиці“ та „Буд.“ Тому що тогорічна зима сприяла всяким спортам, гуртувалось кільканадцять членів кружка в відділі лещетників, які пильно використовували сріблистий сніг. Дня 4. II. 1911. обізджає трех лещетників кружка Перемишль довкола поза валами в 4 годинах. Дня 18. II. вибирається група лещетників на прогульку під проводом: бл. п. Стефана Кормоша на Кальварію.

Дня 11. лютого 1911. відбулась в сали Народного дому заходом „Сянової Чайки“ шкільна забава родинна під опікою: Директора і членів Учительського збору. Відтак руховики почали підготовлятись до публичного „Руханкового вечера.“ Шо дня в присутності Покровителя і Дра М. Долинського вправляють члени в руханковій сали відділами на ріжних приладах.

В кінці дня 6 цвітня відбувся в сали Народного Дому „Руханковий вечір“, який полішив по собі миле враження першого

публичного вечера. Ошінку програми напечатав проф. І. Боберський в Ділі Ч. 79 а також і в Перемиськім Вістнику була подібна стаття.

Дня 26. II. 1911 відбулись надзвичайні загальні Збори на яких змінено статут і обговорено працю в літнім сезоні. Появлено членів па 6 (шість) дружин, які вправляли в Союзнику в вільних хвилях. Дня 2. IV. 1911 була від 3:30—5 стріча дружин І. С. Ч. з І. „Сан“ на площі Шайбівка. Судисю був т. Теобальд, член Сану. Вислід 1 : 1. Гра була оживлена з обох сторін.

Нападачами були: Сенета уч. VI. Гаяк V., Кос VI., Рибак V., Щирба уч. VI. класи. Помічниками: Сабараї VIII., Маланяк VII. кл. бл. п. Кормош VIII. кл. Заложниками: Григорчук VIII., Шлєзак VIII., Воротар: Бованко IV.

Дня 28. V. був найсумнішим днем, який пережила Санова Чайка. На сей день були заповіджені змагання між І. др. У. С. К. зі Львова, а І. др. С. Ч. Львовянини приїхали враз зі своїм учителем Ю. Семотюком і все було приготовлене як слід до гри.

Нараз неначе грім з неба, впала чутка, що член основатель і правий лучник І. др. „Сянової Чайки“ Ст. Кормош помер. Грачі, які були готові до гри, кинули все і настало жалоба. В особі бл. п. Стефана Кормоша втратила Санова Чайка одного з найбільше діяльних членів, який ніс єї поміч так моральну як і матеріальну. Похорони його відбулись 30. V. в яких брала участь молодіж нашої гімназії та відпоручники львівського і перемиських спортивних кружків. Надгробне прашане виголосив т. Щирба Роман. Санова Чайка дякує всім спортивним кружкам за кондolenційні телеграми і участь в похоронах свого незабутного члена бл. п. Стефана. По двотижневій жалобі забираються члени знова до праці. Тренують майже що дні в союзнику, бігу, скочі і т. д. Дня 9. червня 1911. прийшло до стрічи на Болоню між V. С. Ч. а І. „Байдак.“ Се дружина Секції Гігієнічно-Прогулькової. Гра почалась о 3., тривала до 3:24. Вислід 5 : 0 в користь С. Ч. Судив т. Бованко, член І. др. Санової Чайки.

Виділ кружка вів переговори в справі стрічі нашої І. др. з І. дружиною укр. спорт. Кружка „Поділє“ при укр. гімназії в Тернополі, однак поїздку нашої дружини відложено на слідуючий рік шкільний. В посліднім часі робиться старання в справі участі своїх членів в вправах на Сокільськім здвигі в дні 10. вересня 1911.

Замикаючи звіт тогорічної діяльності кружка, звертаємо увагу

всіх товаришів на се, щоби кождий старав ся ходити на руханку або вибрав собі якийсь спорт і управляв его з замилованем під час шкільного року і під час вакацій. Руханка і спорти скріплюють м'язи, і легкі, зміцнюють нерви і мозок, роблять чоловіка гарним, сильним енергічним і підприємчивим. Знане і інтелігенція рішає про долю одиниці і народу. Але про сю долю рішають також здоров'я, краса і енергія, які треба берегти і розвивати.

ІІ. Звіт Секції гигієнічно-прогулькової.

Секція Гигієнічно-прогулькова розвинула в тім році ширшу діяльністьколо виховання своїх товаришів. Передовсім старав ся побільшений виділ, з головою Ан. Артимовичем о се, щоб товариши о скілько змога мали сувіжий і чистий воздух, сонячне світло і уміркований рух, який би зміцняв нервовий уклад та впливав благодатно на душу, та через се, щоб товариши були охочі та веселі на весняній прогульші посеред лісної зелені. До умової праці суть необхідні, розривка, праця фізична і сон. Тому секція, старалась через відповідні товариські забави, недалекі проходи, легкі заняття спортивні, та через шведську гімнастику принародовлювану умієтно до віку і сили, заняті товариши і відвернути хоч на часочек від таких шкідливих впливів: як сидженя в зіпсутім воздухом, куреня тютюну, питя алкогольних дбаючи, щоб кождий член був колись вписаний в тов. "Відроджене" і вже з за молоду відвікав від сеї шкідливої навички. Праця проводирів не була легка — однак принесла вдоволяючі успіхи.

Всіх членів числила Секція 294, головно учеників низшої гімназії. Члени поділено на 14 дружин, які управляли гру в Копаного мяча на Болоню коло Вільча або на Кричівці або на огороді шкільнім. Найбільше вправлялись дружини: Запорожець, Хортиця, Курінь і Байдак змагаючись чито між собою чито з іншими дружинами як Дніпро, Січ, Воля. — Сі дружини мали такі приряди: 8 мячів дутих, 2 мячі ручні і 3 файст-мячі. Ученики низших класів бавились в крокет та перстені.

Дальше звертала Секція і в сім році пильну увагу на прогульки позамісто, на котрих забавлялись під проводом своїх старших товаришів, що дбали все про лад і карність, яко перші усія товариської забави. При тій нагоді обзнакомлювались участники прогульок з околицями міста Перемишля. В осені відбулися три

більші прогульки а се 2 на Липовицю, а одна на Буди — за кождим разом в супроводі оркестри шкільної і під проводом кількох учителів.

Від Великодніх Свят члени Секції відновили прогульки; загалом секція окрім менчих прогульок зробила на весні 9 більших. І так:

Дня	прогулька на	скількість учасників
29/IV.	Липовиця	115
5/V.	Буди	84
12/V.	Пікуличі	75
19/V.	Кашубинський ліс	64
20/V.	Липовиця	97
25/V.	Буди	109
1/VI.	Коровники	87
9/VI.	Бакончиці	65
15/VI.	Липовиця	94

Під час Зелених Свят уряда Секція прогульку в Карпати на Пікуй під пров. п. проф. Терлецького і Мандюка. Участників було 13. Вже сам проект прогульки утішив незвичайно хлопців, які походять з долин, а гори знають лише з географії. Тому і за інтересоване було велике. Під час свого короткого побуту старались ученики познакомитись з місцевостями серед високих гір та широких полонин. Сей побут в горах, хоть короткий, лишив на учасниках незатерте враження.

Дальше повстало ініціатива завдяки промовам і заохотам айтіурентів Р. Кізя і Н. Чмоли, які всегда працювали широко в Секції, плекати туристику, с. є. виправлятись пішки в гори в цілях наукових і етнографічних. Секція висилає отже в часі ферій кільканайця товаришів пішки в гори з тим, щоби по феріях здавали звіт своїм товаришам з своїх спостережень і досвідів та познакомили їх з житєм, бутем народу. Секція бажає собі нарешті урядити з початком ферій наукову прогульку до Відня та чи сповнять ся ті мрії, покаже дійсність.

Інші задачі, які покладає собі Секція за ціль, не позволило сегорічне слотливе літо виповнити. Коли тамтого року товариши виходили за місто на Сян, який перепливає через місто і своїм виглядом мило вражає кожного і тут вправлялись в плаванню примінюючи сонячну купіль з всілякими вправами, то сего року на сім полі задля холодного воздуха майже нічо не зроблено, всеж

таки наші гигієністи сходились раз враз на тиждень в сали гімнастичній де відбували вправи руханкові.

Зима рівно ж чимало вплинула на розвій тіла та м'язів. В тій цілі закуплено 13 пар санок по 24 кор. а члени спускались з $\frac{3}{2}$ км. дороги на Липовицях, відповідно на се признаеної. Між саннами перше місце як в гімназії так і в Перемишлі занимали санки тов. Чмоли, зроблені власноручно на 8 осіб, з автомобільовою корбою, що оберталася на шротах і з відповідно урядженим гамульцем, який може здергати санки в найбільшій розгоні на місци. Є се перша поява в Перемишлі аскорість їх виносить $\frac{3}{2}$ мінuty на 1 км. На сегорічних перегонах в Перемишлі деякі з рамени Секції ставали до ряду о нагороду, але задля дощевої пори лишено їх на місци.

Секція давала впрочім товаришам членам вказівки і ради та запобігла неодному лиху в імя зasad гигієни. Користуючи ся матеріальною і моральною помочию Дирекції та деяких членів учительського збору. Секція найбільше зобовязана своїм невтомним провідникам: Н. Чмолі, Р. Кізеві, Андр. Укармі та Ант. Артемовичеви.

III. Шкільна музика.

З початком року шкільного було всіх музикантів 27. З кінцем марця відійшло 7. (сімох учеників VIII кл.) Усіх інструментів є 29. З початком другого курсу шкільного училось нових учеників грати на інструментах 10. (десять.)

В обсягу знання обнимає оркестра 12 маршів звичайних і 2 похоронні. Дірігентом оркестри був до кінця марта Кокодинський Андрій, ученик VIII б кл., від 1. цвітня Коченаш Іван, ученик VI а кл. Оркестра грала на прогулках, концертах шкільних, до гімнастичних вправ і на кількох похоронах.

Крім того існувала в сім році ще оркестра тамбура. В склад єї входило 16 музикантів. Дірігентом був Березовський Антін, ученик VIII а кл. Она грала під час продукцій спортивного кружка, шкільних концертів і доповняла попередну оркестру шкільну. — То саме завдання сповняла також смичкова оркестра, зложена з 30 учеників. Дірігентом був Березовський Антін.

X. Наукова моральна та матеріальна поміч для бідних учеників.

1. Товариство ім. съв. Кирила засноване в р. 1896 з річною вкладкою 4·80 К. Цілю Товариства є запомагати убогу молодіж тут. гімназії. Дійсних членів 63. Прихід Товариства виноси в біжучім році 650 К. 43 с. розхід 940·68 с., недобір 290 К. 25 с.

З товариства користало 51 учеників, котрим спровалено мундур, плащи або черевики будьто даром будь за доплатою половини ціни коштів. На цілі товариства, імевно на умундуровані учеників нашої гімназії зложили датки слідуючі Вл. Добролії.

Високій Сойм 200 К., Дирекція гімназії 176 К. 83 с. Магістрат Перемишля 40 К., Іван Борис купець в Перемишлі 4 кор.

2. Бурса ім. Мар. Шашкевича (давнійше „Селянська бурса“) удержанувана філією Русского Товариства Педагогічного дала, в сім році шк. приміщене 100 уч. ц. к. гімназії з рускою викладовою мовою. Виділ Товариства докладав всяких змагань, щоби бурсу по можності розширити і в тій цілі наняв при ул. Сянній нове мешкане серед просторого городу. Тепер з огляду на те, що наняті дві хати не зовсім відповідають своїм цілям, виділ робить дальші заходи в справі купна просторої реальноти для бурси і є надія, що при матеріальній помочи нашої суспільності справа поведеся як слід.

Обома філіями бурси завідували гім. учителі Ів. Гонтарский і Олег Целевич при помочи 6 інструкторів.

3. Бурса ім. съв. О. Николая. Удержанувана Виділом Товариства „Бурса ім. съв. О. Николая в Перемишлі.“ Головою Товариства А. Алиськевич. Управитель — проф. М. Крушельницький. Питомців було 94, між ними 7 інструкторів. Інструктори мали поміщене даром, всі прочі за оплатою. Пересічна оплата за приміщене питомців виносила 20 Кор. місячно. Крім того діставало 17 доходячих учеників харч в Бурсі, між ними 8 даром. Пересічна оплата за доходячого на харч виносила 6 Кор.

З поміщених в Бурсі було: з приг. кл. — 2, з I—31, з II—25, з III—13, з IV—13, з V—5, з VI—2, з VII—4, з VIII—1. Бурса мала в сім році субвенції від Сойму, Магістрату і руских фінансових інституцій в Перемишлі; крім того жертвував адвокат Др. Т. Кормош, член основатель і довголітний член Виділу, на річ Бурси

щедру жертву 100 К. хотічи тим робом звеличити пам'ять свого покійного сина Стефана, абітуриєнта гімназії, а Ексцеленция Владика К. Чехович жертвував 200 К.

4. В „Рускім гімназіяльнім Інституті“ було в сім шк. році приміщеніх 104 учеників, в тім числі 8 інструкторів; 72 учеників платило за удержане по 50 К., 12 по 45 К., а 2 по 40 К. місячно, 4 учеників мало харч даром. Від 1. мая приміщено в Інституті 10 хлопців, учеників приготовляючого курсу до гімназії.

Управа Інститута спочивала в руках Проф. Прислопского Осипа, катих. О. Мартиновича Омеляна і проф. Коростіля Теодора. Інститут є власністю Товариства „Бурса ім. съв. О. Николая“ в Премишили, котрого Виділ з головою Дир. Алиськевичем виконує верховний нагляд над інтернатом. Услівя приняття і точні інформації для родичів та опікунів містяться в проспекті Інститута, який появився тепер з печаті і може бути на жаданні всім інтересованим надісланий.

В виду недостачі відповідних мешкань для учеників і трудностей получених з вишукаєм таких мешкань є Інститут великою вигодою для родичів, а даючи запоруку умілого виховання і веденя питомців може бути совісно поручений родичам, що записують своїх синів до нашої гімназії.

Річний Звіт обох інституцій і цілого Товариства вийде з кінцем вересня.

5. Підручна каса на підмоги і позички для біднішої молодежі збирала жертви при нагоді вписів і екзорт. В перших 10. днях вересня вплинуло понад 300 К. Більші жертви зложили: О. Коленський, О. Зятік, П. Манастирський, О. Гоцкий, О. Грищикевич, О. Калужняцький, О. Борисевич, П. Гринишин, потар Базилевич, проф. Прислопский, адв. Др. Т. Кормош, радник Дмоховський, О. Пастернак, О. Кліш, О. Миколаєвич; адв. Др. О. Кормош зложив в червні для звеличення пам'яті свого сина бл. п. Стефана, абітуриєнта кл. VIIIБ. квоту 100 К. З пушок вплинуло протягом року около 200 К. Загальна сума приходів виносить в дни 25. червня 1081 К 99 с., розходів 1045 К 33 с. Видано на плащі і одяжі до диспозиції Товариства съв. Кирила квоту 176 К 83 с., Товариству „Дешева кухня“ на оселю вакаційну 150 К., на 73 мідмог квоту 419 К 90 с., на 56 позичок квоту 298 К 60 с. Готівка в касі виносить 25. червня 36 К 66 с., а на позичках 66 К., які будуть в дни 30 червня стягнені. В той спосіб перенесе Дирекція на слідуючий рік около 100 К. надвіжки. Користало з каси около 130 учеників; головно діставали підмоги на харч і оплату станцій. —

6. Дешева кухня для шкільної молодежі тутешньої гімназії. Се Товариство засновано в жовтні. Статут затвердило Намісництво в січні а перші Загальні Збори відбулися дnia 24. лютого 1911. До Виділу вибрано: Головою Директора А. Алиськевича, містоголовою проф. Ром. Гамчикевича, секретарем катехита О. Ем. Мартиновича, секретаркою професорову К. Авдиковичеву, господинею радникову П. Дмоховську, дальнє професорову О. Коренцеву і проф. О. Целевича. Членів Товариства є около 100. Від половини жовтня збирав жертви Комітет зложений з Пань і членів Збору. З першою помочию поспішив Ексцеленция Преосьвященний К. Чехович жертвуючи щедру квоту 200 К. Збір учительський складав від падолиста на сю ціль що місяця при виплаті по 26—30 К., съвященство пішло за голосом свого Архиєрея і стало засипувати Комітет то грошевими датками то натураліями. В дни отворення кухні с. €. 15. падолиста розпоряджував Комітет квотою 851 К. 42 с. Пані розвинули між собою і знакомими інтензивну акцію в ділі введення кухні в жите, розібрали між себе нагляд щоденний і функції адміністраційні. Okрім згаданих Пань Виділових працювали з пожертвованем Пані: адвоката Кормошева, лікарів Дмоховська, професорів Гамчикевича, Карп'якова, Винницька, Левкевичівна, Кульчицька, Зубрицька. Харчувалося пересічно 60 учеників; від 1. мая ще 10 хлопців з приготовляючого курсу до I. кл.; безплатно мало обід і сніданіс 3—4 учеників, знижене (до половини або третини) мало 10—12 учеників. Снідані коштувало 4 с., обід 20 с. До кожного ученика доплачувало Товариство місячно 3—4 К.

Місяць май замкнено 1. червня такими квотами: Приходи виносили від початку 4717 К. 5 с., розходи 2785 К. 47 с., готовка виносила 1. червня 1931 К. 58 с., з того зложено яко зелізний фонд на книжочках Віри і Рускої Щадниці квоту 1600 К., остало на біжучі видатки 331 К. 58 с. Товариство має власну обстанову і інвентар. В червні зложили абітуриєнти класи VIIIА. жертву 100 К. а адвокат Др. Т. Кормош для звеличення пам'яті бл. п. сина Стефана, абітуриєнта кл. VIIIБ. квоту 100 К. Класи III, VI. і V. Ліцея зложили зі складок, концерту в честь Шашкевича і фестину загальну квоту 136 К. 25 с.; концерти і забави гімназіяльні дали дохід в висоті 240 К. 50 с., складки класові в гімназії понад 500 к., академики з нагоди похорону бл. п. Л. Манастирського і коляди квоту 80 К. 40 с., ученики з весіль, празників і коляд 140 К. 12 с.,

П. Монастирський з Тустанович 25 К., Н. Н. 25 К. 23 с., О. Константинович 20 К., О. Дашкевич 20 К. Більші жертви в натуралях прислали: ОО. Гинилевич, Кривич, Макар, Заяць, Гоцкий, дальше купець І. Борис, Громади: Вишатичі, Острів, Германовичі, Баличі, Гнатковичі, Чернів.

Подрібний виказ жертв оголошувано від початку стало в Вістнику Перемиськім і Вістнику Перемиської Дієцезії. Дня 29 червня урядив Виділ фестин на Горі замковій на розширене кухні і вишику хорих учеників в гори після § 3. статута Товариства. Рахунки сего фестину ще не викінчені. Працювали над фестином ученики кляси V—VII. і Комітет Пань. Виділ рішив видати на сють поважнішу квоту так, щоби могло вийтити около 10 учеників в гори.

По феріях має Виділ розширити кухню, с. є. винаймить більший льокаль, прийме вже завідательку і стане видавати 80—100 обідів. Зелізний фонд призначений на покрите недоборів. Від 1. вересня буде обовязувати новий регулямін для учеників, особливо дотично складання оплат за харч з гори за цілий місяць.

7. Учальня заведена з початком зими в просторії салі на II. поверхні, заосмотрений електричним світлом, призначена для усіх учеників, які не мають дома спокою, тепла і світла до науки. На вивіновані Учальні в книжки (главно словарі, енциклопедії і другі загальні учебники), видано до 200 К. Нагляд над Учальнюю мав постійно Директор а помагали єму в тім ділі з початку члени Збору, відтак ученики кляс VII—VIII, в кінці ученик VIIa. Слабак Петро. Користало з Учальні в зимових місяцях пересічно 60—70 учеників щоденно в годинах 3—6 пополудні.

При Учальні задумує Дирекція завести від 1. вересня 1911. збірні корепетиції так, щоби 4—5 учеників з кляс найнижших від приготовл. до Ш-ої мало за оплатою 2—3 К. місячно поміч в науці а знов старші а убогі ученики нашли матеріальну поміч с. є. лекцію у власнім заведеню. Дирекція має надію, що ся акція прийме ся і принесе і молодшій і старшій молодежі велику користь.

8. Читальня, отворена в жовтні 1910, функціонувала в осені і зимі. Передплачовано за дозволом і під наглядом Директора 16 часописій. Головою був в I півр. Мазяр Петро, ученик кл. VIII A, в II. півр. Хома Осип, ученик кл. VI a. Читальня була що дня 1—2 години отворена. Користало з неї найбільше число

учеників в суботні дни перед святами. Вчащало від 10—40 учеників. — Читальня приналежала до наукового кружка.

9. Наукові кружки і секції. А) ведені для поширення і поглиблена самообразовання учеників. На загальних зборах, що відбулися 21. вересня в присутності Директора, професорів Крушельницького і Целевича ухвалено утворити при кружку З секції а се: літературну, історичну і природописну, дальше отворити читальню, вести дальше бібліотеку і свою антикварну домашні. До виділу вибрано головою Ант. Жилу, учен. кл. VIII B., містогооловою Андр. Волощака, учен. кл. VII A. скарбником Вас. Паславського, учен. кл. VIII B., бібліотекарем Вас. Хоростіля, учен. кл. V A, З початку записалось до кружка 55 дійсних а 187 спомагаючих членів. — учеників кл. IV—VIII.

Відчитів було в кружку 11 а се про: Сквороду (учен. Волощак), про Гомерову Іліяду (проф. Дикий), Стефаника (учен. Шпилька), Гетмана Виговського (учен. Дутка), Куліша (учен. Сольчаник), про Египет (учен. Черевко), про дефініцію історії літератури (проф. Мандюк), про Горкого (учен. Вергун), про Квітку Основяненську (учен. Куник).

В лютім відбулися нові Збори, на яких вибрано головою Пристая Богдана, учен. кл. VI b. а виділовими Андр. Волощака Ос. Шайдицького (учен. VI b) і Павліша Івана (уч. VI. b).

Куратором кружка був проф. М. Крушельницький.

Праця в науковім кружку і Секціях обнимала головно осінні і зимові місяці.

Б) Літературна Секція. Куратором Секції були проф. О. Авдикович і І. Мандюк. Сходини Секції відбувалися досить правильно а саме в неділю попол Всіх членів було 55. Головою був Коленьський Евген, уч. VIII B, містогооловою Пристай Богдан, уч. кл. VI b, секретарем Н. Дутка учен. VI a. — Відчитів було 14 а се про: Драгоманова (Пристай Б., Жила А., про Зінківського Жила А. Коленьський Є.), про Котляревського і єго Енеїду (Семенюк гр.) про Козацькі думи (Дзіковський В.), Франка (Рудик Ст.), про Куліша (Сольчаник Вол.), про відносини Шевченка до Польщі і Москви (Хома Осип), про М. Вовчка (Яндрухів В.), Федьковича (Шумило Лев.), про славянофільство Шевченка (проф. Мандюк), про політичну поему „Сон“ Шевченка (Дутка J.)

В) Історична Секція. Куратором Секції був проф. О. Целевич. Членів було 68. Сходини відбувалися що тижня відто-

рок, пересічно при участі 25 членів. Головою Секції був Кашубинський Вас. (учен. кл. VII Б) містоголовою Павлюк Матвій, уч. VII Б.

Відчитів було 12 а се: про поняття історії (Рудик Ст.), про релігію і посмертне життя у давніх Русинів (Снак Вол.), про Хмельницького (з відчити Школьника Ів.), про національні рухи визвольні в XVII. і XVIII. віці (Заяць Фр. і Блюй Вол.) про мешканців України перед славянською міграцією (Дзіковский Вас.), про славянську кольонізацію на Україні (Дзіковский Вас.) і про гетьмана І. Виговського (Заяць Фр.)

Г) Природописна Секція. Куратором Секції був проф. І. Мануляк. Членів було 30. Головою був Павліш Ів; учен. VI. Б. і Дзіковский Вас. учен. VI. Б. Відбулося 6 відчитів а се: про хемічні процеси (Ломинський Вол.), історію геологічних теорій і віки землі (Дзіковский Вас.), про клітини в ростинах (Наконечний Ром.), про кров (Павліш Н.), про переміну матерії (Павліш І.)

Д) Гигієнічно-прогулькова (гляди висше), займала ся уряджуванням прогульок, забав, грою копаного мача і руханкою. Приналежала она також до наук. кружка. Куратором був проф. Е. Любович.

Е) Бібліотека числила 120 книжок ріжного змісту з поширенням белетристики; користало з неї вересічно 70 учеників.

Ж) Драматичний кружок. Повстав з початком грудня 1911. Куратором був проф. Авдикович. Головними ініціаторами і діячами в кружку були Шайдицкий Алексій, ученик кл. VIIa, і Козій Омелян, учен. кл. VIa. Кружок виставив по інтенсивній праці в грудні драму І. Франка „Учитель“ дня 15. січня 1911. Численно зібрана молодіж і її родина приняла з вдоволенем сей перший виступ молодої трупи аматорів.

Для браку відповідної салі не виступила трупа вдруге, але поробила заходи, щоби в слідуочім році шк. урядити свою салю театральну в Інституті гімназіальном. Чистий дохід з первого представлення (50 К.) призначено на сю ціль.

XI. ЛІТОПИСЬ ГІМНАЗІЇ.

Вписи учеників до гімназії відбулися в трех послідних днях серпня і дня 1. вересня 1910. Регулямін для надзорів домашніх

з уповажненем до тримання учеників на станції видавано в дніх 27—28. серпня 1910. Вступні іспити до першої і приготовляючої класи відбулися 30. червня перед феріями а 2. вересня 1910 по феріях шкільних.

Шкільний рік почався дні 4. вересня 1910 торжественным Богослужінням і відсьпіванням народного гімну в місцевій церкві катедральній; відправляв Богослужене Всесвітл. О. Іван Войтович, крилошанин і схоліарх Капітули.

Дні 4. вересня привітав по Богослуженню в каплиці шкільні всю молодіж вступною промовою новоіменованій Директор загріваючи єї до праці і сповнювання обовязків та просячи о довірі.

Дні 9. вересня 1910 яко в річницю смерти Єї ц. к. Величества бл. п. Цісаревої Єлісавети, відбулося поминальне Богослужене в катедральній церкві. Рівнож святковано день 19. падолиста, яко день єї Ангела, поминальним Богослуженем в катедральній церкві.

В дніах 12—14. вересня приступила молодіж перший раз до съв сповіді і причастія.

Іспит зрілости в осіннім речини відбувся під проводом Директора заведеня в дніах 12—14. і 23—24. вересня.

День 4. жовтня 1910, яко день Імянин Єго ц. к. Апостольского Величества Щісаря Франц-Йосифа I. святкувалася гімназія торжественным Богослужінням в катедральній церкві.

В другій половині вересня ввійшли в жите всі кружки і секції (наукові і забавові), в жовтні отворено читальню, з кінцем падолиста „Учальню“, в якій незаможні ученики могли в зимових місяцях учити ся по полудні спокійно, в теплі і при добром освітленію користуючи ся важнішими підручниками, словарями і лексиконами.

В половині падолиста отворено „Дешеву кухню“ для бідної молодежі, засновану заходами деяких членів збору, Директора а передовсім Пань з міста, жінок учителів і визначних людей з інтелігенції. В сїй кухні харчувалося пересічно 60 учеників. Покровительство над сею так важною і потрібною інституцією обняв Єго Преосвященство Ексцепленця К. Чехович, жертвуючи рівночасно щедрий дар 200 К. і поручаючи Свому съвященству в офіційльнім Вістнику диецезальнім опікувати ся молодою інституцією і посoblяти її морально і матеріально.

Дня 7. грудня устроїла молодіж, поміщена 8 гімназиальнім Інституті вечеरниці в честь поета Бориса Грінченка; чистий дохід віддано на ведене Дешевої кухні. Вечеरниці стягнули численну публіку з міста і околиці. Красвий інспектор Др. Францішок Майхрович, який має наше заведене під наглядом і опікою, гостіував кілька лекцій дня 14. грудня 1910.

Дня 15. січня виставив „Драматичний Кружок“ гімназиальний драму Франка „Учитель“. В день Богоявлення 19. січня 1911. освятив Катехит О. Омелян Мартинович оба будинки гімназиальни (головний і побічний) в присутності членів Збору учительського і молодежі а катехит совітник конс. О. І. Савчин освятив того дня бурси і Інститут гімназиальний.

Перший піврік скінчився 30. січня 1911, другий розпочався 3. лютого 1911.

Іспит зрілости в лютовім речинці відбувся під проводом Директора заведення дня 11. лютого 1911.

В дня 25. лютого і 4. марта виставлено в фізикальній салі при помочі скіоптикону около 100 інтересних дияпозитивів (світлими) із старинного світла. Занялися тим професори: Ос. Прислопский, Вол. Дикий і Дм. Івашкевич. Около 600 учеників приглядалося з заняттям цим світлинам. Дня 2. марта зааранжовано в Кінотеатрі „Apollo“ відповідне студентське представлена для молодежі. Участь брало до 700 учеників. Чистий дохід (35 К) призначено на Тозариства свв. Кирила.

Дня 9. марта 1911. обходила молодіж дуже торжественно 50. роковини смерти безсмертного генія народного Тараса Шевченка музично-вокальним вечером з богатою програмою.

Ранішній концерт виключно для молодежі низших класів, вечірний для молодежі висших класів і запрошеніх гостей з кругом родичів і своїх молодежі і Збору. Чистий дохід передано Дешевій кухні і Рідній школі. Сей концерт викликав серед молодежі і зібраної публіки велике одушевлення продукції випало бездоганно Хори вишколив уміло учитель саніту О. Т. Пасічинський. Критика приняла сей виступ молодежі з повним признанням.

За дозволом властів брала вся молодіж під проводом Збору участь в загальному поході під час ювілейних роковин в честь Т. Шевченка дна 26. марта 1911. Молодіж поводила ся під час того торжества національного спокійно і достойно.

В часі від 8—11 цвітня відбулися в заведенні дорічні релігійні пасхальні. В неділю 9 цвітня зволив сам Преосвященний Екзеленция К. Чехович відправити в каплиці шкільний понагікальне Богослуження і виголосити одну проповідь страсну. Молодіж зготувала свому Опікунові і Приятелеві сердечну овацию з окрашений зеленою авлі і на коридорах. В сім часі приступила молодіж по раз другий до съятих тайн Покути і Евхаристії

Від 13—14 мая 1911 відбувався письменний, від 2—17 червня 1911 устний іспит зрілости під проводом Делегата Ради шк. кр. радника шк. Ізидора Громницкого, управителя філії академічної гімназії у Львові.

При кінці червня приступила молодіж третій раз до съв. сповіді і причастя.

Дня 22. червня 1911 съятували молодіж празник гімназиального патрона, свв. Кирила Александрийского, торжественным Богослуженем, яке відправив в катедральній церкві Крилошани капітули Всесвітл. О. Алекс Зубрицький, в часі которого виголосив принарадну проповідь катехит О. Ом. Мартинович.

Дня 28. Червня 1911 була молодіж з цілим учительським збором на поминальному богослуженню в катедральній церкві за супокій душі бл. П. Цісаря Фердинанда.

Згадати належить і деякі сумні події, які зайдли в р. шк 1910/11. Деякі члени збору учит. западали від часу до часу на здоровлю, особливо проф. Д. Коренець і учитель Шпитковський, які мусили перебути довший час на відпустці; для порятования здоровля перебували цілий рік на відпустці проф. Сев. Зарицький і проф. Ал. Ярема.

Неумолима смерть забрала нам 4 учеників а се Галевича Володимира з приготовляючою класи, Гнатевича Ярослава з кл. IIб. Майковський Омелян з кл. VIIб.; і абітурієнт Стефан Кормош з кл. VIIIб. Перші три померли на селі у своїх родичів, поспільні скінчил ненадійно жите кілька днів перед устним іспитом зрілости полишаючи по собі великий жаль перед родини, цілої молодежі, Збору учит. і суспільності. Бл. п. Стефан Кормош тішився серед товаришів великою симпатією і привязанем, був взірцевим учеником, душою оркестри і спортивного кружка. За кожного з померших відправлено п. каплиці шкільний поминальне Богослужене при участі всеї молодежі і звуках гімназиального хору.

Шкільний рік закінчився дні 30. червня 1911 благодарственным Богослуженем і відспіванем народного гімна в катедральній церкві. По Богослуженню роздано съвдоцтва.

ХІІ. СТАТИСТИКА УЧЕНИКІВ.

	К л я с и г і м н а з і ї								
	Ia	Iб	Iв	Ir	ІІа	ІІб	ІІв	ІІІа	ІІІб
I. Доповнене класифікації з р. 1910.									
a) Поправляло іспит по феріях	0 ¹	—	—	—	3	1	—	1	2
Поправило	0 ¹	—	—	—	9	1	—	1	2
Не поправило	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Мали іспит доповняючий	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Не явилися	1	—	1	—	—	—	—	—	—
2 Загальний вислід класифікації з р. 1910.									
Здібних з відзначенем	2	6 ¹	4	3	5	4	—	6	1
Здібних	30 ²	20	22	21	58 ¹	41 ¹	—	35	33
Взаємі здібних	4 ¹	8	8	6	—	6	—	9	10
Нездібних	4	—	5	6	1	4	—	3	2
Разом	40 ³	34 ¹	39	36	44 ¹	55 ¹	—	53	46
II. Число.									
З кінцем шк. р. 1910 було:	41 ³	34 ¹	39	36	44 ¹	55 ¹	—	53	46
З початком шк. р. 1910/11 записалось:	64	48	49	45	51	36	56	48	53
Серед року прибуло:	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Між ними було:									
1. сих, що перейшли з інших шкіл, а се:									
а) з низьшої класи	52	39	41	25	5	1	—	—	2
б) що повторяли класу	—	—	—	—	1	—	1	—	—
2. на ново принятих своїх учеників									
а) з низьшої класи	10	6	8	17	46	35	54	45	43
б) повторюючих класу	2	3	—	3	1	—	2	2	8
Серед року виступило	10	13	7	9	6	5	13	5	6
Число учеників з кінцем р. шк. 1910/11	54	35	42	36	46	32	43	43	47
а) публічних	54	35	42	36	43	31	41	41	46
б) приватних	—	—	—	—	3	1	2	2	1
III. Місце уродження учеників.									
Родом з Перемишля	6	11	5	5	1 ¹	—	5	9	2
" повіта перемиського	7	11	8	20	14 ¹	8	8	32 ²	14
" інших повітів галицьких	41	12	29	11	28 ¹	23 ¹	28 ²	—	30 ¹
" Австроїї долинної	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" Америки	—	1	—	—	—	—	—	—	—
IV. Рідна мова учеників.									
Руска	54	33	42	36	41 ³	31 ¹	41 ²	40 ²	46 ¹
Німецька	—	2	—	—	2	—	1	—	—
V. Віра.									
Греко-католицька	49	32	37	32	40 ³	31 ¹	38 ²	40 ³	44 ¹
Римо-католицька	1	—	—	2	—	—	—	—	—

	К л я с и г і м н а з і ї														
	ІІв	ІVа	ІVб	ІVв	Vа	Vб	VIа	VIб	VIIа	VIIб	VIII а	VIII б	Разом	Клас приготування	Разом
—	1	—	1	—	3	9	1	5 ¹	2	1	3	—	33 ²	7	40 ²
—	1	—	1	—	3	9	1	4 ¹	2	1	3	—	32 ²	5	37 ²
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	3
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	—	3
—	3	4	2	4	5	5	5	2	5 ¹	1	5	5	75 ⁸	2	77 ⁸
19	33	20 ²	20	36	45	40	37 ¹	45	29	35 ³	25	633 ¹⁰	40	673 ¹⁰	
6	3	4	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73 ¹	—	73 ¹
7	2	—	—	2	1	—	7	—	1	—	—	45	12	57	57
35	42	35 ²	33	43	51	45	46 ¹	50 ¹	31 ¹	38 ³	30	826 ¹⁴	54	880 ¹⁴	
—	42	35 ²	33	43	50	45	46 ¹	50 ¹	31 ¹	38 ³	30	826 ¹⁴	54	880 ¹⁴	
—	48	45	31	57	57	51	52	48	40	43	42	964	66	1030	
—	—	—	—	3	—	1	1	3	—	1	11	—	3	14	
—	—	—	1	—	—	—	1	2	3	—	—	—	4	—	4
—	48	43	29	53	57	50	43	46	40	43	42	758	—	758	
—	—	1	1	1	1	1	—	7	1	—	1	34	6	40	
—	1	7	—	3	6	1	4	4	1	—	1	102	16	118	
—	47	38	31	54	54	50	49	45	42	43	42	873	53	926	
—	47	38	30	53	53	49	48	45	38	40	39	849	52	901	
—	—	1	1	1	1	1	1	4	3	3	24	1	25		
—	3	4	3	2	0 ¹	4 ¹	0 ¹	1	2	3	1 ¹	67 ⁵	18	85 ⁵	
—	13	8	5	25	8	17	7	4	7 ¹	5	6 ²	227 ⁷	16	243 ⁷	
—	30	26	22 ¹	26 ¹	45	28	41	40	29 ²	32 ³	32	553 ¹²	18 ¹	571 ¹²	
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	47	38	30 ¹	53 ¹	53 ¹	49 ¹	48 ¹	45	38 ⁴	40 ⁶	39 ⁸	844 ²⁴	52 ¹	896 ²⁶	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5		
—	46	38	30 ¹	53 ¹	53 ¹	46 ¹	46 ¹	45	37 ⁸	39 ⁸	39 ⁸	815 ²³	47 ¹	862 ²⁴	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	5

	Класи гімназії										Класи приготування	Разом	
	Ia	Iб	Ів	Іг	ІІа	ІІб	ІІв	ІІІа	ІІІб	ІІІв			
Грецко-орієнタルна Евангелицька А. В. Мойсеєва	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4	2	5	2	3	—	—	3	—	—	1	—	2
VI. Вік учеників.													
Мало літ 9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” ” 10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
” ” 11	—	1	4	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
” ” 12	—	9	8	11	9	—	—	—	—	—	—	—	—
” ” 13	—	13	8	10	8	6 ¹	3	10 ²	—	—	—	—	—
” ” 14	—	17	8	9	8	11	9	10	2 ¹	4	—	8	15
” ” 15	—	10	7	6	9	12	10 ¹	13	15	16 ¹	—	37	15 ¹
” ” 16	—	4	—	4	—	10	5	4	10	15	—	58 ⁴	52 ⁴
” ” 17	—	—	1	—	4 ¹	3	2	6 ¹	6	—	—	78 ¹	69 ⁴
” ” 18	—	—	—	—	—	1	2	7	2	—	—	110 ¹	86 ¹
” ” 19	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	100 ¹	101 ¹
” ” 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83 ⁴	83 ⁴
” ” 21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110 ¹	110 ¹
” ” 22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77 ²	77 ²
” ” 23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79 ²	79 ²
” ” 24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58 ²	58 ²
” ” 25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32 ²	32 ²
VII. Побутове місце родичів.													
В Перемишлі	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
В повіті перемиськім	9	13	6	9	1 ¹	—	16	6	6	—	—	—	—
В інших повітах галицьких	6	11	9	18	15 ¹	8	8	9 ¹	12	—	—	—	—
В інших краях монархії	39	11	27	9	26 ¹	22 ¹	17 ²	26 ¹	28 ¹	—	—	137 ⁵	20 ¹
В Америці	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	191 ⁴	157 ⁶
VIII. Стан родичів.													
Священники	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Селяни	—	1	5	4	6 ¹	5 ¹	3 ²	3	11 ¹	—	—	—	—
Міщани і ремісники	36	18	18	20	23	18	16	25 ¹	23	—	—	—	—
Урядники	5	3	6	4	4	4	2	3	3	—	—	—	—
Підурядники	—	3	—	—	—	—	2	1 ¹	1	—	—	143 ¹⁴	7 ¹
Державні служби	—	1	2	1	3	—	5	—	3	—	—	419 ²	150 ¹⁵
Зарібники	7	—	4	2	2	2	4	6	—	—	—	94 ¹	437 ²
Купці	3	5	3	3	—	1	3	2	1	—	—	3	101 ¹
Учителі	3	4	3	1	2 ¹	1	1	4	2	—	—	30 ¹	34 ¹
Посесори-управителі дібр	—	—	1	1	1	1	2	1	1	—	—	45	51
Нотари	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	28 ²	80
Адвокати	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32 ¹	29 ²
IX. Класифікація учеників з кінцем шк. р. 1911.													
До вищої класи було здібних з відан.	8	2	5	2	3	1	3 ¹	3	4	—	—	—	—
Здібних	38	21	28	26	31 ²	19 ¹	22	29 ¹	24 ¹	—	—	—	—
Взагалі здібних	4	7	6	4	6	9	9 ¹	8	6	—	—	—	—
Нездібних	1	2	—	2	2	2	7	—	7	—	—	90 ¹	90 ¹
Позволено до поправч. іспиту одержало	2	3	2	2	1	—	—	5	—	—	—	45 ¹	46 ¹
Некласифіковано (доповн. ісп.)	1	—	1	—	0 ¹	—	—	1 ¹	—	2	—	71	78 ¹
Виступило	10	13	7	9	6	5	13	5	6	—	—	8 ⁹	8 ⁹
Разом	64	48	49	45	49 ³	36 ¹	54 ²	46 ¹	52	48	45	30 ¹	951 ²⁴
										56 ¹	59 ¹	50 ¹	52 ¹
										52 ¹	49	39 ¹	40 ³
										40 ³	40 ³	40 ³	40 ³
										1	102	16	118
										68 ¹	68 ¹	68 ¹	1019 ²³

XIII. Наука предметів

зглядно обовязкових і надобовязкових

На польський язык (обовязковий в кл. пригот. I—V).

"	(надобов. в кл. VI—VIII)	вчашало учеників	652
"	рисунки (з кл. II—VII)	"	139
"	сльв	"	32
"	гімнастику	"	234
"	історію родинного краю	"	398
		"	461

XIV. Стипендії.

Побирало 13 учеників а се з фондациї: Добрянського, Луки, Піпана, Фронца, з виділів повітових, Просвіти, Ставр. Інститута, в кінці 1 родинне і фінансове на загальну квоту 2460 К.

XV. Оплата учеників.

Цілу шкільну оплату (уч. приг. кл. по 10 К., I.—VIII. кл. по 40 К) зложило:

в I. півроці 134¹⁰, в II. півроці 208⁷ учеників.

Увільнених від шкільної оплати було:

в I. півроці 855⁴, в II. півроці 732⁵ учеників.

Шкільна оплата виносила.

в I. півроці 3910 К.

в II. " 8100 К.

разом 12010 К.

Вступні такси виносили 978 К. 20 с.

Датки на наукові прибори 1954.

Такси за дуплікати 110 К.

Датки на прибори до забави виносили 1044 К.

КЛАСИФІКАЦІЯ УЧЕНИКІВ.

(Імена учеників здібних з відзначенням печатані товстим друком; скорочена „нз. зд.“ коло імен означає, що ученик до висшої класи „взагалі здібний“, с. б. переходить з недостаточним поступом в одній предметі).

КЛАСА ПРИГОТОВЛЯЮЧА

Класифіковано 52 учеників.

Іванусів Іван Марко	Гульвич Йосиф	Саламан Стефан
Машак Андрей	Грендович Володимир	Самків Антін Константин
Половинчак Іван	Давидович Стефан	Сніжко Іван
Фільц Тарас Богдан	Ждан Іван	Сорокевич Володимир
Шафран Марко	Зиблікевич Володимир	Срогій Йосиф
Бабій Теофіль Богдан	Комаровский Василь	Тимчшин Ярослав
Бачинський Володимир	Конюшок Стефан	Федорович Йосиф
Бібер Яків	Котик Юліян	Федорович Іван
Борис Іван	Кузьмів Александр Евстахій	Феняк Еміліян
Брауер Жигмонт	Манусяк Йосиф	Фрідман Евген
Буба Михайло	Негребецький Стефан	Чиж Володимир
Вайсман Адольф	Опришко Дмитро	Чорняк Іван
Витиш (Витис) Михайло	Пікуличкій Іван	Яросевич Йосиф
Гайдукевич Андрей	Савицький Іван	Ярошевич Іван.
Гнатинчик Юрій Юліян	Савка Стефан	

До поправчого іспиту по феріях призначено 7 учеників; нездібний 1 ученик; виступило протягом року 14 учеників, один помер.

КЛАСА І. а.

Класифіковано 54 учеників.

Антоняк Тарас Іван	Будник Дмитро	Кіт Андрій
Бахівський Тимотей	Ващишин Василь	Козак Антін
Кокорудз Теодор	Ващишин Ілля	Кострик Михайло
Криса Іван	Вертгаймер Йосиф	Кравс Стефан
Петрашкевич Осип	Витвицький Петро	Крок Ілля
Сірій Іван	Габер Марко	Кульчицький Михайло
Ступак Дмитро	Гаврилов Іван	Лашкевич Юрій
Ярема Михайло	Ганіткевич Іван	Лесяк Володимир
Бичек Стефан	Дорнішук Ляйб	Лехицький Іван
Білас Николай	Завада Петро	Лехицький Михайло
Брода Осип	Катинський Целестин	

Липецкий Франц
Огризло Михайло
Онишко Дмитро
Пашуля Петро
Пащак Михайло
Петрівский Михайло

До поправчого іспиту по ферніх призначено 3 учеників, до іспиту доповняючого 1, вeadбний 1, виступило протягом року 11.

КЛЯСА I. б.

Класифіковано 35 учеників.

Біян Степан
Гузель Михайло
Вентжин Петро
Вітик Казимир (вз. зд.)
Вознячек Володимир
Гармата Михайло
Губер Емунд
Гук Володимир Юліан
Гарбачевський Александер
Гончий Ярослав (вз. зд.)

До поправчого іспиту по ферніх призначено 3 учеників; нездібні 2 ученики; виступило протягом року 11 учеників.

КЛЯСА I. в.

Класифіковано 42 учеників.

Гюжий Дмитро
Кушей Степан
Лучишин Іван
Опришко Іван
Саджура Михайло
Чубінський Олександр
Босий Володислав (вз. зд.)
Бризинський Мирон Конст.
Ваврик Іван
Вітрикіуш Семен
Галеніца Теодозій Йосиф
Іваніцкий Евстахій (вз. зв.)
Козій Іван

2 учеників призначено до попр. іспиту з одного предмету, а одного ученика до доповняючого іспиту; виступило протягом року 7 учеників.

Підгорецький Володимир
Рончиковський Омелян (вз. зд.)
Савула Михайло
Савчак Василь
Сенів Николай (вз. зд.)
Скібич Василь

Ханік Іван
Червінський Волод. (вз. зд.)
Швед Теодор (вз. зд.)
Шуфлят Павло
Щур Теодор

КЛЯСА I. г.

Класифіковано 36 учеників.

Трухан Григорій	Мизик Михайло
Ялоха Теодор	Павлик Іван
Бурій Іван	Павлик Павло
Войтасевич Марія	Пітула Гарасим
Івасик Дмитро	Плювак Іван
Крупа Іван (вз. зд.)	Потич Володимир
Крупа Петро	Пукалець Стефан
Макар Степан	Сасвич Семен
Максимович Володимир	Сорока Степан
Мекеліта Ярослав (вз. зд.)	Сорокевич Іван
Менцінський Володимир	Станка Степан

Стажняк Осип
Туш Осип (вз. зд.)
Федина Павло
Ходоровський Василь
Цапля Осип
Шапіра Ефроїм
Шевчик Юліан
Шумелда Степан
Шустаковський Григ. (вз. зд.)
Ярошевич Корнило

Двох учеників одержало другу клясу, а двох поправку з одного предмету, 9 учеників виступило протягом року.

КЛЯСА II. а.

Класифіковано 43 учеників.

Ляшецький Степан	Ілак Степан
Процевсят Іван	Калужницький Платон
Проць Михайло	Карванський Іван
Бабин Пантелеймон	Качмар Василь
Гадзевич Володимир	Козій Григорій
Гнатів Александр	Корба Іван
Гайнцогольц Соломон	Костек Омелян (вз. зд.)
Дочило Михайло	Костюк Адам (вз. зд.)
Заблоцький Ярослав	Лев Іларій
Заріцкий Іван	Лізлик Никола
Зубрицький Ігнат	Мачуга Йосиф
Зятік Лаврентій (вз. зд.)	Мельник Михайло
Іванюк Василь	Микита Василь
	Шпайзер Леві

Оден ученик призначений до іспиту поправчого; нездібних 2 учеників, виступило протягом року 6 учеників.

КЛЯСА II. б.

Класифіковано 31 учеників.

Кішка Іван	Грех Іван
Боднар Роман (вз. зд.)	Давидович Алексій Никол.
Глодзінський Евген	Дахновський Дмитро
Глушук Володимир (вз. зд.)	Костецький Григорій
Градовський Андрій	Кривяк Михайло
	Кропельницький Олекса (вз. зд.)
	Курниківський Яросла (вз. зд.)

Кучерепа Володимир (вз. зд.)
Лизак Теодор
Лихограй Михайло
Мацуский Онуфрій
Мачай Дмитро
Плахта Михайло

Нездібних двох учеників; виступило протягом року 4 учеників, один помер.

КЛЯСА ІІ. в.

Класифіковано 41 учеників.

Волощак Іван
Івановський Василь
Стахів Матій
Бізас Йосиф
Бошко Володимир
Гік Рудольф (вз. зд.)
Генгало Петро
Дзінгало Михайло
Дмитерко Станислав
Дунай Андрій (вз. зд.)
Зальцберг Мехель

Нездібних до вищої класи 7 учеників, виступило протягом року 13 учеників.

КЛЯСА ІІІ. а.

Класифіковано 40 учеників.

Дзуль Михайло
Жук Андрій
Микита Петро
Андрух Іван
Антоник Іван
Аріо Кароль
Балаш Петро
Бень Василь
Блонарович Михайло
Бузавич Яків
Вахнянин Маріян (вз. зд.)
Величко Михайло
Величко Степан

Один ученик призначений до доповняючого іспиту; виступило протягом року 5 учеників.

Пляцю Атаназій (вз. зд.)
Полянський Іван Богдан (вз. зд.)
Ребізант Стефан
Роман Іван
Сабат Олекса

Салашник Іван (вз. зд.)
Симко Ілько
Стець Михайло
Тимчишин Евген
Цимбалко Олекса
Шевчик Григорій (вз. зд.)

Герінг Вольф
Дорошак Іван
Заворотюк Роман
Зарицкий Родіон
Зинич Луць
Ільницький Болеслав
Кітник Михайло
Комісар Евген
Лещинин Григорій
Ноджак Іван
Огородник Микола
Шуплат Микола

КЛЯСА ІІІ. б.

Класифіковано 46 учеників

Балко Теофіль
Крутій Осип
Миськів Семен
Ромович Іван
Базилевич Стефан
Бачинський Евген
Бубен Дмитро
Войтович Назарко
Волошин Микола
Возян Григорій
Галун Михайло

Онишко Юліян
Осідач Богдан
Паславський Василь
Погорецький Володимир
Попель Петро
Посікира Микола
Савчак Григорій
Савойка Любомир
Тимчинин Іван
Федачинський Володимир
Фок Іаидор

П'ятьох позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по феріях літніх; сімох нездібних; виступило протягом року 6 учеників, 1 перейшов на приватиста.

КЛЯСА ІV. а.

Класифіковано 47 учеників.

Барила Гнат
Ковалиско Антін
Крутій Пантелеймон
Лазор Іван
Лапчук Іван
Ранчаковський Николай
Сапрун Северин
Артимович Антін
Бень Николай
Гнатюк Іван (вз. зд.)
Діда Степан
Залітак Василь
Захарко Андрій
Кварцяний Іван (вз. зд.)

Козій Іван
Комарницький Яцко
Коцай Василь (вз. зд.)
Кропельницький Іван (вз. зд.)
Круца Михайло
Кривовяза Алексій
Лабяк Василь
Львівський Витовд
Малик Леонтій
Мануляк Роман
Мудрик Андрій
Наконечний Федір
Олійник Яким (вз. зд.)
Ольшанський Іван

Нездібних учеників 5; до іспиту доповняючого призначено одного ученика; один ученик виступив протягом року.

КЛЯСА ІV. б.

Класифіковано 38 учеників.

Бандрівский Михайло
Гринишин Михайло
Губаль Антін
Березка Михайло

Бованко Роман (вз. зд.)
Богонос Григорій
Венгринович Степан
Голейко Володимир

Дзінгало Евген (вз. зд.)
Дівік Николай
Дулеба Остап
Заболоцький Олекса

Онишко Юліян
Осідач Богдан
Паславський Василь
Погорецький Володимир
Попель Петро
Посікира Микола
Савчак Григорій
Савойка Любомир
Тимчинин Іван
Федачинський Володимир
Фок Іаидор

Згорякевич Александр
Козак Степан (вз. зд.)
Кравець Василь (вз. зд.)
Кравець Іван (вз. зд.)
Лисак Маріян
Ляльович Осип (вз. зд.)
Мишолівський Семен

До поправчого іспиту призначено 2 учеників, нездібних 3; виступило протягом року 5, один перейшов на приватиста.

КЛЯСА IV. в.

Класифіковано 30 учеників.

Ортицький Алексан.

Винницький Юліян (вз. зд.)
Гошовський Семен (вз. зд.)
Грабар Степан
Гера Степан (вз. зд.)
Дацків Евген (вз. зд.)
Денека Григорій
Зубелік Тадей (вз. зд.)

Повик Григорій	Решетилович Іван
Коленський Михайло	Святлик Николай (вз. зд.)
Копрад Іван (вз. зд.)	Стоколоса Андрій (вз. зд.)
Ласовський Володим. (вз. зд.)	Тисячний Іван (вз. зд.)
Макарець Теодор	Хроновіт Михайло
Марців Дмитро	Цюпка Осип
Напурко Евстах	Чеснок Савин
Радюк Іван	Юрчак Андрій

Двох учеників признано нездібними, а двом дозволено поправити один предмет по феріях.

КЛЯСА V. а.

Класифіковано 54 учеників.

Демко Станіслав
Заворотюк Олекса
Котик Василь
Чехович Кость
Блюй Володимир
Борис Григорій,
Бумбар Микола
Вахович Іван
Величко Олекса
Вербенець Олена
Верхомий Володимир
Владичин Омелян Анатоль
Гик Володимир

Гнатовський Петро	Мальчик Михайло
Грабовий Ілля	Матичак Іван
Гоцкій Іван	Михальчук Анатоль
Дмоховський Теофіль	Олешко Тимко
Заблоцький Іван	Павлик Михайло
Зиблікевич Михайло Евген	Паславський Мирон
Іваськевич Володимир	Стахняк Петро
Каливотка Петро	Трач Олекса
Калужняцький Теодозій	Хтей Ізidor
Клюфас Іван	Шкреметка Семен
Ковалський Тома	Яндрахів Василь
Когут Дмитро	Яріш Антін
Лещук Осип	Хомяк Франц
Лопадчак Ілля	

До іспиту поправчого призначено 9; нездібних 4 учеників; протягом року виступило 3 учеників.

КЛЯСА V. б.

Класифіковано 53 учеників.

Дуткевич Аполінарій
Ломіньский Володимир

Барановський Петро
Бурмич Мирон
Венгринович Роман
Вітик Іван
Гаврило Евген
Гамар Юрій
Гуда Антін
Дзєдіц Осип
Кириччинський Михайло
Козій Теодор
Кокот Михайло
Король Микола

До поправчого іспиту по феріях з одного предмету призначено учеників 10, нездібних до класу вищої 2, одного ученика призначено до іспиту доповнюючого; протягом року виступило 4 учеників, 2 включено, один перейшов на приватиста.

КЛЯСА VI. а.

Класифіковано 49 учеників.

Мріглод Михайло
Ригель Юрій

Бардаховський Андрій
Васильків Василь
Васильків Степан
Вовчик Михайло
Дутко Петро
Кебуз Степан
Кліш Володимир
Ковалік Григорій
Козій Омелян
Коленський Осип
Кос Петро

Сімох учеників призначено до іспиту поправчого, одного до іспиту доповнюючого, а трех узано за нездібних; протягом року виступив один ученик а один перейшов на приватиста.

КЛЯСА VI. б.

Класифіковано 48 учеників.

Кушнір Степан
Околот Іван

Павліш Іван
Перхач Андрій

Пристай Богдан
Федаш Іван

Боберек Юліан
Боліновський Василь
Гамівка Петро
Гаталаць Теодор
Гірний Михайло
Гойдич Теодор
Гронда Йаків
Гутай Степан
Гутковський Іван
Даїковський Василь
Доронін Андрій
Заяць Франц
Кміцкевич Анаталь
До поправчого іспиту призначено 2 учеників, виступило протягом року 4 учеників.

Козуб Іван	Ставничий Мирослав
Колтушук Роман	Старух Микола
Косоноцький Йаків	Терлецький Григорій
Костек Володимир	Трильовський Петро
Кульнінський Дмитро	Трусевич Нікола
Кушибіда <i>vel</i> Купович Іван	Фельзен Лайб
Кунчинський Роман	Целевич Іван
Лукашевський Евген	Целевич Лев
Лукомський Антін	Чукінський Петро
Пасічинський Теофіль	Шайдицький Осип
Пристай Тарас	Шеремета Степан
Ривак Степан	Щирба Роман
Рудик Степан	Яновський Родіон
	Януш Юліан

КЛЯСА VII. а. Класифіковано 45 учеників.

Бачинський Осип
Вергун Віктор
Дзуль Іван
Колос Василь
Костжемський Осип
Бак Михайло
Величко Михайло
Вереницький Іван
Вітик Михайло
Волошин Павло
Волощак Андрій
Гайдукевич Александер
2 учеників призначено до поправчого іспиту по феріях, 4 учеників,

Головач Павло	Орловський Іван
Грабець Василь	Павлюк Семен
Гринчук Іван	Палчинський Дмитро
Ділошак Іван	Рицівський Іван
Добровольський Василь	Салук Панько
Жеглін Николай	Сороківський Олександр
Златник Евген	Франт Степан
Квасниця Іван	Чехович Мирон
Мадличак Іван	Чехович Орест
Махник Тадей	Шайдицький Олексій
Наконечний Степан	Яромчевич Осип
Одійник Михайло	Любомирович Іван.

КЛЯСА VII. б. Класифіковано 38 публичних учеників.

Гораєцький Теодор	Кміцкевич Теофіль	Погорецький Роман Василь (дв. ім.)
Кашубинський Василь	Константинович Ярослав	Сінкевич Адам
Хаба Петро	Костюк Володимир	Сорокевич Роман
Школьник Іван	Лаврівський Северин	Строкон Емануїл
Вовчук Николай	Лопатинський Корнило	Трицький Василь
Горницький Юліян Денис (дв. ім.)	Олег (дв. ім.)	Трусевич Семен
Деревяній Іван	Малко Теодор	Яртимець Василь
Ганницкий Платон	Моравський Роман	Яцкевич Ярослав
	Мероз Петро	
	Павлюк Матвій	

11 ученикам позволено поправити недостаточну ноту з одного предмету по феріях;
2 учеників узнато нездібними, з протягом року перейшло з учеників на приватистів, оден номер.

КЛЯСА VIII. а.

Класифіковано 40 учеників.

Грицеляк Николай	Гардій Николай
Кліш Омелян	Давидович Корнило
Мазяр Петро	Дашкевич Роман
Балаким Роман	Долинський Теодозій
Бачинський Василь	Зарицкий Роман
Бачинський Роман	Заяць Михайло
Березовський Антін	Івановський Михайло
Вілевич Теодор	Карабин Ілля
Боженко Марія	Киселевський Нестор
Борисевич Роман	Король Лев
Бриттан Степан	Крохмалюк Евген
Головід Степан	Куницкий Николай
Гриневецький Ізяїй	Левинський Марія

Оден ученик призначений до іспиту поправчого з одного предмету по феріях.

КЛЯСА VIII. б.

Класифіковано 39 учеників.

Коленьський Евген	Жила Антін
Семенюк Гриць	Жук Іван
Бак Іван	Кіль Роман
Венгрин Іван	Кокодинський Андрій
Гамівка Іван	Костик Александер
Григорчук Володимир	Крупа Сильвестр
Гук Михайло	Левицкий Теодор
Давидович Михайло	Мельник Михайло
Данилев Володимир	Новак Карло
Демчук Володимир	Орелецький Іван
Дубляніца Мирон	Панасюк Карло

До іспиту поправчого з одного предмету по феріях призначено 5 учеників, оден узятий за нездібного, протягом року оден номер.

Паславський Василь
Сенета Дмитро
Скинакевич Николай
Сольчаник Володимир
Хабер Василь
Чмода Іван
Чопик Андрій
Чума Мирон
Штойко Николай
Шумило Лев
Яремко Іван

Класифікація приватистів (сток).

Захариясевич Олександр (зд.)	КЛЯСА ІІ а.	Левандовска Стефанія (зд.)
Яворовский Александр (зд.)	КЛЯСА ІІ б.	
		Кункевичівна Марія (зд. з відзн.)
		Миколаєвич Данило (вз. зд.)
	КЛЯСА ІІІ а.	Кохановска Мирослава (зд.)
	КЛЯСА ІІІ б.	
	Гойдиш Роман (зд.)	
	КЛЯСА ІV б.	Паславський Іван (зд.)
	КЛЯСА V б.	
	Яцків Степан (незд.)	
	КЛЯСА VI б.	Лучечківна Ірина (зд. з відзн.)
Дудикевичівна Марія (зд. з відзн.)	КЛЯСА VII а.	Левицька Наталія (зд. з відзн.)
Матюк Мирон (зд.)	КЛЯСА VII б.	
Савчинівна Марія (зд. з відзн.)		Новицька Марія (зд.)
Одного приватиста призначено до поправчого іспиту з одного предмету по феріях; оден приватист відступив від іспиту, не зголосилося до іспиту 10 приватистів (сток).		

Іспит зрілості в р. тк. 1911.

КЛЯСА VIII а.

До іспиту зрілості в першім відділі зголосилося 41 публичних учників і 2 приватисти.

Свідоцтво зрілості з відзначенем одержали:

Грицеляк Николай	Левицький Маріян
Заянь Михайло	Мазяр Петро
Кліш Омелян	Сава Іван
Дудикевичівна Марія	Левицька Наталія.

Свідоцтво зрілості одержали:

Балаким Михайло	Король Лев
Бачинський Василь	Крохмалюк Евген
Бачинський Роман	Куницкий Николай
Березовський Антін	Лежогубський Юрій
Білевич Теодор	Максимик Олекса
Божейко Марія	Масюк Іллярій
Борисевич Роман	Михайлів Дмитро
Головід Степан	Михальчук Зенон
Гриневецький Іллярій	Негребецький Богдан
Гардій Николай	Рибак Іван
Давидович Корнило	Сабарий Іриней
Дашкевич Роман	Файт Венямин
Долинський Теодозій	Федорович Володимир
Зарицький Роман	Черевко Семен
Івановський Михайло	Якимчук Іван
Карабин Глін	Возняк Михайло
Киселевський Нестор	Панковський Лев.

З них узяно 21 зрілими одноголосно, 13 більшістю голосів; оден абітурієнт відступив з причини недуги від іспиту.

КЛЯСА VIII б.

До іспиту зрілості в другому відділі зголосилося 33 публичних учників, 2 приватистки і 1 приватист.

Свідоцтво зрілості з відзначенем одержали:	
Коленський Евген	Семенюк Гриць
	Савчинівна Марія

Свідоцтво зрілості одержали:

Бак Іван	Мельник Михайло
Венгрин Іван	Новак Карло
Гамівка Павло	Панасюк Карло
Григорчук Володимир	Паславський Василь
Давидович Михайло	Сенета Дмитро
Данилев Володимир	Скинажевич Николай
Демчук Володимир	Сольчаник Володимир
Дублянщя Мирон	Хабер Василь
Жила Антін	Чмода Іван
Жук Іван	Чопик Андрій
Кізь Роман	Штойко Николай
Кокодинський Андрій	Шумиць Лев
Костик Олександер	Яремко Іван
Крупа Сільвестер	Матюк Мирон
Левицький Теодор	Новицька Марія

З тих узяли 18 зрілими одноголосно, 13 більшістю голосів, з
репробовано на ців року.

З тих абитуриєнтів рішило ся піти:

		VIII. A.	VIII. B.
1) на науку теології	.	7	4
2) " філозофії	.	11	4
3) " права	.	13	13
4) " медицини	.	4	3
5) " техніку	.	2	2
6) " до торговельної академії	.	1	3
7) " до консерваторії синіву	.	1	—
8) " до лісеної академії	.	1	—
9) " на агрономію	.	1	2
10) " на ветеринарію	.	3	1

XVII. ВІДОЗВА ДО РОДИЧІВ І ОПІКУНІВ.

1. Рік шкільний 1911/12 розпочинає ся дія 4. вересня торжественным богослужінням, на котре мають явитись всі записані ученики.

2. запис учеників до гімназії відбудеться в трох послідних дніх місяця серпня. Пізніші зголосення приймаються лише в віймкових случаях.

3. В тих самих дніах відбуваються іспити по праві і дозвіллю. Вступні іспити до першої і приготовлячої класів відбудуться сего року в двох речинцях, 30. червня перед феріями і 1. вересня по феріях; вступні іспити до клас вищих П.—VIII. межі 5.—14. вересня. Пізніші зголосення не прийме ся. Приватні іспити відбуваються правильно з кінцем шкільного року, але лише жадане родичів можуть ученики складати сей іспит піврічно.

4. До запису повинен явити ся кожий ученик лично, в супроводі вітця, матери або опікуна, а бодай їх заступника, домового надзвірата, і має привезти з собою свідоцтво шкільне з послідного півроку і дві вписові карти, виповнені як найточніше.

При записі пише ученик рівночасно на карці вписовій, на які предмети надобовязкові записатись хоче, бо зголосивши раз, мусить на них ходити правильно і точно, як на предмети обов'язкові. — Неправильна фреквенція на предмети надобовязкові впливає усмію на пізніші оцінки пильності учеників — тому надежить добре надтим застосувати ся перед вписами.

5. З уваги на велику важу, а густо-часто і рішаючий вплив домашнього надзору на виховання і науку молодежі, радить ся родичам і опікунам перед вибором і наймом станцій звідатись дотичної справи передше в Дирекції гімназійний.

По мисли рескр. Вис. ц. к. Ради шкіль. з дія 31. мая 1898 до ч. 11781 Дирекція спорядить виказ дозволених станцій і предложить родичам або опікунам до одвітного ужитку.

Відповідно до сего розпорядження мають всі особи, що бажають притмати учеників на станції, явитись в часі 25. — 28. серпня в канцелярії Дирекції, виказати своє помешканн; по огляді і одобреню отримають від Дирекції за власну руччину потверженем „регулямін“ с. с. правила уложені з поручення Міністерства В. і Пр. Високою ц. к. Радою шк. і ц. к. красовою Радою санітарною для всіх надзорів домашніх, котрих то правил обов'язані придерживати ся через цілий рік як найсовітнійше.

Без такого зголосення і без одержання регуляміну з рук Дирек-

кції не вільно нікому тримати учнів на станції.

6. Так само подається Дирекція інформації що до вибору домових учителів або інструкторів. Для убогих учнів заведе Дирекція збірні кореспонденції в той спосіб, що 4—5 учнів — кожний за оплатою місячною 2—3 корон — буде мало одного інструктора і по брато таку кореспонденцію в салах школів в поповненівих роках.

7. Хто вперше записується до гімназії має при записі показати:

- метрику уродження;
- свідоцтво зашкленої або відновленої вісни в році попередім;
- свідоцтво з тієї школи, де передні ходив на науку.

8. Кождий учник складає при записі 2 К на наукові прибори — 20 с на школіні прибори до лінійки — 1 К на фонд забав школів; учні, що не в силі виказати ся свідоцтвом своєї гімназії за піврік попередній, складають як і ті, що виправді ходили давніше до її гімназії, але описля, хоч би павіть в последнім півріці перестали ходити до школи, ще 4 К 20 с.

9. Учні, що записались до І. кл., з виникою репетентів, мають в перших тижнях внести прошене оувільнені від школільної оплати. До прошення треба задучити сьвіже свідоцтво убожества, потверджене через дві власти. Но двох місяцях розважить збір учительський, чи поведене, пильність і постути учнів у всіх предметах наукових суть що найменше „добре“. В такім ступені увільняється Рада школи від оплати під усім, що з кінцем півріку матимуть степень першої, а общай що найменше добре. Сесія-то не наступило, обовязаний дотичний учник в перших дніх другого півріку зложити оплату за 1. піврік.

Учні, що їх збір учителів до увільнення від оплати не поручив, та репетенти І. класів, мають зложить оплату за 1. піврік найдаліше до кінця надолиста.

10. Учні, що зголосують ся до І. класів, здають в назначених (під 3) речиціх іспит вступний. Вибір речиці лише одинажды до волі. Однак на всякий случай, хто раз іспиту не зложить, має того року до кождої іншої гімназії вступ зборовений.

11. Ц. к. гімназія з руским викладовим язиком в Переяславі має окрім звичайних 8 класів гімназіальних, ще однорічну класу приготовлючу. До неї приймається учнів, що скінчили 9 рік девітий, а мають відомості з третьої класів народних вишів або міжкого типу. Учнівськії класи складаються також і спілкуються вступний. Оплата в ній виноситься 2 К виписового, 1 К на фонд школи забав, а 10 К школіні оплати на піврік. Наколи однак при добром поступі, таких же обичаях і пильності отримають в II. півріці увільнені, стає оно правосправне і в вищих класах гімназіальних, як довго учник добрим поступом і таким же поведінням на себе заслужить.

Добрий поступ в класі приготовлюючій увільняє вже від вступного іспиту до І. класів.

Учні, що не зложили вступного іспиту до І. класів, можуть за згодою Директора перейти до приготовлюючої класи.

12. Родичі, опікуни та домові надзвірателі повинні в своїм власнім інтересі звідуватись як найчастіше в гімназії про поступ і поведінсь учнів. В тій цілі постановлені і приєднено оголошені в гімназії речиці інформаційних конференцій, на яких они можуть кожного разу являтись та про своїх учнів розпитувати.

Сі конференції зачиняють ся в жовтні а назначенні на першу п'ятницю по тім (від $12\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ годин) і на першу неділю по 15ім п'ятницю кожного місяця. Не ма зовсім жадних конференцій інформаційних в последнім місяці кожного півріку с. с. в січні і в березні. Родичі, що не сповінюють того обовязку, супроти школи, наражають себе і учнів на великі шкоди і втрати.

13. В кінці повідомляє ся родичів і опікунів о тім, що від р. 1906/7. заведені в силу Найвищої постанови по всіх галицьких гімназіях і школах реальних школіні мундери, котрі учнівські обов'язані поснити так в школах як і по за школою. Лиши убогих та пильних учнів І. класів може Директор від того обов'язкового одягу в І. півріці увільняти. Учнівські приготовлюючі класи можуть також убиратись в гімназіальний одяг, однак без інших відзнак.

Мундери, призначенні для всіх учнів одинакові, проте всяких вибагів, прикрас, в загалі зміні в приписаній формі строго заборонені.

44. Учні, що хотять харчувати ся в „Дешевій кухні“, мусить платити з гори за харч (6 К. за обід, 1 К. 20 с. за спіданок) і придергувати ся точно приписаного регуляміну.

15. Учні, уміщені по бурсах і в Інституті гімназіальним, мусять самі пильнувати, щоби родичі в пору платиди за них місячні оплати, бо інакше наразить ся на усунення з інституції.

Андрій Алисъкевич
н. к. Директор.

